Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIV., štev. 157 — Ljubljana, sobota 8. julija 1933 — Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Konec centruma

Brez tako zvanega »kulturnega boja« je padel nemški centrum s svojo posestrimo, bavarsko ljudsko stranko. Obe klerikalni stranki v Nemčiji sta se pod hitlerjevskim pritiskom razšli; ugasnili sta tiho, kakor ugasne dogorela luč. In vendar smo doslej vedno bili priča vrenja in silovitih političnih borb, kadar je državna oblast kje posegla v okvir domnevno nekršljivih pravic katoliških strank. Vemo, kako se je Bismarck zaman boril s klerikalno nemško manjšino, v Franciji so padala v borbi za verski zakon ministrstva kakor drevesa v viharju in sam vsemogočni Mussolini je imel težke ure, preden je upognil borbeni klerikalizem v Italiji.

Hitlerju je šla stvar mnogo lažje od rok. Zasluga za to gre pred vsem centrumu samemu, ki se ni dovolj zavedal nevarnosti, preteče mu od nacionalnega socializma. Smatral se je za Petrovo skalo, ob kateri se bo razbil vsak sovražni naval. Kako tudi ne, saj obstoja centrum dobrih šestdeset let, Hitlerjev režim pa komaj dobra dva meseca. Pozabili so pa pri tem, da nacionalni socializem ni le stranka, temveč nov svetovni nazor, emocija in skoroda nova vera, ki je kakor vsaka druga, ekskluzivna in ne trpi nobenega tekmeca poleg sebe. Zato narodni socializem zahteva zase tudi dušo Nemca in voditelji centruma so bili preveč optimistični, ko so se vdajali ob prihodu Hitlerja na oblast drugačnim iluzijam.

Dovolj časa je imel centrum, da bi preprečil jadno politično smrt, ki ga je doletela. Kot stranka obstoja že od leta 1870. V cesarski Nemčiji res ni imel odločilne moči, zato pa je po prevratu padla nanj in na drugo »veliko manjšino«, na socialiste, vsa oblast v državi. Kakor socialisti, pa se je tudi centrum ves dolgi čas, ko je bil na vladi, zadovoljeval s tem, da si je s socialisti lepo delil moč in oblast. Točno so pazili, da je šla stvar na polovico, in ta dualizem je šel tako daleč, da je razdelitev bila do neke mere tudi teritorialna. Socialisti so vladali v Prusiji do prevzema oblasti po Hitlerju, jug pa je postal domena centruma. Zaradi tega mu je tudi Hitler v dobi svoje borbe za oblast vedno očital separatizem in partikularizem. Mnogi znaki so kazali, da ta očitek ni bil popolnoma neosnovan, in centrum je dal s tem Hitlerju v roke nevarno orožje proti sebi, sebe samega pa je zelo oslabil.

Še bolj pa je škodovala centrumu njegova neodločnost v notranji politiki. Kot stranka političnega klerikalizma centrum namreč ni imel čvrstih smernic v velikih vprašanjih narodnega življenja, saj je njegove pristaše vezalo kot edina vez katoliško svetovno naziranje. Kako bi sicer mogli stati v stranki ramo ob rami tako nasprotni si življi, kakor so ekstremistično navdahnjeni voditelji westfalskega delavstva in pa Papen, predstavnik junkerske reakcije. Levičarski vpliv je prevladoval, dokler je Nemčija bila še v snu weimarske demokracije. Ko pa je začela dvigati zmagovito svojo glavo protirevolucija, tedaj je v centrumske vrste zašla popolna zmeda. Začel je omahovati med levico in desnico, dokler ni pod Papenom zmagala desničarska struja, ki je zahtevala koalicijo s Hitlerjem, kjer bi po zgledu prejšnje zveze s socialisti zopet lepo delili oblast. Usodna napaka centrumskih voditeljev je bila ravno v tem, da se niso zavedali, da Hitler ne bo pristal na tako delitev.

Ko se je Hitler odločil, da likvidira katoliški centrum, je postopal pametneje, nego mnogi drugi državniki v sličnih primerih. Izognil se je spretno javnemu sporu in poslal svojega oprodo Papena v Rim, da tam z Vatikanom na tihem uredi neprijetno zadevo. Za vzgled naj bi služila lateranska pogodba, ki jo je sklenila fašistična Italija z rimsko kurijo. Tam je dogovorjeno že vse, kar je sedaj tudi Hitler hotel imeti od Vatikana. Pred vsem oni čl. 43. lateranske pogodbe, ki pravi da se cerkev odreka političnemu udejstvovanju in zabranjuje duhovščini vtikati se v notranje zadeve Italije. Kakor poročajo iz Rima, ne dela ta zahteva tudi pri sedanjih pogajanjih nikakih težav, pač pa se Vatikan trdovratno brani dati večje koncesije v vprašanju vzgoje mladine in razpusta katoliških organizacij. Prej ali slej bo prišlo do sporazuma tudi v teh zadevah, ker si niti Vatikan, niti Nemčija ne želita resnejšega medsebojnega konflikta.

Za Nemčijo samo pomeni likvidacija centruma najbrž definitivni konec političnega klerikalizma. Nemčija sledi v tem razvoju Franciji, Italiji in Španiji. S centrumom pada obenem zadnja večja klerikalna stranka v Evropi. Nova doba prinaša na površje nove ideje in stremljenja. Kakor drugod, bo moral pač tudi v Nemčiji katolicizem pristati na manj neupogljivo pojmovanje cerkvenih interesov v moderni državi in se omejiti na svoje pravo, versko in cerkveno polje.

INJEKCIJE ZA PODALJŠANJE ŽIVLJENJA LONDONSKI KONFERENCI

V odborih hirajoče svetovne gospodarske konference sestavljajo sedaj načrte za bodoče delo, ni pa dosti upanja v pozitivne uspehe

London, 7. julija. n. Snočni sklep predsedništva gospodarske konference, da se delo nadaljuje, je izredno iznenadil vso angleško javnost. Sklep, ki je bil sprejet soglasno, tolmačijo tako, da so države zlatega bloka, zlasti pa Francija, ki so se spočetka silno protivile nadaljevanju konference, izzvale reakcijo pri ostalih delegacijah, ki so prav tako vneto zagovarjale potrebo, da se konferenca nadaljuje, s tem pa tudi njihovo zmago. K tej zmagi je prispevalo še dejstvo, da je angleški zunanji minister Chamberlain naglasil potrebo, da se delo konference nadaljuje predvsem zaradi vprašanj, ki se nanašajo na kreditno politiko, ki je posebne važnosti zlasti za Anglijo. Ker je še pred kratkim tudi Francija postavila enake zahteve in se zavzemala predvsem za to, da se prouči francoski predlog o koordinaciji proizvodnje in plasmentu blaga, je prišlo do sporazuma. Medtem pa že sedaj napovedujejo listi, da bo Macdonald vztrajal na tem, naj se konferenca nadaljuje le do prvih dni meseca avgusta. Informirani krogi namreč menijo, da se bo nato konferenca, ki naj dotlej doseže vsaj navidezne rezultate, tiho razšla, ne da bi sklepala o odgoditvi.

Macdonald je danes pozval predsednike posameznih odborov in voditelje delegacij, naj se sestanejo, da določijo v smislu sklepa včerajšnje seje predsedništva konference, kakšno naj bo bodoče delo posameznih odborov.

Kasneje so se sestali člani vseh pododborov gospodarskega odbora, ki razpravljajo o trgovinski politiki, o koordinaciji proizvodnje, o podporah trgovinskim mornaricam in o indirektnem protekcionizmu. Razpravljali so o svojem bodočem delu. Prav tako sta se sestala pododbor za valute in za finančna vprašanja, ki proučujeta vprašanje takojšnjih in stalnih ukrepov za gospodarsko obnovo. Računajo, da bodo odbori sestavili načrte o novem delu in si začrtali nove naloge. Podobno bodo ravnali tudi drugi odbori, tako da bo predsedništvo konference moglo v ponedeljek sklepati, kakšno naj bo bodoče delo konference.

Razprave v odborih

Gospodarska komisija in podkomisija za začasne ukrepe za finančno obnovo sta že dopoldne razpravljali o tem, dočim se je podkomisija za mednarodni zlati standard sestala šele popoldne.

Gospodarska komisija je sklenila, naj vsak pododbor sam odloči, ali hoče nadaljevati zasedanje ali ne. Francoski delegat, ki sta ga podprla tudi italijanski in angleški, se je zavzel za to, naj bi se nadaljevalo proučevanje vprašanja o koordinaciji proizvodnje in porabe blaga, nato pa je predlagal, naj se ustanovi poseben pododbor, ki naj proučuje vprašanje razpisa velikih javnih del za pobijanje brezposelnosti. O tem vprašanju se bo vršila debata v sredo v navzočnosti zastopnikov mednarodnega urada za delo.

Francija vztraja na svojem stališču

Na seji finančnega pododbora za začasne ukrepe, ki ji je predsedoval italijanski finančni minister Jung, so bili vsi delegati za to, naj bi pododbor nadaljeval svoje delo in proučil vprašanja kreditov, novih cen, omejitve proizvodnje, nihanja tečajev, zadolžitve in novega gibanja kapitalov.

Angleški delegat **Chamberlain** je bil mnenja, da se da o teh vprašanjih razpravljati samo v celoti.

Francoska in rumunska delegacija sta predlagali, naj bi pododbor razpravljal samo o zadolžitvi, brazilska delegacija pa je predlagala, naj bi bila izvoljena dva pododbora, in sicer eden za države z zlato valuto in drugi za države, ki so trenutno proti njej.

Francoski finančni minister **Bonnet** je odgovarjal Chamberlainu in očrtal dosedanji potek razprav s stališča, ki so ga zavzele posamezne delegacije. Poudaril je, da brez denarnega premirja ni mogoče proučiti teh vprašanj v celoti. Nadalje je izjavil, da noče kritikovati Rooseveltovega stališča, ker popolnoma razume sedanje stiske Zedinjenih držav. Ustanovitev odbora za začasne stabilizacijske ukrepe je pokazala, kakšno važnost je konferenca polagala na nujno rešitev valutnih vprašanj, če pa sedaj nekatere prijateljske delegacije žele reševati druga vprašanja in počakati na nadaljnje izkušnje, druge delegacije zaradi tega ne morejo izpremeniti svojega stališča. Izključitev stabilizacije nasprotuje samemu namenu konference, kakor je to pribil tudi Macdonald.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je Bonnet zagovarjal, naj bi razni pododbori nadaljevali svoje delo, in končal, da ne more ničesar izpremeniti stališča francoske delegacije, ker je v samem interesu konference.

Bonnetov govor so prisotni sprejeli z odobravanjem. Za sedaj še nihče ne ve, kakšni bodo končni sklepi o nadaljevanju konferenčnih del, kaže pa, da ne bodo popolnoma zadovoljili držav, ki so za zlato valuto. Današnji tečaji angleškega funta so nihali sporedno s padcem dolarja. Na drugi strani je verjetno, da bodo države z zlato valuto sodelovale v odboru za denarstvo, če bi nadaljeval svoje delo, le s svojimi opazovalci, brazilski predlog pa vsekakor ne bo sprejet.

Na popoldanski seji denarstvenega pododbora je prvi govoril delegat **Couzens**, ki je odgovarjal Bonnetu. Najprej je s povzdignjenim glasom naštel glavne teze zadnjih Rooseveltovih poslanic in naglasil, da ni nobenega razloga, da konferenca ne bi mogla izvršiti dela, za katero je bila sklicana, čeprav se dajo izbirati razne metode za proučevanje zadanih problemov. Couzens je nato zagovarjal brazilski predlog, naj bi se ustanovila dva odbora, eden za države z zlato valuto, drugi pa za tiste države, ki so se odrekle zlatu. Oba odbora naj bi delala sporedno in naj bi skušala svoji zaključni poročili strniti v eno samo. Couzens upa, da bodo vse države mogle slediti zgledu Zedinjenih držav in da si bodo prizadevale zvišati nivo cen. Jasno je, je poudaril, da so mnenja različna glede metod, vendar pa misli, da se ta divergenca v mnenjih mora ob dobri volji odstraniti.

Za Couzensom je povzel besedo **Chamberlain**, ki je prav tako kakor več drugih govornikov za njim izrazil presenečenje, ker nekateri delegati zahtevajo izključitev razprav o valutnih vprašanjih, češ, da je taka zahteva v nasprotju z resolucijo predsedništva konference. Denarstvena vprašanja, je naglasil, se ne smejo izključiti iz razprave, če hočemo, da se konferenca nadaljuje. Nihče ne želi otežkočiti naloge držav z zlato valuto, prav tako kakor lete države ne žele otežkočiti naloge onim, ki so zlati standard opustile. Če je tako, je zaključil, zakaj se ne bi potem dalje posvetovali, da vidimo, kaj se da storiti.

Avstrijski delegat **Schiller** je podprl rumunski predlog, naj bi se program omejil na vprašanja, ki niso neposredno ali vsaj ne neobhodno združena z valutnim vprašanjem. Pri tem je aludiral na inflacijske izkušnje, ki jih je doživela Avstrija. Dejal je, da je inflacija sicer pognala nominalne cene kvišku, ne pa realnih cen.

Holandski delegat **Hirschfeld** je podprl Bonnetovo tezo in poudaril, da bodo razprave ostale jalove, dokler ne pade odločitev, ali naj se mednarodno gospodarstvo ne postavi na zlato podlago.

Tudi češkoslovaški delegat je zagovarjal rumunsko tezo. Nemški delegat je izjavil, da je Nemčija pripravljena še nadalje sodelovati v odboru in misli, da bi nadaljevanje razprav v odboru moglo samo koristiti.

Danski in švedski delegat sta se izrekla za Chamberlainovo tezo, ker se jima zdi mednarodno sodelovanje potrebno za stabilizacijo nivojev cen in valut in ker zahtevajo zamotani problemi takojšnjo akcijo, če naj se ugodno rešijo.

Pododbor za začasne ukrepe je končno sprejel Chamberlainov predlog o nadaljevanju razprave o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu. 25 držav je glasovalo za, zastopniki 14 držav, in sicer Nemčije, Avstrije, Belgije, Bolgarske, Španije, Francije, Italije, Litve, Nizozemske, Poljske, Rumunije, Švice, Češkoslovaške in Turške pa proti. Sovjetska Rusija se je vzdržala glasovanja.

Sodelovanje emisijskih bank

Pododbor valutarne podkomisije za tehnične probleme je odobril ekspoze o splošnih načelih valutarne politike emisijskih bank, ki naglaša, da zahteva plodovito funkcioniranje zlatega standarda smotreno politiko vsake emisijske banke na temelju ravnotežja plačilne bilance za vsako državo V normalnih časih, ugotavlja ekspoze, se ne sme izdati noben ukrep, ki bi zaviral gibanje zlata, in emisijske banke morajo biti vsak trenutek pripravljene kupovati in prodajati zlato po ceni, ki mora biti javno razglašena Nadalje naglaša ekspoze, da mora ostati prostost vsake emisijske banke za uravnavanje funkcioniranja zlatega standarda v njeni državi nedotaknjena. Banke se morajo zateči k omejitvam kreditov ali pa izvajati liberalnejšo politiko, kakršna je pač poslovna aktivnost. Naposled poudarja ekspoze, da se morajo emisijske banke vzajemno konzultirati, pri čemer naj bi banka za mednarodna plačila tvorila bistveni organ za udejstvovanje emisijskih bank, da se doseže sporazum v morebitnih nesoglasjih.

Pesimistična angleška sodba

London, 7. julija. AA. Komentarji angleškega časopisja o včerajšnjem sklepu konferenčnega predsedništva se močno razlikujejo.

»Times« pravi, da je povsem jasno, da je mnogo gospodarskih vprašanj, ki jih je mogoče rešiti ne glede na nihanja posameznih valut. Nekatera vprašanja so celo tako važna, da bi bile njihove rešitve providenčnega pomena in da bi omogočale celo rešitev mednarodnega valutnega vprašanja. List navaja v tej zvezi sporazum med državami, ki izvažajo pšenico. Žalostno bi bilo, če bi gospodarski strokovnjaki 60 držav, podprti razen tega z aparatom tajništva Društva narodov, šli narazen brez podrobnih uspehov.

»Dail Mail« smatra, da bi bilo bolje priznati, da je vprašanje denarja sedaj pretrd oreh in da je zato bolje, če konferenco odgode za tri mesece. Medtem bodo videli, kaj je z Rooseveltovim eksperimentom. Dogodki bodo pokazali, ali je ta eksperiment izvedljiv. List v ostalem ni proti temu, da posamezni odbori proučujejo svoje posebne naloge.

»Daily Telegraph« soglaša s tem, da je več mednarodnih vprašanj, ki so važna in ki jih je treba sedaj proučiti, upa pa, da bo prvotna naloga konference kmalu zopet stopila v ospredje.

»Manchester Guardian« zagovarja odgoditev konference. Tehnično konferenca še ni končana, pač pa je izgubila na svoji moči in avtoriteti. Sedaj vemo, kaj konferenca lahko doseže.

»News Chronicle« izjavlja, da je polovica konference že mrtva, živi pa so ostali le nekateri neznatni deli druge polovice. Popolnoma nedvoumno stališče držav z zlatim standardom ,da se v bodoče ne bodo mogle udeleževati posvetovanj o carinskih vprašanjih, kaže že vnaprej, da bodo pri bodočem delu v komisijah praktično izključeni tudi vsi carinski in trgovski problemi. V teh okoliščinah se bo dalo v London urazpravljati kvečjem o vprašanju notranje zadolžite in o nekaterih koordinacijskih ukrepih v produkciji, posebno za žito, les in premog. Vsekakor bodo vsi vodilni državniki odpotovali iz Londona in bodo o problemih, v katerih se sploh še da razpravljati, v bodoče govorili samo s strokovnjaki.

Nova Rooseveltova navodila

New York, 7. julija n. »New York Herald« poroča, da je predsednik Roosevelt poslal ameriški delegaciji spet nova navodila, po katerih naj Hull zahteva, da se konferenca za vsako ceno takoj odloči glede programa za povišanje cen. Ta program naj bi slonel na osnovah, kakor jih je določil Roosevelt za gospodarsko obnovo Zedinjenih držav.

London, 7. julija d. Rooseveltov zaupnik prof. Moley je včeraj odpotoval v spremstvu finančnega svetovalca zakladnega urada Spragueja v Plymouth, kjer se je davi vkrcal na parnik »Manhattan« in odpotoval v New York.

Odmev na borzi

London, 7. julija. AA. Na današnji borzi je dolar padel na 4.74. Pri zaključku je notiral 4.71. Posamezni posli v dolarjih niso bili veliki, pač pa je skupna vsota izdatna. Francoski frank je ostal neizpremenjen na 85, ker je interveniral fond za izravnavo, druge zlate valute pa so močno poskočile.

Finančno oblastvo je moralo danes intervenirati, da prepreči premočan padec angleškega funta. Prodaje funta so zavzemale čimdalje večji obseg. Na drugi strani je bilo močno povpraševanje po zlatih devizah. Nizozemski goldinar se je dvignil napram funtu in francoskemu franku. Ta porast je v zvezi z izjavo predsednika nizozemske Narodne banke, da bo Nizozemska ostala pri zlati valuti in da mora blok držav za zlato valuto nastopiti proti špekulaciji. V svoji nadaljnji izjavi trdi, da je morala Anglija opustiti zlato podlago v izrednih razmerah. Dvig notranjih cen ni bil mogoč zaradi padca tečajev v zlatih državah, tega položaja pa danes ni več in položaj Anglije bo postal resen tudi v primeru, da bo ameriška politika povzročila novo draginjo. Razvrednotenje denarja ne more povečati potrošnje. Obratno prizenjajo kapitali bežati pred denarjem v korist blaga. Tak razvoj gospodarstva ni mogoč v neskončnost. Svojo izjavo je zaključil s tem, da londonska konferenca ne more uspeti, dokler Zedinjene države ne izpremene svojega stališča.

Hitler proti strankarstvu v gospodarstvu

Za brezpogojno avtoriteto vladne oblasti in proti strankarski samovolji v gospodarskih ustanovah

Berlin, 7. julija. d. Včeraj se je vršila pod predsedstvom državnega kancelarja Hitlerja velika konferenca vseh državnih namestnikov, na kateri so razpravljali o izpopolnitvi političnega razvoja države ter nemškega gospodarstva. Državni kancelar Hitler pa je pri tej priliki v svojih izjavah odločno poudarjal avtoritativno vladno oblast, ki se mora uveljaviti napram vsem pojavom v javnem življenju. Ker je Hitler to svoje naziranje izrecno poudarjal napram državnim namestnikom, se morejo njegove izjave brez dvoma smatrati kot smernice za delo najvišjih državnih instanc in obenem kot načelno mnenje o bodočem razvoju nemškega javnega življenja. Te izjave spravljajo tudi v zvezo s prejšnjimi Hitlerjevimi izjavami v Reichenhallu, kjer se je zelo ostro izrekel proti vsakemu motenju reda in proti vsakemu poizkusu druge revolucije. Hitler se je na konferenci z državnimi namestniki bavil tudi z gospodarskimi vprašanji, pri čemer je predvsem poudarjal svojo voljo, da se stabilizira brezpogojna vladna avtoriteta in uporablja vladna oblast v smislu definitivne zgraditve nove nemške države. V svoji izjavi o gospodarstvu je ostro obsodil gotove metode gospodarskega izenačenja ter poudarjal pomen praktičnih izkušenj v gospodarstvu napram neproduktivnim zasnovam in idejam.

Hitler je naglašal, da je treba sedaj, ko so politične stranke končnoveljavno odstranjene, spraviti oproščeni tok revolucije v varno strugo evolucije. Najvažnejše pri tem je vzgoja ljudi. Današnje stanje je treba izboljšati in ljudi vzgojiti k narodnosocialističnemu državnemu naziranju. Zaradi tega se ne sme odstaviti gospodarski strokovnjak, če je dober v svoji stroki, ni pa naroden socialist, tem manj, če narodni socialist, ki naj bi prišel na njegovo mesto, nima nobenega pojma o gospodarstvu. V gospodarstvu mora odločati samo znanje. S teoretičnim izenačenjem ne bo dobil noben delavec kruha in v tej skrbi za 5 milijonov ljudi nista važna program in ideja. Duševni zastrupljevalci, ki skušajo sedaj vdreti v gospodarstvo, spravljajo državo in narod v nevarnost. Praktičnih izkušenj se ne sme odklanjati zato, ker niso v skladu z gotovo idejo. Če se narodnim socialistom posreči preskrbeti ljudem delo, bodo dobili najmočnejšo avtoriteto. Državni upravitelji so kancelarju odgovorni, da si nobena organizacija ali strankina instanca ne bo lastila vladnih pravic, odstavljala ljudi in zasedala mesta, kar je pridržano samo državni vladi. V gospodarskem pogledu spadajo vse te izpremembe v področje državnega ministra.

Aretacije židovskih zdravnikov

Berlin, 7. julija. g. Kakor poroča tiskovni urad berlinskih napadalnih oddelkov, so davi njihovi zdravniki skupno s kriminalnimi uradniki aretirali 50 židovskih marksističnih zdravnikov in se na ta nenavaden način znebili konkurentov. Aretacije zdravnikov utemeljujejo s tem, da se je bajo skupno z židovskim prebivalstvom ustanovilo v Berlinu društvo marksističnih zdravnikov, ki je organiziralo propagando proti Nemčiji v inozemstvu. Davi ob 6. so skupine treh ljudi, po en zdravnik, kriminalni uradnik in član napadalnega odseka, vdrli v stanovanja židovskih zdravnikov in jih aretirali iz postelj.

»Der Angriff« poroča, da je policija prijela osem voditeljev komunistične stranke, češ da so v inozemstvu razširjali vesti o nemških grozodejstvih. Raznašali so tudi komunistični list »Mlada garda«, v katerem je bilo tudi poročilo, da je policija ubila rudarja Funka na dvorišču policijskih zaporov. List je objavljal tudi podrobnosti o vojnih pripravah Nemčije.

Italijanski prekooceanski polet

Rim, 7. julija. n. Iz Reykjavika poročajo, da bo Balbova letalska eskadra jutri zjutraj startala iz tamkajšnjega pristanišča za polet preko Oceana v Ameriko.

Newyork, 7. julija. n. Kakor poročajo listi, namerava Lindbergh in njegova žena odleteti s svojim letalom v Cartwright, kjer se bosta sestala z Balbovo letalsko prekooceansko ekspedicijo, ki prispe tja bržkone že jutri zvečer. Lindbergh bo spremljal italijanske letalce v Chicago in Newyork.

Tour de France

Nica, 7. julija AA. Deseto etapo krožne dirke okrog Francije je prvi prevozil Francoz Cornez, drugi je bil francoski dirkač Fayolle. V splošni klasifikaciji je prvi Belgijec Lemaire, drugi je italijanski dirkač Guerra, Archambaud pa je na četrtem mestu.

Predsednik poljske vlade v Bukarešti

Bukarešta, 7. julija AA. Predsednik vlade Vaida Voevod je opoldne sprejel predsednika poljske vlade Jendrzejewicza. Premierja sta govorila o aktualnih vprašanjih. Nato je Jenderzejewicza sprejel v avdienci kralj Karol, potem pa je bil poljski gost na obedu v dvoru. Obeda so se udeležili tudi člani rumunske vlade z Vaido Voevodom na čelu in poljski poslanik v Bukarešti. — Jenderzejewicz odpotuje jutri nazej v Varšavo.

Vojna v Južni Ameriki

Washington, 7. julija. d. Po končani deževni dobi so se zopet obnovili boji na ozemlju Gran Chaca. Bolivijci so pričeli ofenzivo in zasedli po precejšnjih izgubah strategično važne postojanke ob Nanawi. Vojne operacije so se raztegnile na vso fronto. Po podatkih paragvajskega vojnega ministra znašajo bolivijske izgube 2000 mrtvih.

Ameriška pogajanja z dolžniki

Pariz, 7. julija. d. Kakor poročajo listi, se bodo pogajanja Zedinjenih držav z njihovimi dolžniki pričela bržkone v začetku avgusta v Washingtonu Bržkone bodo Zedinjene države započele pogajanja najprej z Anglijo in Češkoslovaško. Države, ki ob zapadlem roku sploh niso ničesar plačale na račun vojnih dolgov, so bile od Zedinjenih držav obveščene, da pogajanja z njimi ne morejo priti v poštev, dokler ne plačajo vsaj dela zapadlih dolgov.

Poljska čuva svoje meje

Nezaupanje med Poljsko in Nemčijo se ni še nič zmanjšalo — Neprestana hitlerjevska izzivanja

Varšava, 4. julija.

Kmalu po nastopu kancelarstva je sprejel Adolf Hitler poljskega poslanika in je v dolgotrajni konferenci ž njim zagotavljal, da nima nobenih agresivnih načrtov napram poljski državi, da hoče spoštovati njene meje ter voditi napram njej miroljubno, celo prijateljsko politiko. Takrat se je v mednarodnem časopisju naglašalo, da pomenja Hitlerjeva zunanjepolitična izjava novo orientacijo v razmerju obeh sosednjih držav in izločitev ene najbolj občutljivih točk v kompleksu vprašanj evropskega miru. Prorokovano zmanjšanje napetosti med Poljsko in Nemčijo pa vkljub danim zagotovilom nemške lojalnosti ni nastopilo, in še danes stojita obe državi ob svojih mejah takorekoč s puško ob strani in motrita vzajemno vsako kretnjo z nezaupanjem.

To razpoloženje je na poljski strani več kakor razumljivo. Od začetka svojega nastopanja dalje je nemški narodni socializem zavzemal najostrejše ofenzivno stališče napram nemškim vzhodnim mejašem. Še v dobi Brüningovega kancelarstva, pa tudi v Papenovi dobi so se hitlerjevski SA oddelki zbirali in koncentrirali v vzhodnih pokrajinah in organizirali protipoljske izgrede. Tudi prosluli politični umor v Bytomu je izviral v glavnem iz sovraštva proti »manjvrednemu« Poljaku. Vprašanje poljskega koridorja je bilo stalna točka hitlerjevskega agitacijskega programa na nemškem vzhodu. Prav posebno pa so se narodni socialisti od nekdaj zanimali za Gdansk in ga stalno reklamirali za nemško državo. Poljakom je bilo torej prav težko verjeti, da bi se bil Hitler naenkrat pretvoril iz volka v jagnje in da bi danes blagoslavljal, kar je včeraj še preklinjal.

Beseda o prijateljskem sožitju tedaj med Poljaki ni našla odmeva in zlasti ni bila v stanu vzbuditi zaupanja v nemško miroljubnost. Za to so pa tudi skrbele hitlerjevske udarne čete ob poljski meji, ki so v dejanju pokazale, kako se imata pravilno razumevati in tolmačiti nemška miroljubnost in nemško prijateljstvo. Izpadi SA oddelkov preko meje na poljsko ozemlje, zlonamerno poškodovanje državnih mejnih znakov, vmešavanje v poljske notranjepolitične zadeve ob meji, so bile vsakdanje prikazni. Kakor kažejo vsak dan nova poročila, se to nemirno obmejno stanje še do danes ni spremenilo. K temu prihaja še stalno besnenje hitlerjevskega tiska in šikanozno zasledovanje poljskega življa na nemških tleh. Pritožbe proti zatiranju poljske manjšine v Prusiji so na dnevnem redu, kar je toliko bolj značilno, ker baš Hitler sam in po svojih eksponentih rad naglaša potrebo manjšinskega varstva in objektivnost narodnega socializma, ki da načeloma odklanja vsako nasilno raznarodovanje.

Posebno poglavje v kompleksu nemško-poljskih obmejnih težav je Gdansk. To mesto sicer ni del Nemčije, marveč tvori samostojno državno edinico, toda narodni socialisti ga smatrajo za integrujoč del svoje oblastne sfere in po svoje ignorirajo mednarodne konvencije. Afera na Westerplatte, ki je bila predmet precej razburljivih razprav pri Društvu narodov, je bila prav značilna za hitlerjevski način ilegalne ofenzive pod krinko samoobrambe. Takrat so bili sicer narodni socialisti primorani razpustiti koncentrirane »brambovce« iz Nemčije, niso pa popustili svoje propagande in pri občinskih volitvah se jim je s pomočjo finančne in agitatorske podpore iz Nemčije posrečilo doseči večino in prevzeti upravo. Danes se vrši v Gdansku vsenemška agitacija z oficielne strani in treba je poudarjenega gospodarskega vpliva poljskega zaledja, da se drži imperialistično gibanje v mejah, ki so jih določile mirovne pogodbe. Na tem ni prav ničesar izpremenil obisk mestnega načelnika, narodno-socialističnega vodje Rauschninga v Varšavi, ki se je izvršil ravno te dni. Bile so zopet samo besede, formalna zagotovila korektnosti, ki pa nijso na obojestranskem nezaupanju ničesar izpremenile.

Nemško časopisje je slej ko prej polno napadov na poljsko državo in v zadnjem času se na nemški strani mnogo piše o protinemški ofenzivi, ki jo baje pripravlja poljska republika. Gre pri tem za načrt, ki so ga izdelali poljski vojaški strokovnjaki za utrjeno obrambno črto v poljskem Pomorju. Nemčija bi rada preprečila zavarovanje poljske meje in skuša na merodajnih internacionalnih mestih lansirati mnenje, da Poljakom ne gre za obrambo lastne dežele, marveč za ekspanzivne in osvajalne tendence. Kakor izhaja iz nemškega tiska, se pripravlja celo oficielna pritožba na Društvo narodov, ki naj zabrani izvedbo poljskega načrta. Poljska odgovarja povsem korektno, da gre tu le za vprašanje obrambe lastne zemlje, ki je izpostavljena ponavljajočim se ilegalnim izpadom, torej za vprašanje notranjepolitičnega in vojaško-obrambnega značaja, ki se tiče le Poljakov samih, ter odklanja vsako vmešavanje z nemške ali katerekoli inozemske strani. V odgovor na nemške obdolžitve agresivnega ravnanja pa poziva poljska javnost mednarodne faktorje, da po posebni internacionalni komisiji objektivno preiščejo stanje poljsko-nemških obmejnih sporov, kažoč na stalno vznemirjanje, ki ga povzročajo nemške šovinistične borbene čete.

Poljska republika je trdno odločena, da s svoje strani ne popusti v obrambi svojih mej. Vkljub temu, da je teritorialna revizija danes odstranjena z dnevnega reda, še ni utihnila diskusija o poljskem Pomorju, tako zvanem koridorju. To vprašanje je ostalo še vedno aktualno in dokler ne bodo dana zadostna mednarodna jamstva za nedotakljivost poljskega teritorija, ne bo mogla nobena država in nobena mednarodna instanca zabraniti obrambnih ukrepov, ki jih smatra poljska republika na svoji zemlji za potrebne.

Patriotska požrtvovalnost poljskega naroda je znana, ravno tako pa je znana njegova solidarnost v vseh vprašanjih integritete poljske zemlje. Politično strankarstvo je pri Poljakih sicer zelo razvito in zaostreno, toda kdor bi se dotikal državnih mej, bi našel v njihovi obrambi ramo ob rami združene tudi skrajne politične antilope. V tem pogledu je notranja sila Poljske večja in neizprosnejša, nego marsikatere druge nacionalne države. Dostop do morja pa je za poljsko republiko življenjskega pomena. Minule dni se je vršil v vsej državi »praznik morja«, kot velika vsenarodna in vsedržavna manifestacija. Ob tej priliki je predsednik republike Mościcki ob splošnem navdušenem soglasju poudaril, da ni stvari, ki bi za njo poljska srca bolj gorela, kakor za poljsko morje.

Te besede niso bile retorična krilatica, nego pomembna izjava na naslov vsega inozemstva, posebno onega, ki si utvarja, da bo z diplomatskimi intrigami ali z oboroženo silo iztrgalo osvobojenemu narodu, kar je njegovega in ponovilo komaj popravljeno krivico in sramoto poljske razdelitve.

Avstrija in Madžarska

Šef avstrijske delegacije v Londonu, dr. Schiller smatra carinsko zvezo z Madžarsko za edino rešitev Avstrije iz gospodarske krize

Budimpešta, 7. julija. d. Avstrijski podkancelar inž. Winkler je podal dopisniku »Univerzalne korespondence« daljšo izjavo, v kateri se bavi z aktuelnimi zadevami srednje-evropske politike. Med drugim je dejal, da se srednje-evropsko vprašanje kljub mnogim razpravam v evropskem tisku in izjavam raznih politikov v zadnjem času ni približalo rešitvi. Po njegovem mnenju se ne more iskati z dalekosežnimi dogovori državno-pravnega značaja, temveč na podlagi preferenciranja. V to svrho se morajo združiti konzumne države srednje Evrope, da bi porabile skupno presežke agrarnih podunavskih držav. Kot konzumne države prihajajo v poštev Nemčija, Italija, Avstrija, Češkoslovaška in Švica, kot izvozne države kmetijskih proizvodov pa prihajajo za konzumne države razen Madžarske v poštev Rumunija, Jugoslavija in Bolgarija. Tudi prekomorski države morajo razumeta, da morajo srednje-evropske države zaščititi predvsem lastne interese. Po njegovem mnenju se je treba lotiti možnosti take rešitve, ker se z načrti, ki zahtevajo dalekosežne zveze med posameznimi državami, po sedanjih izkušnjah ne more priti z mrtve točke.

Današnji »Az Est« je objavil na prvi strani senzacionalno poročilo svojega londonskega dopisnika, ki trdi, da je šef avstrijske delegacije na svetovni konferenci dr. Schiller uradno izjavil v imenu svoje vlade, da vidi avstrijska vlada najprimernejše sredstvo za odpravo gospodarskih težav, v katerih se Avstrija nahaja, v sklenitvi carinske unije med Avstrijo in Madžarsko. Če se vse ovire, ki stoje na poti temu načrtu, ne bi dale takoj odpraviti, misli avstrijska vlada, da bi bilo potrebno doseči vsaj čim tesnejše gospodarsko razmerje med Avstrijo in Madžarsko. »Az Est« pravi, da so to važno izjavo takoj sporočili madžarski vladi in da so pristojni činitelji v Budimpešti takoj nato imeli zaupno konferenco. List trdi, da so mu o tej stvari na pristojnem mestu izjavili:

Madžarska je vedno s simpatijami pozdravila vsako pobudo te vrste, ker je odločena, da ne zamudi ničesar, kar bi moglo ubažiti sedanjo gospodarsko krizo. V tem konkretnem primeru pa Madžarska še posebno pozdravlja to pobudo, ker izvira od države, s katero živi Madžarska že sedaj v zelo intimnih gospodarskih odnošajih

Dr. Beneš o gospodarskem sodelovanju srednje Evrope

Varšava, 7. julija. d. »Kurjer Warszawski« je objavil članek češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, ki se bavi z organizacijskim razvojem srednjeevropskih držav. Dr. Beneš poudarja v njem, da se Mala antanta, ki je v političnem pogledu postala poenostavljena tvorba, prizadeva za poglobitev gospodarskega sodelovanja. Čvrsto gospodarsko sodelovanje držav Male antante pa ne more ostati brez vpliva na Madžarsko in Avstrijo, katerih sodelovanje z njimi se zdi več kot verjetno. S tem bodo tudi potisnjena v ozadje politična vprašanja ter bo ustvarjeno praktično politično premirje. Tako stopa vnovič v ospredje konstruktivno delo Male antante pri ustvarjanju nove bodoče Evrope.

V nadaljnjih svojih izvajanjih pravi dr. Beneš, da bi imel vsak nasilni poizkus revizije mej nedvomno za posledico vojno, zmešnjavo in razpad. Zato je priporočljiva rešitev z novimi mednarodnimi političnimi in gospodarskimi koncepcijami, pri katerih ne bi igralo vprašanje meja nobene znatne vloge.

Sklicanje Narodne skupščine

Beograd, 7. julija. p. Kakor zatrjujejo v parlamentarnih krogih, bo Narodna skupščina sklicana za 24. t. m. Na dnevnem redu bo zakon o likvidaciji agrarnih odnošajev v Bosni.

Učiteljska napredovanja

Beograd, 7. julija p. Napredovali so v 5. položajno skupino: Matilda Podkrajšek, učiteljica na šoli za gluhoneme v Ljubljani; Josip Mihelič učitelj za gluhoneme v Ljubljani; Ivan Matelič, učitelj meščanske šole v Mariboru; Ferdo Šentjurc, upravitelj meščanske šole v Slovenjgradcu

Pismo z bolgarske meje

Caribrod, v začetku julija.

Kdor stalno živi na jugoslovensko-bolgarski meji, se mora vsak dan bolj čuditi, da je med obema bratskima narodoma sploh mogoča politična meja. Kogar še ni popolnoma okužil politični fanatizem, mora zavzet ugotavljati, da ravno na tem ozemlju ni niti najmanjšega pametnega razloga za strogo državno razmejitev. Kaj neki loči Bolgare od Jugoslovenov? Jezik, tradicija, vera? Nič, popolnoma nič. Ljudstvo z ene ali druge strani meje se v ničemer ne loči, umetne meje je postavil le znani princip velesil: divide et impera. Balkanski narodi so bili vselej le igrača in žrtve velikih držav, ki so, ustrezajoč svojim vsakokratnim političnim interesom, čisto po svoji volji vpregale te narode v svoj voz, kakor da bi šlo samo za vagone, za katere je pač vseeno, kateremu parnemu stroju se priklopijo in v katero smer bodo tekli.

Danes pa se na obeh straneh meje že sprašujejo domoljubi: Doklej bo trajalo še to sramotno stanje, doklej bo služil balkanski Slovan le za priprego tujim prizadevanjem in načrtom. Vsem tem treznomislečim ljudem je jasno, da je bilo mržnje in krvi več ko dovolj in da je čas kreniti z izhojenih krvavih potov na cesto bratskega sporazuma in medsebojnega sodelovanja, ki ju narekuje zdrava pamet.

Geslo »Balkan balkanskim narodom« pridobiva vedno več razumevanja in bila je zelo pametna taktična poteza, da jo naši odločilni politiki in državniki tako vztrajno naglašajo in tudi postopajo v smislu te lepe rečenice. V bolgarskem Sobranju je neki ugledni politik, čigar ideologija še danes obvladuje bolgarsko javnost, izrekel znamenite besede: »Nisem niti Srb, niti Bolgar, marveč Jugosloven«. V teh dveh geslih je zapopadena jugoslovenska sinteza, ki je popolnoma istovetna z narodnim edinstvom slovanskega juga.

Stari bolgarski politiki na žalost niso sledili temu zlatemu geslu, marveč so se dali voditi Koburžanu, ki je vodil samo svojo osebno politiko in je Bolgarsko popolnoma podredil zunanji politiki Avstrije in Nemčije. Da ni bilo tega tujca na bolgarskem prestolu, ki je pokvaril in dal vzgojiti v protislovanskem duhu vse mlajše pokolenje njegove dobe, bi ne bilo prišlo do bratomorne vojne med Srbijo in Bolgarijo, bi si bolgarski narod ne bil nakopal vnebovpijoče sramote, da je vzdignil oboroženo roko proti svoji osvoboditeljici Rusiji in v svetovni vojni bi bolgarski narod ne bil stal ramo ob rami z Nemci in Madžari, vekovečnimi sovražniki slovanstva. Zato je Bolgarijo doletela enaka usoda in tedanjo bolgarsko vlado zadeva vsa krivda, da je toliko že osvobojenega slovanskega ozemlja zopet padlo pod tujo oblast in je Bolgarija kot edina slovanska država izšla iz svetovne vojne poražena.

Komu je bilo potrebno, da se je razrušila balkanska zveza, koje prvi zamah je strl petstoletno turško gospostvo? Komu je bilo potrebno, da se uniči plodonosna sloga balkanskih narodov? Danes je gotovo že vsakdo uverjen, da je bolgarski narod na tem usodnem potu vodil tujec, ki je tudi na prestolu deloval samo v nemško in madžarsko korist. Zato je čas, da Bolgari uvidijo, kako zelo so bili izigrani v škodo svoji in občeslovanski stvari.

Interes bolgarskega naroda ne leži na romanjih v Rim, Berlin ali Budimpešto, marveč kaže v popolnoma drug pravec. Predsednik bolgarske vlade Mušanov, ki je nedavno potoval preko naše kraljevine, še zaslepljeno tava v izvoženih starih potih, ki so prinesli njegovemu narodu toliko zla in nesreče. Vendar tudi ta državnik ne more tajiti dejstva, da se jugoslovenska plemena od Triglava do Črnega morja zavedajo, da je njihova življenjska korist v sporazumu in tesnem medsebojnem zbližanju.

Morda bo preteklo še mnogo časa, toda o čemer narod po svoji ogromni večini sanja in po čemer stremi, to se bo z nedvomno gotovostjo tudi uresničilo. Zgodovina nam dokazuje, da osebe in njihove ideje umirajo, da pa narodi žive večno in da njihova stremljenja prej ali slej zmagovito prodro. Politik, ki bi hotel ustaviti ta razvoj, je podoben onemu detetu iz ameriške bajke, ki je hotelo ugasniti jutranjo zarjo in vzhajajoče solnce.

Ako je v dušah današnjih bolgarskih vladnih mož resnično vzklila misel zbližanja in bratskega sporazuma in ako so pripravljeni zapustiti svojo dosedanjo pot v politiki, bodo našli na naši strani odprta srca, odprte roke in polno razumevanje. Mi Jugosloveni smo za iskreno zbližanje, ki naj bolgarski narod usmeri v slovanski pravec

Tihomir Milisavljević.

Letalec Mattern rešen

Moskva, 7. julija. g. Že štiri tedne pogrešani ameriški svetovni letalec Mattern je rešen. Po brzojavki, ki jo je oddal sam in je datirana z dne 5. t. m., je živ in zdrav v Anadiru Brzojavka ne vsebuje nobenih podrobnosti in je bila oddana v Harbarovu, eni izmed najbolj oddaljenih brzojavnih postaj v vzhodni Sibiriji. Zdi se, da je moral Mattern pristati v tamkajšnjih krajih in je s slom poslal vest o svojem pristanku.

Nesreča francoskega parnika

Casablanca, 7. julija AA. Francoski parnik »Nicolas«, ki je odplul 4. t. m. iz Marseillea in bi imel danes priti v Tanger, je snoči zaradi goste megle nasedel na skalnatem obrežju 6 km pred rtičem Spartelom. Na parniku, ki ima 10.000 ton, je bilo samo 25 potnikov. Vse potnike in moštvo je rešil parnik »Djenne«. »Nicolas« se še ni potopil, vendar je malo upanja, da bi ga mogli rešiti.

Novi angleški poslanik v Rimu

London, 7. julija n. Bivši generalni tajnik pri Društvu narodov sir Eric Drummond je imenovan za novega angleškega poslanika v Rimu. Kakor znano, je bil dosedanji angleški poslanik pri Kvirinalu sir Graham odpoklican in bo upokojen, ker je dosegel polna službena leta. Novi poslanik Drummond bo prevzel posle rimskega poslaništva meseca oktobra.

Trgovinska pogajanja Rusije in Anglije

London, 7. julija AA. Pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo se bodo nadaljevala v ponedeljek.

Rudniški nameščenci in razdeljevanje šihtov

Rudniški nameščenci odločno zavračajo očitek, da bi koga izmed njih zadela krivda za neenakomerno zaposlitev rudarjev

V poročilu, ki smo ga v torkovi številki »Jutra« prinesli o bedi v trboveljskih družinah, je bilo govora tudi o tem, da se delavstvo zelo razburja, ker se nekateri rudarji bolj zaposlujejo kakor večina. Na ta del poročila nam je poslal osrednji odbor Društva rudniških nameščencev v Trbovljah dopis, ki pravi med drugim:

»Inkriminirani stavek ne odgovarja resnici in ima zgolj namen obrniti sovražno ost delavstva proti nižjemu uradništvu in pazništvu. Zaradi tega zahteva podpisani odbor Društva uradniških nameščencev, ki zastopa rudarsko nameščenstvo rudnikov Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Rajhenburg, Laško, Krmelj, Št. Janž, Mežica in Črna, da objavite v »Jutru« naslednji preklic:

V štev. 153. z dne 4. julija smo na tem mestu našega dnevnika v članku »Črna beda v Trbovljah« napisali poleg ostalega tudi sledeče: »Med rudarskim prebivalstvom vlada namreč zadnji čas zmerom večja nevolja, ker rudnik stalno vrši neko ločitev med množico delavcev, ki imajo priliko do dela komaj po dvakrat ali trikrat na teden, in pa delavci, ki so tako srečni, da so zaposleni skoraj v normalnem obsegu. To krivične ločitve ni krivo vodstvo rudnika samo, temveč nekateri pazniki in nižji uradniki, ki nekatere izmed svojih delavcev protežirajo in jim gredo na roko, da pridejo do večjega zaslužka.«

Ker gorenje ne odgovarja resnici in smo objavili to laž na podlagi potvorjenih informacij, izjavljamo, da obžalujemo krivico, ki smo jo s tem prizadejali pazništvu in nižjemu uradništvu Trboveljske premogokopne družbe.«

Tako pravi dopis Društva rudniških nameščencev, ki ga radi objavljamo, saj nikdar nočemo nikomur delati krivice, najmanj pa pripadnikom tako težkega in odgovornega poklica, kakor je v današnjih razmerah ravno poklic rudniškega nameščenca. Ugotavljamo pri tem, da dotični odstavek — ki je izrecno govoril le o **nekaterih** paznikih in nižjih uradnikih, ne pa na splošno o vseh — ni bil morda trditev našega poročevalca, marveč je le povedal, kaj se med rudarji govori. Kakor izhaja iz gornjega dopisa stanovske organizacije rudniških nameščencev, ki razmere in svoje člane pač najbolje pozna, je bil ta očitek četudi naperjen le proti posameznikom, neutemeljen. Z zadoščenjem to ugotavljamo in s tem popravljamo krivico, ki smo jo nehote komu storili.

Trboveljsko županstvo je 4. t. m. objavilo razglas, v katerem obvešča delavstvo o seji, ki je bila v ponedeljek na banski upravi v Ljubljani. Ta razglas pravi v svoji zadnji točki: »Trboveljska premogokopna družba je dala zagotovilo... da se bodo **šihti pravično razdeljevali med delavstvom in bo izključena protekcija posameznikov.**« Županstvo s tem samo izjavlja, da se je poprej vršila pri razdeljevanju šihtov protekcija posameznikov. Ker pazniki in nižji uradniki tega niso zakrivili, bi bilo vsekakor koristno in za pomirjenje rudarjev celo potrebno ugotoviti, **po čigavi volji** se je vršila ta protekcija, ki je med rudarskim delavstvom povzročila toliko hude krvi.

Položaj v Trbovljah

Poleg poročila, ki ga objavljamo na 3. strani, smo prejeli iz Trbovelj še naslednji dopis:

Zaradi ugodnih poročil o začasni odpomoči iz skrajne bede, ki so bila razglašena prebivalstvu, se je delavstvo precej pomirilo. Tudi poročila o sklepih ministrskega sveta, priobčena v »Jutru«, so vlila do skrajnosti obupanemu delastvu novega upanja za izboljšanje nevzdržnih razmer. Delavstvo se sedaj nadeja, da so merodajni činitelji zadostno poučeni o novzdržnih razmerah po rudarskih revirjih in da so sedaj tudi prepričani, da je treba rešiti rudarsko vprašanje definitivno in da same krparije od danes na jutri ne pomenijo definitivne rešitve.

Dosegli so se uspehi brez demagogije, ki je do sedaj pokvarila vse uspehe. Županstvo, krajevna in sreska organizacija J. R. K. D. in Narodna strokovna zveza so delali vztrajno in tiho brez vsake demagogije: našli so razumevanje pri merodajnih oblasteh in dosegli za enkrat začasne uspehe, trdno uverjeni, da ne izostanejo tudi trajni. Konferenca pri banski upravi je bila delo teh činiteljev, ki bodo tudi v bodoče zastavili vse sile, da se vprašanje ugodno in definitivno reši. Pričakujejo pa, da jim bo delavstvo tudi v naprej zaupalo in jih v njegovih stremljenjih podpíralo.

Manifestacijski shod JRKD v Čakovcu

Čakovec, 7. julija. n V nedeljo bo v Čakovcu veliko manifestacijsko zborovanje JRKD, za katerega so bile izvršene velike priprave. Pripravljalni odbor je organiziral tudi posebne vlake, ki bodo pripeljali v Čakovec velike množice ljudstva iz Medjimurja, Prekmurja in Hrvatskega Zagorja. Vlaki bodo vozili iz Dol. Lendave, Murske Sobote, Kotoribe, Novega Marofa in Ivanjcev. Zborovanja se bodo udeležili tudi ministri dr. Albert Kramer, dr. Šumenković, inž. Radivojević, Matica, dr. Hanžek, dr. Tomašič, bivša ministra Demetrovič in dr. Kraljevič ter okrog 30 senatorjev in narodnih poslancev iz vse države.

Poslanica Zedinjenih držav v Beogradu

New York, 7. julija n. V okolici predsednika Roosevelta živahno razpravljajo o imenovanju novega ameriškega poslanika v Beogradu. Največ upanja za imenovanje ima ga. Julija Weelock, bivša eksekutivna poveljnica ameriške narodne legije, ki bi postala na ta način druga ženska v ameriški diplomaciji. Ga. Julija Weelock je velika prijateljica jugoslovenskega naroda in je zelo dobro znana v naših izseljenskih krogih, zlasti pa ima velike zasluge za jugoslovenske veterane v Ameriki, ki so služili za svetovne vojne v ameriški vojski.

Poljski poslanik na dopustu

Beograd, 7. julija AA. Poljski poslanik na našem dvoru Schwarzburg-Günther se je danes odpeljal na krajše bivanje v inozemstvo. Za njegove odsotnosti bo vodil poslaniške posle prvi tajnik poslaništva g. Malom.

Grof Zamojski na Sušaku

Split, 7. julija n. Starosta poljske sokolske zveze grof Zamojski, ki se je nekaj dni mudil v Splitu, se je davi odpeljal s parnikom »Karadjordje« na Sušak.

Lastnega otroka je nevarno poškodoval

Novo mesto, 7. julija.

Pred dnevi je prišel iz Zalovč vinjen domov v Gornje Toplice, občina Št. Peter, 25letni posestnik Janez Barbe. Ko je mož stopil v svojo hišo, se je pričel takoj prepirati s svojo ženo Frančiško, ki je pravkar dojila svoje nekaj mesecev staro dete, medtem ko je hčerka Terezija, ki šteje poldrugo leto, sedela poleg nje na stolu. Med prepirom je Barbe zgrabil Terezijo z obema rokama in jo vrgel z veliko silo v zid, kjer je nedolžna žrtev obležala brez glasu.

Ko je žena Frančiška videla žrtev moževega divjanja obležati nepremično na tleh, je odložila dojenčka, pograbila okrvavljeno Terezijo in zbežala z njo iz hiše k sosedu Ignaciju Brulcu. K sosedu Brulcu so med tem časom prihiteli tudi ostali vaščani, ki so nezavestnega otroka močili, da je prišel zopet k zavesti, nato pa ga obvezali. Otrok je krvevel iz ust, nosu in ušes. Poleg tega so vaščani ugotovili, da ima otrok zlomljeno tudi desno nogo.

Orožnikom, ki so prihiteli na kraj dogodka, je Barbe izjavil, da je z otrokom le nesrečno padel. Po daljšem zasliševanju pa je naposled le priznal, da je otroka vrgel v zid. Za motiv svojega sirovega početja je navedel dvom, da je nesrečna Terezija njegova hčerka. Nečloveškega očeta so hoteli vaščani sami soditi, kar so orožniki le s težavo preprečili. Mala Terezija, ki bo ostala za vse življenje pohabljena, se zdravi zdaj v tukajšnji banovinski ženski bolnišnici.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Beograd, 7. julija. AA. Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Avstrijo, ki so se pred kratkim začela v Beogradu, se bodo 10. t. m. nadaljevala na Dunaju. Naša delegacija odpotuje na Dunaj 9. t. m. V njej so dr. Milan Todorović, prof. beograjske univerze, dr. Milan Lazarević, načelnik trgovinskega ministrstva, dr. Sava Ulmanski, profesor kmetijske fakultete v Zagrebu, Radmilo Bujdić, svetnik finančnega ministrstva, dr. Milan Petrović, šef urada za kontrolo izvoza živine, in Milan Antula, tajnik trgovinskega ministrstva.

Avstrijska delegacija se je že vrnila na Dunaj in bo avstrijski vladi predložila v proučitev naše konkretne predloge, na podlagi katerih se bodo nadaljevala pogajanja na Dunaju.

Iz sodne službe

Beograd, 7. julija p. Premeščen je sreski sodnik v Domji Lendavi Bogomir Roš za sreskega sodnika v Murski Soboti. V 8. položajno skupino je napredoval kaznilniški uradnik Maks Farkaš v Mariboru.

Proces proti liškim vstašem zaključen

Beograd, 7. julija p. Pred državnim sodiščem za zaščito države je bil danes zaključen proces proti vstašem iz Like. Sodba bo razglašena v ponedeljek 10. t. m. ob 11. dopoldne.

Beograd : Zagreb 4 : 3 (3:1)

Beograd, 7. julija. p. Na igrišču BSK se je snoči odigrala tekma med reprezentancama Beograda in Zagreba. Tekma je bila v splošnem zelo lepa, čeprav je prišlo ob pričetku igre do ostrih demonstracij, ker je zvezna uprava določila za Beograd postavo, v kateri so bili docela neznani igralci. Publike je bilo okrog 3000.

Tekma se je pričela ob 21.30. Zagrebčan Valjarević je zabil zelo efektno prvi gol v 32. min. Takoj za njim je Beograjčan Milošević izenačil. Nekaj minut nato pa je njegov tovariš Hrnjiček zabil drugi gol, pozneje je padel še tretji gol za domače, tako da se je polčas zaključil s 3 : 1 za Beograd. V drugem polčasu so imeli Zagrebčani nekoliko več sreče. V 34. min. je Gajer popravil rezultat na 3 : 2, kmalu za njim pa je dosegel Kodrnja izenačenje. Tik pred koncem pa je Beograjčan Sarić zabil četrti gol, tako da se je tekma končala z rezultatom 4 : 3 za Beograd. Beograjčani so igrali hitrejše in efektnejše, Zagrebčani pa so bili tehnično boljši. Rezultat tekme je realen. Sodil je izredno dobro g. Joksič.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, mestoma nekoliko bolj vedro, zmerne temperature. — Situacija včerajšnjega dne: Širok anticiklon prevladuje nad Zapadno Evropo in sega s svojim spodnjim robom v centralne kraje kontinenta. Nad Vzhodno in Južno Evropo prevladuje relativno nižji pritisk, kar povzroča pri nas spremenljivo vreme. Severni vetrovi so povzročili padec temperature. Pritisk je padel v zapadni Hrvatski in v Sloveniji za 0.1 do 2 mm, drugod je ostal nespremenjen ali pa je narasel v prav toliki meri. Temperature so se različno spremenile. V zapadni Hrvatski, v vzhodnih krajih in južnem Primorju so padle za 1 do 2 stopinji, v ostalih krajih so narasle za 1 do 3 stopinje.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Spremenljivo, najbrž bolj deževno vreme. Izgledi za nedeljo: Najbrž malo boljše in toplejše vreme.

Naši kraji in ljudje

Življenjska slika velike rudarske občine

Življenje rudarjev v Zagorju, kakor ga je opisala pri banski upravi sestavjena komisija

Na opise tragedij delavskih družin in tudi velikih delavskih kolonij in krajev gleda marsikdo z nekako skepso, češ, da so posplošeni ali pa pretirani posamezni tragični primeri. Taka skepsa pa se gotovo ne bo mogla uveljaviti pri popisih, ki jih je v rudarskih revirjih izvršila pri banski upravi meseca aprila izvoljena komisija, o kateri smo tudi včeraj poročali.

Ker obišče ta komisija najprej Zagorje, in ker ta občina najtežje prenaša posledice redukcij rudarjev, ki tvorijo veliko večino njenega prebivalstva, je vredno in potrebno, da na podlagi popisov komisije orišemo življenje te velike delavske občine. Potrebno je to tudi zaradi tega, ker je ta občina v popolni meri navezala svoj obstoj na rudniško podjetje, odnosno na rudarje. Že letos 13. februarja ko naši, vsega slabega vajeni rudarji z ostalimi sloji vred še niso slutili velikih redukcij, ki so bile izvršene o veliki noči, je bil v Zagorju velik shod, da bi vso javnost opozoril na gospodarsko in socialno katastrofo, ki preti vsej občini zaradi brezposelnosti rudarjev. Vsi govori na tem velikem zborovanju so izzveneli v ugotovitvi: Vreči rudarje na cesto se pravi pokončati vso dolino. Govorilo se je tudi o zgodovini in o razvoju velike zagorske občine, v kateri so bile pred 40 leti samo štiri trgovine, pa je potem rudnik privabil tisoče in tisoče in je postal temelj in središče občine rod poklicnih rudarjev, ki nimajo pedi svoje zemlje, a je vendarle od njih odvisno vse obrtništvo.

Poklicni rod rudarjev, ki je temelj in velika večina občine pa živi po ugotovitvah komisije takole:

Zaposlenih je še 555 rudarjev. Od teh jih je brez premoženja in tudi brez rudniškega stanovanja 173, takih, ki so brez premoženja, a imajo vsaj stanovanje v rudniških zgradbah, je 332, v lastnih hišicah jih stanuje 47, posestva izpod dveh oralov pa imajo trije.

Zaposleni rudarji morajo skrbeti za 463 žen in 1137 otrok. Koliko ti zaposleni rudarji zaslužijo, ni treba posebej razlagati, in je tudi razumljivo, zakaj dolgujejo na življenjskih potrebščinah veliko vsoto 1,256.965 Din.

Brezposelnih delavcev pa je v Zagorju 924, med njimi 677 poklicnih rudarjev. Ti brezposelni imajo na skrbi 898 svojcev in *je tako 1822 oseb brez vseh življenjskih sredstev*. Pri trgovcih in v konzumih so ti brezposelni delavci na dolgu 632.270 Din. Če prištejemo k temu dolgove rudarjev, ki še delajo po trikrat ali po dvakrat na teden, dobimo *skupno vsoto rudarskih dolgov za najnujnejše življenjske potrebščine po trgovinah in konzumih 1,889.235 dinarjev.*

O veliki noči je bilo reduciranih 162 rudarjev in so bile redukcije, kakor že večkrat poprej, tudi tedaj baš v Zagorju najštevilnejše. Med reduciranci jih je bilo samo 19, ki skrbijo sami za sebe. Vsi ostali pa so redniki družin. Po 10 od njih jih more skrbeti za pet in šest oseb, 21 jih ima na skrbi 4 članske, 3 pa celo 7 članske družine. Med njimi je tudi 54 takih, ki nimajo stanovanja v rudniških zgradbah. Vsi ti reduciranci so skrbeli za 143 žen in 286 otrok.

Pravo armado bede tvorijo tudi upokojenci. Staroupokojencev je 59, vdov 122, sirot pa 34, dočim je na novo upokojenih 334 rudarjev, 48 vdov in 50 sirot.

Iz vsega tega je že dovolj razvidna strašna beda. Popisovanje je izvedeno v vsej podrobnosti, manjka pa vendarle še marsikaj, kar spada k žalostni armadi ljudi brez vsakega zaslužka in one manjšine, ki od pičlih zaslužkov ne more živeti. Tako manjka pregled zdravstvenega stanja, ki je silno žalostno. Velika večina brezposelnih in še zaposlenih rudarjev ter njihovih družinskih članov nosi namreč hude posledice pomanjkanja in znake raznih bolezni.

Gladujočim rudarjem — na pomoč!

Trbovlje so se spet pomirile. Akcija rudarskih žen, ki so jo spremljale simpatije vse javnosti v rudarskih revirjih — saj je tudi obstoj obrtnikov, trgovcev in gostilničarjev v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku odvisen od zaslužka rudarjev — je dosegla uspehe, ki so sicer skromni in samo začasni, ki pa pomenjajo v danih razmerah le precejšnje olajšanje. Rudarji, ki so bili že pripravljeni, da bodo ta teden delali samo dva dni, so po tej akciji dosegli od vodstva TPD štiri šihte; tako je revir spet zavzel lice mirnega, tihega rudarskega delavnika. Od srede do danes hodijo po vseh cestah, ki vodijo k rovom, delavni rudarji, opremljeni za šiht — slika, ki vzbuja v današnjih razmerah najboljši optimizem v vsem prebivalstvu trboveljske doline.

Toda vse te blagodati in vsa ta zboljšanja delovnih prilik, so samo začasnega pomena. Ta teden so rudarji imeli delavnih dni, kakor jih že dolgo niso imeli. Obenem pa so se prav s pričetkom tekočega meseca izvedle občutne redukcije v cementarni, ki je prav kakor rudnik last TPD in ki zaposluje 130 delavcev. S 1. julijem je cementarna, ki je bila doslej deležna najboljše prosperitete ter je delovala s polnim obratom, reducirala delo za celo četrtino. Delavci cementarne delajo poslej samo še po 6 ur na dan. V zvezi z redukcijo v cementarni se je izvedla tudi občutna redukcija v kamnolomu g. Haucka, ki je zadela skoraj eno tretjino delavstva. Pa tudi zboljšanje v rudniških revirjih, ki so ga svojim možem priborile rudarske žene, ne more vzbujati kdo ve kaj optimističnega razpoloženja. Pri separaciji za Savo gradijo zadnji čas nove depoje za premog. Po izjavi generalnega direktorja TPD je v vseh revirjih doslej deponiranega premoga, ki ne more priti do svojega odjema, 186.000 ton. Ta depo se veča iz dneva v dan.

Po zadnjih nastopih rudarskih žen je od strani odločujočih činiteljev poskrbljeno za najnujnejšo pomoč rudarjem. Vendar pa to še ni dovolj. *Dobrodošla in potrebna je vsaka pomoč, ki prihaja od dobrih ljudi. Naš Sokol je s svojim človekoljubnim pozivom dal vsem korporacijam in organizacijam zgled, kakšno stališče naj zavzamejo do bede v revirjih.* Vsak dan se oglašajo tudi zmerom številnejši privatniki, ki iz lastne iniciative začenjajo dobrodelne akcije v prid trpečim rudarjem. Po vseh teh spontanih pojavih je že skrajni čas, da se *v Ljubljani in po vseh večjih krajih dravske banovine, pa tudi po vsej ostali državi osnujejo odbori, ki naj bi brez odloga z vsemi materialnimi in moralnimi sredstvi mobiliziral vso javnost — v pomoč trpečim, gladujočim rudarjem.*

V nedeljo med Bohinjce!

Za nedeljski izlet fotoamaterjev v Bohinj, ki ga prirejata Tujskoprometno društvo v Bohinju in Janko Pogačnik, trgovina s fotografskimi potrebščinami v Ljubljani, vlada veliko zanimanje. Če sodimo po dosedanjih prijavah, bodo Bohinjci v nedeljo sprejeli več sto gostov, katerim bodo pokazali, kako žive naši ljudje v tem romantičnem gorenjskem kotu. Nikjer drugod na Gorenjskem ni ohranjenih toliko pristnih narodnih običajev in značilnosti, kakor prav v Bohinju. Planšarji, pastirji, stasite Bohinjke, vsi bodo v pravih narodnih nošah, ki kažejo zmisel za slikovitost oblačila Bohinjcev za več sto let nazaj. Seveda pripravljajo domačini razna presenečenja, ki jih pa ne izdajo, da bosta potem veselje in zanimanje še večji.

Posebni vlak iz Ljubljane odhaja nekaj ur za turistom, okrog 7., tako da se bodo mogli odpeljati tudi tisti, ki rano težko vstajajo. Kdor udeležencev nima fotografskega aparata, naj si ga izposodi v Pogačnikovi trgovini na Tyrševi cesti nasproti kavarne »Evrope«.

Pri želodčnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bluvanju učinite 1—2 čaši naravne **»Franz Josefove« vode,** temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo **»Franz Josefovo« vodo** radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in vseh specerijskih trgovinah.

Alojz Goričar †

Mozirje, 7. julija.

Smrt nam je spet vzela eno naših starih korenin, tovarnarja in narodnega delavca g. Alojza Goričarja iz Mozirja. Ime pokojnika je v ozki zvezi z gospodarskim procvitom vsega gornjegrajskega okraja. Desetletja se je v vsem okraju, v vsej Gornji Savinjski dolini dimila le ena tovarna, in sicer v Libiji pri Mozirju. Alojz Goričar je vodil to tovarno, ki jo je bil osnoval Friderik Hocke leta 1898. kot Savinjsko tovarno barv in lesnih izdelkov, toda šele Alojz Goričar jo je povzdignil do današnje stopnje. Tovarna je zaposlovala mnogo delavcev in bila tako važen pridobitveni vir za ves okraj.

Tovarnar g. Alojz Goričar se je rodil 31. maja l. 1865. Z veliko vztrajnostjo in velikim talentom se je povzpel od navadnega uradnika pri raznih lesnih industrijah do velikega tovarnarja. Pokojnik se je udejstvoval intenzivno tudi na narodno-političnem poprišču. Bil je dolgo časa župan trga Mozirja in okrajni zastopnik. Po njegovem prizadevanju je Mozirje dobilo novo moderno ljudsko šlo.

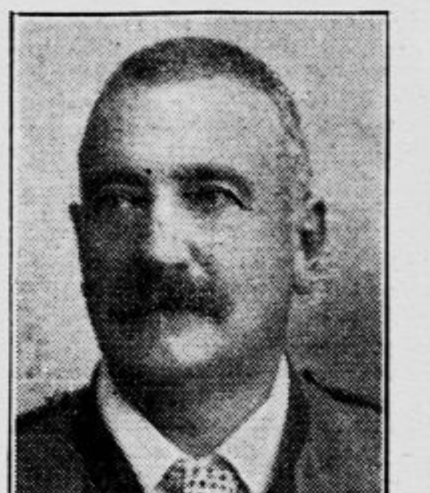

V letih 1921. — 22. je g. Alojz Goričar svojo podjetnost razširil tudi izven mej okraja in je v Letušu osnoval novo moderno tovarno barv in električno žago. Občina Braslovče, kjer je postavil ta nova podjetja, ga je izbrala v priznanje njegovih zaslug za častnega občana.

Po kratki in hudi bolezni je pokojnik umrl 3. t. m. Na njegovi zadnji poti 5. t. m. ga je spremljala ogromna množica občinstva na mozirsko pokopališče. Velikemu pionirju naše industrije in zaslužnemu narodnemu delavcu bodi ohranjen trajen spomin!

Obisk rojakov iz tujine

Naši izseljenci v Holandiji in Belgiji so prišli kakor vsako leto tudi letos na izlet v domovino. Pod vodstvom izseljenskega duhovnika Draga Oberžana in izseljenskega učitelja Svatopluka Stovička se jih je zbralo okrog 100 6. t. m. zvečer na kolodvoru v Aachenu in so dospeli včeraj 7. t. m. zvečer na Lesce, odkoder so se napotili k Mariji Pomočnici na Brezje. Danes 8. t. m. pridejo z vlakom ob 12.28 v Ljubljano, kjer jih bodo sorodniki, znanci in prijatelji pričakovali in pozdravili na glavni postaji. V domovini nameravajo ostati do 25. t. m.

Nevarni postopač se je ujel

Zagorje, 7. julija.

Včeraj popoldne je doživela soproga privatnega uradnika ga. Marija Štajnerjeva veliko presenečenje in strah, ko je stopila v podstrešno sobo, da bi tam nekaj poiskala. V hipu, ko je vrata odprla, je zapazila nekega neznanega moškega, ki je skočil za vrata in počenil na tla. Imela pa je toliko prisotnosti duha, da je odskočila, zaprla vrata in klicala na pomoč.

Predno so prihiteli sosedje, pa si je jetnik odprl vrata in na vso moč tekel proti zagorski cerkvi. Beg pa se mu ni posrečil. Prestregli so ga orožniki s pomočjo pasantov. Izgovarjal se je s pijanostjo, češ, da sam ne ve, kako je zašel v hišo in potem v podstrešno sobo.

Postopač, ki se je po naključju ujel, je rodom iz Trsta, star 24 let, nekdaj je bil krojaški pomočnik, pa se že precej časa ukvarja s tatvinami in ga kakor se je ugotovilo, išče tudi ljubljanska policija zaradi nekih vlomov. Nevarnega mladeniča so orožniki zvečer odpeljali v zapore litijskega sodišča.

V zadnjem času se klati po Zagorju toliko sumljivih ljudi, da bodo morali varnostni organi povečati svojo pozornost. Škoda, da ima orožništvo svojo novo postajo v rudniških prostorih, od koder ni mogoče nadzirati tujcev, ki prihajajo po glavni cesti in postopajo po Zagorju.

Lepa gasilska svečanost

se je, kakor je obširno poročalo ponedeljkovo »Jutro«, v nedeljo vršila v Zg. Kašlju. Tamošnje gasilsko društvo je praznovalo 25-letnico svojega obstoja in razvilo tudi svoj prapor. Proslave se je udeležil tudi ban g. dr. Marušič, predsednik Jugoslovenske gasilske zveze g. Josip Turk je čestital požrtvovalnemu društvu, zbrani pa so bili tudi številni zastopniki gasilskih organizacij in narodnih društev, ki jih vidimo na sliki okrog novega prapora, ki ga je blagoslovil župnik g. Müller.

Obsodba nevarne sleparke

ki je 10 petičnih ženic in 4 kmete osleparila za 320.000 Din

Ljubljana, 7. julija.

Je že tako! Če bi v stiski sosed poprosil staro ženico-sosedo za posojilo, bi bila njegova prošnja gladko odklonjena, toda če se na kmetih pojavi kak prebrisan slepar in pustolovec, lahko računa, da bo lahkovernim kmetom tako imponiral, da mu bodo ljudje znosili zadnje prihranke. Lakomnost po velikih obrestih je že marsikatero ženico zapeljela, da je prišla ob vse prihranke. Pred sodiščem je bil danes o tem prav poučen primer.

Mali senat pod predsedstvom viš. sod. svet. g. Antona Mladiča je danes vodil razpravo proti rafinirani sleparki, ki je 10 starih in pobožnih ženic, a tudi 4 trezne gospodarje opeharila za velikansko vsoto 320.000 Din. Nekateri so si celo denar izposodili proti intabulaciji na posestvo!

Čedno kmečko opravljena ženska s pisano ruto na glavi in s prav elegantnimi nizkimi čevlji je sedla na zatožno klop. Obraza ni lepega, nastopa pa sigurnega. Je to 45letna Marija Streharjeva, pristojna v Lahovče pri Krašnji, okraj Kamnik. Pred ljubljansko poroto je bila že l. 1926. zaradi sleparij obsojena na 14 mesecev ječe. Pozneje je oškodovancem povrnila okoli 50.000 Din in to v letih, ko je začela od 1930 do lani izvajati nove sleparske trike. Pojavljala se je okoli Domžal, Homca, Vrhnike, Borovnice in Grosupljega ter se izdajala pod imenom Marija Pevec iz Motnika ali Francka Pestotnik iz Most za »veliko kramarico« s čipkami in manufakturnim blagom. Najprej je parkrat pri svojih žrtvah prenočevala, ž njimi navezala prijateljske stike in jih nato obrala za visoke vsote z obljubo, da dobe lepe obresti. Pri starih ženskah je bila zelo pobožna, molila je ž njimi dolge ure predno jih je osleparila.

Državni tožilec je Marijo Streharjevo obtožil zločina prevare. Obtoženka je prostodušno vse priznala, le v pogledu nekaterih vsot je ugovarjala. Kam je dala denar, ni hotela povedati, in se je prav skrivnostno zagovarjala. Dognano je bilo, da ni zapravljala, pač pa se je bavila s tihotapstvom kokaina in drugih mamil kar na debelo. Ona sama tega ni hotela priznati. Dejala je le: »Denar sem založila v veliko, tajno podjetje. Imen družabnikov nočem imenovati.«

Zaslišane priče so tarnajoč opisovale, kako so nasedle prefriganki. Skljućena, stara ženica Marija Stoparjeva iz Homca ji je posodila 56.300 Din proti visokim obrestim. Dala ji je vse svoje prihranke in vzela posojilo na svojo njivo. Žalostno je končala: »Dolgo je bila pri meni, potem pa izginila, šele danes jo tukaj vidim. Vse je šlo ž njo. Sedaj je šla moja domačija, nič nimam.«

Neža Rakova iz Homca ji je posodila 55.000 Din. Vzela je denar celo pri hranilnici na posodo.

Umrli Mariji Tomčevi je obtoženka izvabila 56.300 Din. V preiskavi je Tomčeva izpovedala: »Izdajala se je za Pevec Marijo, veliko trgovko iz Motnika. Zatrjevala je: »Posojeni denar vam bo, mati, nosil take obresti, da vam ne bo treba nikoli več delati.«

Priča Ana Dacarjeva iz Vasenega: »Prosila me je najprej za jerperge. Bila je silno pobožna in veliko je molila. Prihajala je večkrat k meni. Posodila sem ji 3000 Din, pri Andreju Burgerju pa sem jamčila za 20.500 Din. Te je sedaj Burger od mene iztožil. Oškodovana sem za 29.400 Din.«

Marija Velkavrhova, posestnikova hči ji je dala 5200 Din. Izdajala se je za Marijo Pestotnikovo, trgovko s čipkami. Priznala ji je, da se bavi s tihotapstvom kokaina, kar nese velike dobičke. Molila je pred menoj in poklekila: »Boš imela zasluženje pred Bogom, če boš meni pomagala.« Oče priče, Miha ji je posodil 20.500 Din. Hudo je opeharila tudi 63letno posestnico-vdovo Marijo Koširjevo iz Podpreske pri Rovtah, namreč kar za 63.000 Din. Ostale stranke je sleparka prevarala tudi za lepe vsote, a so vse slično opisale njene manipulacije.

Prve ovadbe proti sleparki so se pojavile pomladi l. 1932. Toda znala se je pretkano skrivati po kmetih tako, da so jo litijski orožniki prijeli še le letos marca meseca.

Obožnenkin branilec je predložil zanimivo pismo, ki ga je prejel iz Gorice. Predsednik je prečital pismo. Podpisan je neki Ivan Trobentar, ki roti branilca, naj reši ubogo Marijo. Pravi: »Potrudite se za njo! Vse bo pošteno plačala! Meni je to nemogoče! Lahko bi ji nakazal, a se ona nahaja v »hiši žalosti«. Meni je pa nemogoče tja priti, ker sem v strahu, da se mi kaj ne pripeti. Rešite jo iz hiše obupa!«

Predsednik: »Kdo je to?« Obtoženka: »Ne povem. Imela sva skupaj kšeft! Ne govorim rada o tem!« — Vse kaže, da gre tu za dobro organizirano družbo tihotapcev mamil.

Sodba se je glasila: »Marija Streharjeva je zaradi zločina prevare obsojena na 2 leti in 6 mesecev robije ter v izgubo častnih državljanskih pravic za 3 leta.« V kazen se ji všteje preiskovalni zapor od 18. marca t. l. Predsednik: »Ali ste razumeli?« Streharjeva: »Dve leti in pol.« Branilec: »Ali je dopust mogoč?« Predsednik: »Nemogoč!« Obtoženka: »Sodbo sprejmem. Kaj se čem pritožiti, kar je, je! Mi še gori več dajo!«

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET"

Danes ob globoko znižanih letnih cenah!

Film za ljubeča se srca, film za moške in ženske, film za staro in mlado!

Käthe Nagy
Hans Albers

ZMAGOVALEC

Muzika Werner R. Heymann.

Dopolnilo »Paramountov« zvočni tednik!

Predstave ob 4., ¼7 in 9¼ zvečer

Elitni kino Matica
Telefon 2124

KULTURNI PREGLED

Misli ob pregledu gledališke sezone 1932 — 33 v drami

I.

Statistika je osnova vsakemu pregledu in njegovo najstrožje merilo. V njej se zrcali stvarnost dela, uspehov in porazov. Če pregledujemo napor gledališkega življenja v drami, nam potrjuje število uprizoritev, da se je drama v boju s sodobno krizo in privlačnostjo izpopolnjenega zvočnega filma krepko upirala vsem oviram. Naštudirala je 21 novitet. Ker se je sezona pričela šele v drugi polovici septembra in se je študijski čas zaključil že koncem maja, je drama v mesecu postavila tri predstave. Tempo je oster in ne dovoljuje osobju nobenega oddiha. Igralec pada iz novitete v noviteto; danes igra pokvečenega pastirja in se medtem že ves pripravlja za Hamleta. Marsikdaj se more zanesti le na bliskovite domisleke, ki mu jih daje intuicija, za tehten preudarek ni časa. Režiser je komaj izpilil komedijo, ko ga že neusmiljeno priganja tragedija. Tak napor je sovražen mirnemu, razglednemu delu. Fantazija je vprežena kakor tovorna živina. Repertoarno gledališče mora zadovoljiti zahteve občinstva, ki se je razvadilo v kinu in si želi izpremememb. Tudi tisti procent, ki vsako leto redno pričakuje velike predstave, se med razdobjem razvnema za pestro spremembo. Gledališče postaja javna knjižnica, kjer se izposojajo romani. Zanimiva bi bila statistika nastopov posameznih igralcev. Če prištejemo še reprize iz prejšnjih repertoarjev, se vidi, da so nekateri igralci v tednu komaj dva večera počivali.

Režiserji nosijo v ansamblu najodgovornejše delo. Imena se niso izpremenila. Šest je režiral »Celjske grofe«, »Lopeza«, »Roksi«, »Dame z zelenimi klobuki«, »Dopust na Francoskem«, »Srce igračk«, »Pastirčka Petra in kralja Briljantina«, »Veseli vinograd«, »Izpreobrnitev Ferdiša Pištore«, »Okence«, vsebinski in stilno zelo pestra dela. Ciril **Debevec** je postavil »Carjeviča Alekseja«, »Zadoščenje« v enem večeru z »Gospo Cathleeno«, »Hamleta«, »Karla in Ano«; Bratko **Kreft** »Zločin in kazen«, »Milijon težav«, »Strast pod bresti«; **Skrbinšek** je bil zaposlen z »Vodo« in s »Slavo in njenimi mešetarji«; Marija **Vera** z »Gospo Inger na Oestrotu«. Kot gost se je uvrstil tik ob zaključku sezone **Gavella** s »Tartuffeom«.

V letošnji sezoni je bilo opažati v Šestovih režijah večjo doslednost v izvedbi in je treba poudariti lahkoto, s katero je postavljal delo za delom. Šest je na odru doma, dobro pozna vse njegove skrivnosti in ve, kako občinstvo presenetiti. V sredstvih postaja umirjen, ne peha se več za bleščečimi novostmi, pričel je opuščati baročni blesk, ki ga je včasih rad razpel pred gledalcem. Velika spretnost in dolgoletne izkušnje mu lajšajo naporno delo. Z geslom: gledališče bodi gledališče, se loteva režije. Gledalec mora uživati igro; njena vsebina, ritem in stil naj se mu plastično prikažejo. Zato je važno, da je predstava odrska enota, skladna in umerjena v efektnost. Včasih posveča v svojih težnjah večjo pozornost barvitosti prizorov kakor pa karakterizaciji ulog. Ponekod ga zadovoljujejo posamezne uspele kreacije, uspeh predstave mu je zagotovljen, z manjšo pozornostjo izdela potem ostale uloge. Med letošnjimi režijami je treba opozoriti na dognano predstavo »Celjskih grofov«, »Veselega vinograda« in krepko zasnovano »Izpreobrnitev Ferdiša Pištore«. Te predstave izpričujejo njegovo umirjenost, ki razodeva zrela odrska gledališča. V njih je opustil sleherno natrpanost in se je omejil na izrazno plastiko. Kakor smo že nekoč o priliki takega pregleda omenili, je Šestovo delovanje del zgodovine naše drame. Sedaj je krenil na zmerno srednjo pot, na kateri previdno izkorišča nabrane literarne in scenične izkušnje. V svojem stilu išče neposredne zveze s človekom; ne more pa zatajiti, da mu je odrsko pojmovanje bliže od literarnega. Vsaka predstava, bodisi tragedija ali otroška pravljica, nudi gledalcu mikavno obzorje.

Ciril Debevec hodi svoja pota. Z veliko doslednostjo se loti pri vsaki režiji problema, da bi čim intenzivneje izrazil idejno vsebino in literarne vrednote posameznih dramatskih del. V strogi, preprosti in ploskovni sceni poizkuša idejno vsebino poudariti, da bi sugestivno vplivala na gledalca. Prizori mu rasto v kozmična doživetja; dogodi se, da ga preveč zajamejo in potem preočitno kažejo literarno tendenco. Zato se opaža, da v svojem dosedanjem delu ni še dosegel uravnovešenosti in si ni osvojil tehničnih vrednosti, da bi mogel izrazitost svojega stila sugestivno upodobiti. Predstava se mu zavleče in marsikdaj prelomi. Njegove uspele režije pa pričajo o resnem hotenju, o nekaki fanatični vdanosti svojemu poklicu. Ob teh predstavah je treba vrednoto njegovih režij še posebej poudariti, ker so pomembne za razvoj naše povojne dramatske umetnosti. V letošnjih režijah sicer ni pokazal novih perspektiv; bilo je bolj podobno, da preživlja nekakšno krizo. Debevčeva stvariteljska fantazija je letos dosegla najjačji izraz v »Gospej Chatleeni«, v kateri se je združila lirična mističnost z močnimi dramatskimi efekti. Kakor nas je že v Strindbergovi »Nevesti s krono« režijski presenetil, tako je tudi v »Gospej Chatleeni« ponovno dokazal, da mu tovrstna dela najbolj leže. Po močno učinkovitih prvih prizorih »Carjeviča Alekseja« se je pozneje tragedija premaknila v zgolj propovedniško smer; reševala jo je le kreacija Petra Velikega. »Hamleta« je prikazal v novi podobi, poglobil ga je vsebinsko in tudi z uspehom razvrstil prizore, med katere je vpletel pomembni prizor na poljani. Kljub premišljenim kreacijam, skrbni sceneriji, poglobljenemu recitativu ni dosegla predstava odrske sugestivnosti. Prav tako ni imela igra »Karel in Ana« zaželjenega uspeha. Res je, da zeva med novelo in dramatizacijo veliko nasprotje, toda režiser bi se bil moral okoristiti z novelo in vsaj nekoliko nakazati značaj Frankovega dela. Debevec je talentiran režiser. Pot ga vodi k osamosvojitvi, čeprav se v letošnji sezoni ni znatno premaknil od uspehov prejšnjih režij.

Bratko Kreft si je osvojil moderne smeri scenične režije. Najbližja mu je groteska. V njej se razživi, apartni domisleki oživljajo igro in ji izvojujejo lepe uspehe. Po prvih poizkusih je dokazal, da suvereno obvladuje prizore, v katerih nastopajo množice. Pozneje si je v satiri in groteski ustvaril svoj stil, ki je bogat na živih, aktualnih prijemih iz sodobnega življenja. Groteska in satira odgovarjata njegovim programatičnim tendencam, katere spretno oblikuje v pestrih sceničnih slikah. Režija njegove programatične smeri se opira na idejni naturalizem. Problematična dramatizacija »Zločina in kazni« je ostala v odrski interpretaciji le šibka ilustracija velikega romana. Če bi bil v igri »Strast pod bresti« bolj skrbno prikrojil scenerijo, bi krepko, naturalistično delo učinkovalo bolj prepričevalno. Scenerija se mora roditi iz dela. V tej igri pa je Kreft prevzel scenerijo, ki jo je prej uspešno uveljavil v komediji; tako sta se dva stila neprijazno ovirala. V sijajni

Jutri vsi v Bohinj!

Odhod posebnega vlaka ob 6.55 z glavnega kolodvora

Cena za vlak, prevoz k jezeru in celodnevno prehrano Din 75.—
ali samo za vlak tja in nazaj Din 30.—

Prijavite se pri:
Foto-materijal Janko Pogačnik
LJUBLJANA, Tyrševa 20 (nasproti kavarne »Evrope«)
TELEFON 32—98. 8254

Domače vesti

• **Kralj pokrovitelj kemijske razstave.** Prireditveni odbor kemijske razstave v Beogradu je Nj. Vel. kralja Aleksandra zaprosil, naj bi prevzel pokroviteljstvo razstave, ki se bo prihodnji mesec priredila v Beogradu. Kralj je prošnji ugodil.

• **Francoske ferijalne štipendije.** Kakor vsako leto je francoska vlada tudi letos razpisala več ferijalnih štipendij za profesorje in študente jugoslovenske državljane. Te štipendije za leto 1933. dobe med drugimi: profesor na gimnaziji v Murski Soboti Albin Mali, profesor gimnazije v Kranju Štirn in diplomirana študentka filozofije Heda Berglezova.

• **Filozofska fakulteta v Skoplju** je razpisala natečaj za izrednega profesorja srbsko-hrvatskega jezika.

• **Otroci naših izseljencev v Nemčiji si** želijo ogledati domovino svojih staršev in pripravljajo na pobudo našega konzulata v Düsseldorfu štiritedensko letovanje v domovini. Prišlo bo v začetku avgusta okoli 250 fantov in deklic v starosti od 10 do 16 let. Del teh otrok dobi oskrbo pri sorodnikih, za druge pa bo morala skrbeti domovina. Vsi dobrodelni zavodi, vzgojevalne institucije in posamezne osebe se naprošajo, da bi v teh hudih časih, ki jih čutijo najbolj naši izseljenci v Nemčiji, pokazali svoje dobro slovensko srce in prevzeli na stanovanje in prehrano nekaj teh fantov ali deklic. Ti otroci, ki nimajo v tujini prilike, naučiti se našega jezika, bi radi prišli k družinam, kjer bi se vadili v govorjenju materinščine. Dobrotniki, ki bi prevzeli te otroke, naj to naznanijo do 20. t. m. narodnemu izseljenskemu odboru v Ljubljani (predsednik dr. Bohinjec) ali izseljenskemu referentu banske uprave v Ljubljani.

Fotoamaterji!

Filme, plošče razvijam v Glicin razvijalcu in kopiram na najboljši papir

FOTO TOURIST

LOJZE ŠMUC,
VIS A VIS HOTELA UNION. 95

• **Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je poslalo svoji podružnici v Trbovljah za siromašno šolsko deco brezposelnih rudarjev 5000 Din.

• **Prostovoljno gasilno društvo v Tacnu pod Šmarno goro** je nabavilo novo motorno brizgalno. Slovesna blagoslovitev brizgalne bo v nedeljo 9. t. m. ob 2. popoldne. Po zaključeni slavnosti bo na prijaznem vrtu pri Koširju velika gasilska veselica z obilnim srečolovom in petjem pevskega društva »Zarje«. Sodelovala bo kompletna godba z Viča. Vabljeni!

• **Slov. starokatoliška cerkev v Ljubljani.** Biskup. vikar in župnik slov. starokatoliške cerkve g. Ferdo Lavrinc se je preselil iz Svetčeve ul. 8 v Ulico na Grad št. 8 (nad cerkvijo sv. Florjana) ter je vsakomur na razpolago zaradi informacij vsak dan od pol 14. do pol 15. in od pol 19. dalje.

• **Planinska prireditev na Lisci.** V nedeljo 9. t. m. napravite za izpremembo turo na lahko dostopno goro Lisco. Tam proslavi posavska podružnica SPD obletnico otvoritve koče in 40-letnico SPD. Po službi božji, ki bo ob 10., bo prosta planinska zabava, pri kateri bo pomagala železničarska godba. Vlakovne zveze s postaj Zidanega mosta, Brega, Sevnice in Rimskih toplic so najugodnejše. Kdor pojde enkrat na Lisco, jo bo rad vedno znova obiskal.

• **Lastnikom certifikatov za pogrebne stroške bivše bolniške blagajne prejšnje južne železnice.** Vsi, ki imate imenovane certifikate, jih z natančnimi naslovi predložite železniški direkciji, oblastni upravi humanitarnih fondov v Ljubljani, ki bo takoj po predložitvi certifikatov tudi še živečim nakazala določene vsote. Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

• **Pogrešajo ga.** Dne 30. junija se je odpeljal s kolesom proti Ljubljani 18-letni Ivan Bodlaj iz Županjih njiv v kamniškem okraju in se ni več vrnil. Domači domnevajo nesrečo, a tudi ne izključujejo samomora, ker je bil mladenič že dalje časa hudo potrt. Pogrešani Bodlaj je srednje velike postave, suhega, podolgastega obraza, sivih oči ter je bil oblečen v temnosivo, dobro ohranjeno obleko.

• **V Bosni so našli kartaginski denar.** V Grmušini v Bosni je te dni neki kmet naletel na star denar, o katerem se je ugotovilo, da poteka iz stare Kartagine, ki so jo Rimljani razrušili leta 146. pred Kristom. Na eni strani novca je podoba Prosperine, na drugi pa podoba konja. Na njivi, kjer je izkopal denar, so ruševine nekega starodavnega mesta.

• **Tatvine v Zg. Kašlju.** Iz hiše železničarja Jakoba Bitenca v Zg. Kašlju pri Ljubljani je ukradel nekdo železničarski kožuh, železničarsko suknjo in razno drugo obleko in obutev. Storilec se je splazil v kopalnico in od tam v shrambo. Očividno isti storilec je izkušal nato priti tudi v hišo Helene Pintarjeve v Vevčah, a je bil pravočasno prepoden. Na obeh krajih je zapustil sledove bosih in blatnih nog.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Osebne vesti z magistrata.** Novoimenovani direktor g. Fran Jančigaj je 6. t. m. prevzel svoje posle ter izročil vodstvo gospodarskega odseka mestnega načelstva novoimenovanemu načelniku viš. mag. svet. dr. Riku Fuxu. Predsedstveno tajništvo je prevzel g. Vladislav Fabijančič, arhiv pa tiskovni referent g. Slanovec.

u— **Koncert Narodne odbrane.** V nedeljo 9. t. m. priredi omladina ljubljanske Narodne odbrane koncert v veliki dvorani na Taboru. Začetek koncerta točno ob pol 9. Po dovršenem koncertnem sporedu bo ples. Koncert otvori državna himna, nato bo kratek pozdravni govor. Sledijo razne recitacije, pevski nastopi Završanovega pevskega kvarteta in mešanega zbora društva »Tabor«, vmes bo pel ciklus srbskih balad guslar Vuković iz Niša. Spored bo zelo zanimiv. Ker je izvedba posameznih točk v rokah priznanih naših sodelavcev, bo prireditev gotovo na dostojni umetniški višini. Vstopnice bodo v prodaji danes ves dan v knjigarni Glasbene Matice, v nedeljo pa od pol 8. dalje pred glavnim vhodom v dvorano na Taboru. Sedeži so po 30, 20, 15 in 12 Din, stojišča po 8 in 6 Din. Natančni spored se dobi pri blagajni.

KONCERT

u— **Ljubljanska strelska družina** obvešča članstvo in prijatelje strelskega sporta, da bodo jutri v nedeljo 9. t. m. in vsako nadaljnjo nedeljo od 8. do 12. strelske vaje na vojaškem strelišču. Ker je cena municiji letos znatno nižja in ker se bodo vršile na jesen strelske tekme z lepimi nagradami, se pričakuje pri strelskih vajah čim večja udeležba.

u— **Slovanski večer.** Društva opozarjamo, da priredi JNAD »Jadran« svoj XIV. slovanski večer v soboto 13. januarja 1934 v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru. Prosimo društva, da ta datum blagohotno upoštevajo pri določevanju terminov svojih prireditev.

u— **Prva kolonija Kola jugoslovenskih sester** je srečno dospela v Dom Franje Tavčarjeve v Kraljevici. Kolonisti so, kakor nam pišejo, vsi zdravi in zadovoljni. Vreme je prav lepo in upajo, ga jim bo nebo naklonjeno ves čas njihovega bivanja ob morju, da se bodo lahko naužili sonca in morskega zraka.

u— **Risarski tečaj za učiteljstvo.** V prostorih tehniške srednje šole je bil otvorjen predvčerajšnjim drugi del (prvi del je bil v lanskih velikih počitnicah) strokovnega risarskega tečaja za poučevanje na obrtnih nadaljevalnih šolah. Od prvotnega števila prijavljencev jih je nekaj odstopilo, tako da znaša zdaj število udeležencev 28, ki so iz vseh krajev dravske banovine. Ob pričetku tečaja je obiskal udeležence njihov vodja, inspektor za obrtno nadaljevalno šolstvo g. Mihael Presl. V svojem uvodnem nagovoru je poudaril potrebo gospodarskega napredka našega naroda, ki more vzkliti le iz zdrave, dovolj naobražene šole s požrtvovalnim učiteljstvom. V dveh mesecih bodo obdelali tečajniki nekatere najvažnejše panoge iz področja obrtniške delavnice. Takoj prvi dan je pričel predavanja univ. profesor inž. Romeo Strojnik, ki bo seznanil tečajnike s strojništvom. Teoretična razglabljanja bodo seveda vseleej združena z dejanskimi risarskimi izdelki. Tehnologijo kovin v zvezi s tvarinoznanstvom bo predaval inž. Premelč, čevljarstvo strokovni mojster g. Josip Steinman, elektrotehniko inž. Turnšek in krojaštvo g. Knafelj, strokovni mojster od urada za pospeševanje obrti, in drugi. Tečajniki bodo imeli mnogo dela, saj so določena predavanja in risanje dopoldne in popoldne.

u— **»Oblikova« razstava** v Jakopičevem paviljonu bo odprta v nedeljo, 9. julija, zadnji dan. Ker si mnogi produkcije umetnikov iz vseh jugoslovenskih pokrajin niso ogledali, jih vabimo, da to še store. V nedeljo bo vodstvo ob pol dvanajstih. — Narodna Galerija.

Moj zdravnik ponavlja vedno, da rešitev je edina zame le, če pijem redno pristna Slamičeva vina!

u— **Gospodinjski tečaj za gospodinjske pomočnice,** prirejen od mestne plinarne pod okriljem Zveze gospodinjskih pomočnic, je bil v četrtek lepo zaključen. Tečajnice so povabile svoje gospodinje k zaključku in so jim servirale sladko jagodno bovlo in okusno pecivo. Vse to so same pripravile na plinskih aparatih, na štedilniku in plinskem pečnjaku. Prepričale so se, da se pri rabi plina sploh težko kaka jed med kuhanjem izpridi. Ob navzočnosti ge. Kraigherjeve, ge. Krofotove, gdč. Petričeve, ge. Koprivnikove in vodje plinarniške propagande so izročile tečajnice strokovni učiteljici plinarne, gdč. Ratajevi, lep šopek v znak hvaležnosti za njen trud. Taki tečaji se bodo tudi v bodoče vršili in bodo še bolje organizirani. V učnem načrtu bodo imeli tudi likanje in splošno gospodinjstvo. Tečaji pa bodo prirejeni samo za določeno število gospodinjskih pomočnic in predvsem takih, katerih gospodinje že uporabljajo plin. Določen bo tudi majhen prispevek za vseh šest večerov. Tečaji bodo namreč šestdnevni. Opozarjamo gospodinje na te tečaje, kjer se bodo njihove pomočnice izpopolnile v ravnanju s plinom in bodo tako lahko mnogo prihranile svojim gospodinjam. Prijave sprejema propagandni oddelek mestne plinarne, Resljeva cesta.

u— **Klub esperantistov v Ljubljani** vabi članstvo, da se udeleži celodnevnega izleta na Kum, ki bo jutri 9. t. m. Odhod z vlakom iz Ljubljane ob 5.31. Vožnja do Zagorja.

u— **V posnemanje priporočamo.** Sokol z Ježice, ki bo imel v nedeljo 9. t. m. ob pol 16. svoj javni nastop v Stožicah, je sklenil 5% čistega dohodka veselice podariti trboveljskim trpinom.

PLES

u— **Stanovanjske odpovedi.** Pri sreskem sodišču ljubljanskem je bilo do včeraj že letos podanih 691 stanovanjskih odpovedi, samo od 1. aprila naprej 316. Večinoma aprilskih odpovedi se nanaša za avgustov selitveni termin. Pričakovati je v avgustu prav živahno preseljevanje strank. Računajo skupno s privatnimi odpovedmi, da se bo selilo približno 400 strank. Zanimivo je, da so velika stanovanja že po pol leta in celo nad leto dni prazna, dočim je veliko povpraševanje po malih stanovanjih, zato so ta razmeroma dražja napram velikim, če upoštevamo ves komfort velikih napram skromnosti malih stanovanj. Mestna občina je konec junija odpovedala 70 strankam stanovanja v različnih mestnih hišah in barakah. Mestne barake v Gramozni jami so izpraznili. Za prihodnje dni je bilo pri sodišču predlaganih 15 deložacij.

u— **Izgnana sta iz Ljubljane.** Za dobo 3 let je izgnan iz mesta in okolice 25-letni Sankovič Anton, po poklicu delavec, pristojen v Krtino. Za prav tako dobo je z odlokom policijske uprave izgnan tudi 30-letni delavec Adolf Ančnik, doma iz Pijave gorice.

u— **Racija na berače.** Včerajšnji petek je priredila policijska uprava racijo na berače, ki je bila zelo uspešna. V teku dopoldneva že so iztaknili stražniki in policijski agenti v mestu nad 10 mladih beračev, ki so nadlegovali ljudi v stanovanjih, v lokalih in na ulicah. Popoldne so odšli policijski organi tudi v predmestja, kjer so prav tako aretirali več prosjakov. Beraške obrti se loteva tudi čedalje več žensk, ki so jih enako spravili nekaj v zapor. Skupno so aretirali in privedli na policijo včeraj nad 20 prosjakov in prosjakinj, ki so prišli za poslom v mesto iz najrazličnejših krajev z dežele.

Pri nagnjenju k maščobi, protinu in sladkosečnosti izboljšuje naravna **»Franz Josefova« grenčica** delovanje želodca in črevesja ter trajno pospeši prebavo.

u— **Tatvine vrtnic.** Po raznih vrtovih, zlasti na periferiji mesta, se tatvine lepih vrtnic vrše kar na debelo. Mora biti organizirana posebna družba, ki ponoči s škarjami reže vrtnice in jih najbrž potem prodaja na trgu. Mnogi ljubitelji vrtnic so zjutraj razočarani, ko opazijo na svojem vrtu veliko opustošenje. Prav umestno bi bilo, če bi tržno nadzorstvo zahtevalo od nekaterih prodajalcev vrtnic primerna potrdila o njih izvoru. Ljubljanski vrtnarji so že svoječasno zahtevali, da naj bi bilo na trgu dovoljeno prodajati vrtnice in drugo umetno cvetje le vrtnarjem in lastnikom vrtov, dočim naj bi se drugi izključili.

u— **Tatinska roka povsod.** Predvčerajšnjim ponoči je bil izvršen vlom v pralnico hiše Alojzija Prešerna v Šiški. Neznani storilec je odnesel pleteno košaro, last Marije Prešernove, ki je v njej hranila razno obleko, plašč, ogrinjala in perilo. — Iz spalne sobe v Dravljah št. 130 je bila ukradena Janezu Kernu siva obleka. — V hišo št. 40 na Opekarski cesti je prišel včeraj dopoldne neznan mlajši človek, ki je beračil in se izdajal za dijaka. Imenovani je kmalu izginil. Takoj po njegovem odhodu pa je ugotovila tam stanujoča Marija Škrijeva, da ji je zmanjkala iz kuhinje nikelnasta ura. — Cirilu Pelcu v Koleziji je ukradel neznan tat 12 piščancev.

Iz Celja

e— **Visoko odlikovanje g. dr. Hrašovca.** Nj. Vel. kralj je podelil zaslužnemu narodnemu delavcu g. dr. Juru Hrašovcu, odvetniku in prvemu slovenskemu županu v Celju, red Jugoslovenske krone 3. stopnje. Iskreno čestitamo!

e— **Redna letna sreska skupščina JRKD za celjski srez** bo v nedeljo 9. t. m. ob 8. zjutraj v Celjskem domu v Celju. Dnevni red: poročilo sreskega odbora, narodnega poslanca g. Ivana Prekorška in članov banovinskega sveta, volitev delegatov in namestnikov za banovinski odbor in delegatov in namestnikov za kongres stranke, ki bo 21. in 22. t. m. v Beogradu, in slučajnosti. Udeležba je obvezna za vse krajevne organizacije. Pristop na sresko skupščino bodo imeli pa le v statutu določeni delegati krajevnih organizacij, ki se morajo kot taki izkazati. Krajevne organizacije prejmejo o tem posebna pismena navodila. Delegate prosimo polnoštevilne udeležbe. Za sreski odbor JRKD predsednik dr. Ernest Kalan.

Tabor 9. VII. ob 20.30

e— **Glavna skupščina JGZ v Celju.** V nedeljo 9. t. m. ob 9. dopoldne se prične v Celjskem domu v Celju redna skupščina Jugoslovenske gasilske zveze v Ljubljani. Danes v soboto ob 9. dopoldne bo v Celjskem domu starešinska seja, ob 11. seja tehničnega odseka, ob 15. seja odseka za »Samopomoč«, ob 17. seja zveznega odbora, nato pa seja literarnega odseka. V nedeljo 9. t. m. ob 9. dopoldne se prične redna glavna skupščina JGZ.

e— **Pevsko združenje »Šestnactka« iz Olomouca** je na svoji turneji po Jugoslaviji obiskalo tudi Celje in priredilo v četrtek zvečer koncert v nabito polni mali dvorani Celjskega doma pod okriljem celjske JČ lige. Koncertu je prisostvoval tudi znani prevajalec iz slovenske književnosti v češčino g. dr. Vybiral. Pred začetkom koncerta je predsednik celjske JČ lige g. dr. Juro Hrašovec zelo prisrčno pozdravil drage goste. Pevski zbor je homogen, uglajen do podrobnosti, ima zvočen in prožen glasovni materijal ter poje s precizno in zelo učinkovito dinamiko. Gostje so peli po večini srednje težke češkoslovaške narodne in umetne pesmi. Občinstvo je bilo prav fascinirano in je vsako točko sprejelo z viharnim aplavzom. Vzorni dirigent g. Jaroslav Talpa je prejel lep šopek. Zbor je moral ob koncu dodati še štiri pesmi, med njimi tudi Adamičevega »Zelenega Jurija«. Koncert je nudil globok umetniški užitek, ki ga poslušalci ne bodo tako kmalu pozabili. R. P.

Hladna Ovomaltine

osvežuje in hrani.
Pijte jo poleti vsak dan, pa ne boste oslabeli, niti se počutili utrujenega.
Pripravija se najbolje v
Ovomix-čašici.
Dobiva se povsod.

e— **Poverjeništvo Vodnikove družbe za Celje in okolico** ponovno prosi člane, ki še niso obnovili članarine za tekoče leto, da to čimprej uredijo v tujskoprometni pisarni pred kolodvorom. Kdor še ni prejel knjig za lansko leto, naj jih dvigne čim prej v omenjeni pisarni.

e— **Smrt Celjanke v Gradcu.** Dne 4. t. m. je umrla v Gradcu v starosti 58 let gdč. Josipina Žimniakova, hči l. 1913. umrlega znanega kovaškega mojstra in posestnika g. Ivana Žimniaka v Celju.

e— **V celjski bolnišnici** je umrl včeraj 79-letni posestnik Jurij Goričar iz Kokarja pri Gornjem gradu. Blag mu spomin!

e— **Pri Mozirski koči** nad Mozirjem bo v nedeljo 16. t. m. ob 10. dopoldne maša na prostem. Že sedaj opozarjamo planince in planinke in vse ljubitelje narave, da takrat prihitijo v čim večjem številu na Mozirsko planino.

e— **Tatvina in poneverba kolesa.** Službujoči stražnik je 5. t. m. v mestu ustavil nekega moškega, ki se je vozil s kolesom, ki je bilo 30. maja ukradeno mesarju g. Francu Gajšku izpred neke gostilne na Mariborski cesti v Gaberju. Kolesar je povedal, da si je kolo izposodil od 26-letnega čevljarskega pomočnika Jakoba Goleža v Št. Juriju ob južni železnici. Na podlagi te izjave je bil Golež v Št. Juriju aretiran in izročen okrožnemu sodišču. Golež taji tatvino, a se zapleta v protislovja. V četrtek je bil v Celju aretiran 37-letni delavec Franc Guštin iz Št. Jurija ob južni železnici, ker je pred dvema mesecema nekemu prijatelju poneveril kolo in prodal nekemu celjskemu trgovcu. Guština zasleduje sodišče tudi zaradi neke tatvine, ki jo je izvršil lani v Arji vasi pri Petrovčah. Guština so oddali v zapore okrožnega sodišča.

e— **Avtobusna postaja na Teharju** je sedaj pred Lavričevo gostilno.

Iz Maribora

a— **Češkoslovaški Sokoli se vračajo v domovino.** Danes dopoldne se bodo vračali skozi Maribor v dveh posebnih vlakih češkoslovaški Sokoli in Sokolice, ki so se udeležili pokrajinskega sokolskega zleta v Ljubljani in nato napravili ekskurzijo po ostalih pokrajinah naše države. Prvi vlak s tisoč Sokoli in Sokolicami prispe na mariborski kolodvor ob 13.51 in zapusti Maribor šele ob 16. Drugi vlak s 800 Sokoli pa prispe v Maribor okrog 16. in bo nadaljeval vožnjo proti meji ob 16.20. Mariborsko narodno občinstvo se poziva, da prihiti v čim večjem številu na peron in ostane s sokolskimi brati v družbi do njihovega odhoda.

a— **Tujski promet v Mariboru v drugem četrtletju.** V letošnjem drugem četrtletju je obiskalo Maribor 3591 tujcev, od teh 2408 Jugoslovenov in 1183 tujcev. Po narodnosti so bili tujci: 794 Avstrijcev, 5 Francozov, 128 Čehoslovakov, 3 Romuni, 1 Grk, 11 Poljakov, 87 Italijanov, 28 Madžarov, 2 Angleža, 11 Norvežanov, 3 Američani in drugi.

Dr. ISAJEVIČEVO
TUBA MILO
rabi vsak sportnik in turist na svojih izletih. — Cena tube 6 Din. 8258

komediji »Milijon težav« se je Kreftu zopet nudila prilika, da komedijo in obenem satiro izpremeni v plastično odrsko življenje. Z močnimi efektnimi prizori, včasih za spoznanje pretiranimi in preveč ponavljanimi, je komedijo dobro kreiral. Dejanje je potekalo ves čas napeto, posamezne kreacije so bile zelo posrečene in efektno zamišljene. Notranji ritem, scenerija in tipizirane uloge, vse se je prelilo v skladno podobo komedije, v kateri so se zrcalile nove smeri, ki jih je Kreft na odru uveljavil. Te smeri niso več iskane, ampak odraz sodobnega stila. Če bi se Kreft še bolj poglabljal v umetniške vrednote dela in bi poizkušal zajeti prikaz gole človečnosti, tako, da bi se mu scenerija rodila iz umetnine, bi se izpopolnil tudi v naturalistični drami, ki mu je nazorno najbliže.

Skrbinškove režije so bile vestne in dobro izvedene. Pokazal je zopet tisto resnost, s katero se vselej razvname pri vsakem delu. Držal se je sicer izhojene poti, toda obe komediji sta dosegli zaželen uspeh.

Marija Vera je režirala mladostno Ibsenovo delo z močno prepričevalnostjo in je z umirjenim, globokim čustvovanjem poglobila človekovo usodo, ki je v drami še medlo nakazana. Historično ozadje in romantičnost je režiserka tudi scenično močno zajela.

O »Tartuffeu«, s katerim je gostoval Gavella, smo pred nedavnim obširno pisali in označili velike kvalitete njegove režije. Gavella premisli svojo režijo do potankosti. Poglobi se v idejo in v vse lepote, ki mu jih nudi umetnina. Zajema jo časovno ter jo primakne sodobniku. Znanstveno delo se druži z barvito fantazijo, ki obvladuje oder do poslednje igralčeve kretnje. Kadar ustvarja, misli le na oder, kjer mu avtorjeva stvaritev plastično zaživi. To je tipični znak resničnega režiserja, ki ni navezan ne na šolo in ne na idejo, temveč ustvarja stil in celotno obliko sproti. Gavella se ne peha za novodobnimi stili. Vse kreacije, okolje, bodisi moderno ali historično, doživlja v intuitivni podobi in to doživetje objektivizira potem z veščo, stvariteljsko roko. Bujna fantazija, oprta na znanstven studij dobe, človeka in odrske tehnike mu ustvarja sceno. Njegova režija se uvršča med umetnine, ki so na našem odru vselej doživetje. Nič manjšega uspeha ne bi doživele te stvaritve na svetskih odrih. Za razvoj naše drame je njegovo delo še posebej pomembno. Odkar je pričel nastopati kot gost v drami, si je nehote in brez namena ustvaril igralsko šolo. Uspele predstave in veliko priznanje, ki so ga igralci doživljali v njegovih režijah, je okrepilo zavest in jim sproščalo lastne sile. Razodelo se je, da je igralska nadarjenost našega ansambla visoko nad povprečno. Ob spretnem vodstvu, kadar se za delo razvnamejo, dosežejo igralci harmonično soigro, ki se po doseženih uspehih uvešča zaenkrat med poslednja dognanja in pričakovanja v razvoju naše drame. Vse predstave v letošnji sezoni pričajo, da je Gavellova režija zapustila vidne sledi, ki se od leta v leto vedno bolj očitno odražajo.

Statistika nastopov bi pokazala, da je kljub prekomerni zaposlenosti celoten preres zelo zadovoljiv; posamezniki pa so dosegli višino, ki obeta za razvoj in naraščaj lepe, optimistične perspektive. V vseh zgoraj omenjenih uspelih predstavah, ne glede na izredno uprizoritev »Tartuffea«, so presegle stvaritve igralcev navadno in pričakovano mero. Igralci so močno diferencirani, režiserji lahko tudi ob vzporednih studijih izbirajo med njimi. V šoli starejših izkušenih igralcev bo naraščaj črpal prve vrednote in zadovoljivo spodraščal. Nikomur se ne kratijo hvale in zasluge, če obudimo spomin na tiste kreacije, ki bodo ustvarjale šolo. Treba je omeniti močne karakterne uloge, ki so priklenile občinstvo in vzbudile splošno pozornost. Če bi bila pri nas organizirana založba gledaliških portretov, kakor se to dogaja v večjih kulturnih središčih, bi bile iz letošnje sezone ohranjene pomembne uloge za trajen spomin, za gledališko kroniko in za šolo naraščaja. Tako pa nimamo niti poštene ilustrativne revije, kjer bi se priobčevale uspele kreacije in scenerije, ki jih ne more nobeno pero tolikanj živo opisati. Priznanim in doslej ponovno naštevanim ulogam, katere so kreirali Marija Vera, Nablocka, Šaričeva, Mira Danilova, P. Juvanova, Medvedova, Vida Juvanova, Levar, Kralj, Skrbinšek, Lipah, Železnik, Cesar, Jan, Debevec, so se pridružile manjše, ki so jih Sancin, Gregorin, Jerman, Rakarjeva, Boltarjeva, Slavčeva in Gabrijelčičeva naštudirali z veliko resnobo in nekateri s krepko fantazijo. Vidno napredovanje in izpopolnjevanje manjših ulog, v katerih bi bilo treba nekatere tako kot večje uloge zapisati spominu, je nad vse važno dejstvo za razvoj gledališča. Stalno in zanesljivo pomoč prožijo Plut, Potokar, Bratina, Murgelj, Drenovec in Kukčeva že prej imenovanemu ansamblu.

J. K.

»Sodni kazenski postopnik« dr. M. Dolenca v srbohrvaški izdaji. V založbi Geze Kohna v Beogradu je pravkar izšlo obsežno pravno delo našega uglednega pravnega znanstvenika, g. univ. prof. dr. Metoda Dolenca: »Teorija sudskog krivičnog postupka za kraljevino Jugoslaviju. Sistematsko prikazivanje«. To je srbskohrvaški, v cirilici natisnjeni prevod spisa istega avtorja »Sodni kazenski postopnik kraljevine Jugoslavije«, ki je izšel v maju lanskega leta v slovenskem izvirniku (izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani). Avtor je besedilo za beograjsko izdajo ponekod spremenil in popravil v smislu novih dognanj in prakse, upoštevajoč tudi med tem izišle nove predpise. Obsežni spis je prevel v srbskohrvaški jezik dr. M. Primus. Izdaja je okusno natisnjena, čeprav se nam zdi manj pregledna kot slovenski izvirnik. Izšla je v zbirki pravnih priročnikov, ki jih izdaja založba G. Kohna; med njimi so že prej izšli spisi dveh slovenskih pravnikov (dr. Fr. Goršiča »Komentar gradjanskog parničnog postupka«, Komentar zakona o opštem upravnem postupku« in dr. Stanka Majcena »Komentar zakona o opštinama«). Tako bo priznano odlični »Sodni kazenski postopnik« prof. dr. M. Dolenca dostopen tudi pravnikom iz srbohrvaškega jezikovnega področja naše države, česar izvirnik ni mogel doseči.

Spominu Dragotinu M. Domjanića je posvetil »Srpski književni glasnik« v najnovejši številki topel članek iz peresa dr. Nikole Mirkovića. V isti številki piše dr. A. Solovjev o nacionalnih elementih v glasbi Rimskega Korsakova, dr. Mirko Košić o racionalistični sociologiji L. von Wieseja, Jovan M. Jovanović o vladanju Franca Jožefa I., dr. Lazar Stanojević pa o Leonardu da Vinciu v luči psihoanalize.

Josepha Conrada »Tajfun« v slovenščini. V knjižni zbirki založbe »Prijatelj« je pravkar izšla v prevodu Griše Koritnika povest angleškega pisatelja Josepha Conrada »Tajfun«. Povest kaže vso pripovedno silo slavnega avtorja »Senčne črte«, ki jo je pred leti izdala »Tiskovna zadruga«. Tako Joseph Conrad počasi prodira tudi v slovensko prevodno književnost. »Tajfuna« toplo priporočamo. Odlični romancier Joseph Conrad Korzienowski bi bil vreden, da bi mu kateri naš literarni obzornik posvetil daljšo studijo.

Nova knjiga Damira Feigla. Znani gorički pripovednik Damir Feigel je pravkar izdal v založbi »Goriške Matice« povest »Čarovnik brez dovoljenja«.

Ing. Drago Mattanovich, Elektrotehnika. (I. del: Osnove in stroji.) Slovensko znanstveno literaturo je zbirka »Kosmos« (Jugoslov. knjigarna) obogatila s knjigo ing. D. Mattanovicha, ki obsega splošen uvod

a— **Koliko občinskih svetnikov je bilo treba za odobritev nakupa mariborskega gradu?** Zaradi pomislekov, ki se širijo v mariborski javnosti glede pravilnosti sklepa mariborskega občinskega sveta glede nakupa mariborskega gradu, se javnost obvešča, da je seja občinskega sveta sklepčna, če je navzoča nadpolovična večina občinskih svetnikov, torej 21, in zadostuje za veljavnost sklepa navadna večina navzočih. Kvalificirani kvorum znaša 27 glasov, specialna kvalificirana večina pa 21. Kakor je znano, so bili podani vsi pogoji za veljavnost tozadevnega sklepa.

a— **Dekliška počitniška kolonija podmladka Rdečega križa,** ki se odpelje v ponedeljek 10. t. m. ob 17.47 v Bakarac pri Sušaku, šteje 53 deklic. Od teh jih pošlje mariborska občina na svoje stroške 20, podmladek Rdečega križa iz čistega dobička tombole 15, za 8 deklic je prispeval Rdeči križ, ostale pa pojdejo na lastne stroške. Veliko razumevanje predstavnikov naše občine, ki leto za letom s primernimi podporami skrbijo za zdravje mestnih otrok, zasluži vse priznanje, saj prednjači naša občina v skrbi za mladino pred vsemi občinami dravske banovine. Skrb za zdravje mladine pa je tudi načelo Rdečega križa in njegovega podmladka. Kolonijo vodi že peto leto skrbna gdč. Herma Bračičeva.

a— **Zveza mladih intelektualcev v Mariboru** bo imela med počitnicami (julij, avgust, september) redne poslovne ure vsak četrtek od 14. do 16. v svojih prostorih v Delavski zbornici. Istotam posluje tudi borza dela za intelektualne poklice.

a— **Poučni tečaj o kontroli medu** bo jutri 9. t. m. ob 10. dopoldne na tukajšnji banovinski vinarski in sadjarski šoli, ki se ga naj polnoštevilno udeleže čebelarji iz Maribora in okolice.

a— **Dar.** V našem mariborskem uredništvu je izročil g. Julij Guštin, lastnik tukajšnjega Grajskega kina, za trpeče brate v rudarskih revirjih znesek 200 Din. Naj bi našel obilo posnemalcev!

a— **Včerajšnji ribji trg** ni imel preveč pestre izbire. Prodajale so se sardelice po 16 Din, asiali po 26 Din, moli in zubatci pa po 28 Din kilogram.

a— **Nezgoda.** Pri gašenju požara se je v četrtek nevarno opekel 31-letni strojni delavec Anton Godec iz Skok na Dravskem polju. Dobil je občutne opekline na obrazu in je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico.

a— **Smrtna žrtev pretepa.** Poročila smo že, da je bil preteklo nedeljo zvečer na Pobrežju med prepirom in napadom ustreljen v trebuh 27-letni delavec Anton Butolen s Pobrežja. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je včeraj zjutraj podlegel smrtnim poškodbam.

a— **Prijet vlomilec.** Mariborska policija je imela spet srečno roko in je prijela 24-letnega brezposelnega delavca Dušana K. iz Dobrovcev, ki je v noči na 1. junija vlomil v tukajšnje učiteljišče in odnesel gosli in nekaj drobiža. Gosli je policija še našla pri njem. Dalje je moral K. pri zaslišanju pod težo dokazov priznati, da je poizkušal vlomiti v noči na 15. maja v stanovanje neke zasebnice v Klavniški ulici s ponarejenimi ključi, pa je bil še pravočasno opažen in prepoden. Na vesti ima mladi nepridiprav še več drugih manjših grehov. Izročen je bil sodišču.

Gospodarstvo

Brezobrestna posojila

Pred 14 dnevi smo objavili iz »Zadružnega Vestnika« pod gornjim naslovom poučen članek o brezobrestnih posojilih, ki jih ponujajo razne zadruge, ki so bile ustanovljene v zadnjem času. Način poslovanja je, kakor že omenjeno, tak, da se pristopivši član, potem ko je plačal razmeroma visoko pristopnino, obveže, da bo mesečno vlagal gotov znesek, ki je odvisen od višine zaželjenega posojila. Te vloge se ne obrestujejo. Mesečne obroke je treba vplačevati toliko časa, da pride upravičenec na vrstni red za posojilo, ki ga mora potem odplačevati tudi v mesečnih obrokih. Posojila pa daje zadruga iz sredstev, ki jih dobi od mesečnih vplačil članov. Ker zadruga za vloge ne plačuje obresti, jih tudi ne pobira za posojila. Seveda pa take zadruge zaračunajo večinoma tako pri vplačilih mesečnih vlog kakor tudi pri mesečnih odplačilih posojil razmeroma visoke pristojbine za upravne stroške. Če torej upoštevamo pristopnine, nadalje upravne prispevke pri odplačilu posojil in upravne prispevke pri vplačilu vlog, vidimo, da te dajatve niso malenkostne in da pride posojilo drago zlasti za one, ki pridejo šele po daljši čakalni dobi do njega.

Ker so interesenti pogosto v zmoti glede čakalne dobe, bodo tudi širšo javnost zanimale naslednje informacije, ki nam jih je dal na razpolago g. Rudolf Puc:

Če sestavimo za razne razrede članov (člani se namreč po višini zaprošenega posojila delijo v razrede) tabele o vplačilih in izplačilih, tedaj vidimo, da je čakalna doba za člana tem daljša, čim višji vrstni red ima dotični član. Če sestavimo tabelo za člane, ki hočejo dobiti 10.000 Din posojila (hranilni prispevek znaša tu n. pr. 50 Din mesečno) pod predpostavko, da vstopi v ta razred mesečno po 50 novih članov in da znaša tudi amortizacijska kvota mesečno 50 Din, tedaj vidimo naslednji potek poslovanja: Zadnji od prvih 50 članov dobi posojilo po poldrugem letu. Druga skupina od 50 članov, ki pristopijo drugi mesec, dobi posojilo po približno 1 in pol do 2 letih, tretja skupina po 2 do 2 in pol letih, četrta po 2 in pol do 3 letih itd. vedno višje. Član, ki je pristopil po 18 mesecih ali poldrugem letu (z vrstnim redom 900) bo moral 6 in pol let vplačevati in čakati, da dobi posojilo; član ki je pristopil po 6 letih (vrstni red 3600) pa dobi posojilo po čakalni dobi od 8 let.

Tu približno se naraščanje čakalne dobe ustavi, seveda pod predpostavko, da vedno vsaki mesec pristopi 50 novih članov. Če pa se prirastek članstva ustavi, tedaj se izgledi za posojilo znatno poslabšajo. Mnogo višje, kakor v gornjem primeru, pa lahko narase čakalna doba, če so poleg še amortizacijski prispevki manjši nego hranilni prispevki. Tu se čakalna doba lahko poveča na 15 in več let. V 15 letih pa narase v denarnem zavodu pri mesečnih vplačilih po 50 Din kapital z obrestmi vred na 10.000 Din, dočim z vplačili pri zadrugi, ki ne daje obresti, doseže šele 9000 Din. Če pa vrh tega upoštevamo, da se mora poleg mesečnega hranilnega prispevka pri večini zadrug plačati še upravni prispevek, n. pr. 5 Din, tedaj je razvidno, da oni, ki mesečno vplača v hranilnico po 55 Din, lahko po 15 letih dvigne 11 000 Din.

Zadruge pogosto poudarjajo v svojih prospektih, da znaša karenčna doba samo 2 ali 3 mesece. To pomeni, da noben član ne more dobiti posojila prej. Ta določba pa nima skoro nobenega praktičnega pomena, ker velja le za par članov, ki so prvi pristopili. Interesenti pa si jo najpogosteje tolmačijo tako, da je treba na posojilo čakati le 2 do 3 mesece. Dolžnost zadrug bi bila, da bolje informirajo interesente o verjetnosti čakalne dobe, da si bo vsak, ki pristopi k zadrugi, vsaj približno na jasnem koliko časa bo moral čakati na posojilo.

Gospodarske vesti

= **Načrt zakona o kartelih v Češkoslovaški.** Češkoslovaška vlada je predložila predlog zakona o kartelih, o katerem bo parlament pričel takoj razpravljati. Zakon točno definira pojm kartelne pogodbe kot pogodbe med samostojnimi podjetniki, s katero se le-ti obvežejo omejiti medsebojno svobodo konkurence z ureditvijo produkcije, cen in prodajnih pogojev. Pri državnem statističnem uradu se uvede register za kartele. Poseben oddelek zakona se peča z nadzorstvom nad kartelnimi cenami in vsebuje prav stroge določbe. Od kartelov lahko vlada zahteva visoke kavcije (do 3 milij. Kč) za primer navijanja cen. Zakon predvideva tudi posebno sodišče za kartele.

= **Cene zlatu.** Kakor poroča zagrebški »Jutarnji list«, so cene zlatu (na svobodnem trgu) v Zagrebu v zadnjem času popustile, ker stabilnost dinarja ne daje povoda za spekulacijo in za tesavriranje. Zlato za zobotehnike se je v zadnjih 2 mesecih pocenilo od 52 na 48 Din za gram (22 karatov). Staro 22-karatno zlato kupujejo zlatarji po 39 Din za gram. Tudi trgovina z zlatniki je popustila in se plačujejo zlatniki na podlagi cene 56 do 57 Din za gram čistega zlata. Domača potreba po zlatu za obrt se krije iz zalog, ki se nahajajo med narodom, nekaj zlata pa prihaja v promet tudi od bakrenih rudnikov v Boru in Zaječarju (ti pridobivajo male količine zlata kot postranski proizvod) in od izpiralcev zlata v dolini Timoka.

= *Nemčija bo uničila 404.000 ton starih ladij.* V Nemčiji so letos pričeli v velikem obsegu razdirati stare manj racionalne trgovske parnike. V celoti bo za staro železo prodanih in uničenih 111 parnikov s 404.000 bruto-registrskimi tonami, to je toliko, kolikor znaša vsa tonaža jugoslovenske trgovske mornarice. Do konca junija je bilo razdejanih že 16 ladij s 54.000 tonami, v ladjedelnicah pa trenutno razdirajo 59 nadaljnjih ladij s 207.000 tonami.

= **Ustanovitev posebne industrijske banke.** Vprašanje ustanovitve velike industrijske banke, za katero je bil že pred leti izdelan projekt, je po vesteh zagrebških »Novosti« ponovno sproženo od industrijcev in industrijskih organizacij. Po informacijah omenjenega lista je verjetno, da bodo ustanovitev pospešili tudi na merodajnih mestih.

= **Ljubljanska mitnina za avtomobile odpravljena.** Kakor poroča glasilo ljubljanske sekcije Avtomobilskega kluba kralj. Jugoslavije, je finančno ministrstvo črtalo postavko o mitnini za avtomobile v proračunu ljubljanske mestne občine. Odslej niti domači niti tuji avtomobili ne bodo plačevali te dajatve. Za ljubljanske avtomobiliste in motocikliste je pa poleg tega važno tudi to, da je znižana mestna davščina na motorna vozila za oni znesek, za kateri je bila svoječasno na račun pavšala za mitnino zvišana. Za osebne avtomobile znaša sedaj davek 70 Din za vsakih začetih 50 kg teže (doslej 82.50 Din), za tovorne avtomobile 32.50 Din (doslej 45), za motocikle pa 15 Din za vsakih začetih 10 kg teže (doslej 20 Din). Glede avtobusov je določeno, da plačajo, če so domicilirani v Ljubljani, davek kakor ostali osebni avtomobili, lahko pa se pobira ta davek po predhodnem sporazumu z lastnikom tudi v obliki pavšala od 7 odn. 8 Din za vsako vožnjo v mesto. Lastniki motornih vozil, ki so že vplačali mestni davek za več četrtletij t. l. po stari lestvici, naj preskrbijo, da se jim preveč vplačani znesek všteje v dobro davka za naslednja četrtletja odn. za prihodnje leto.

Borze

7. julija.

Na ljubljanski borzi je danes deviza New York znova popustila, in sicer od 54.69 na 53.83 Din za 1 dolar (srednji tečaj skupaj s premijo). Tudi deviza London je nadalje nekoliko popuščala. Nižje notira po zadnji okrepitvi tudi deviza Trst. Avstrijski šilingi so se trgovali po 8.85 (v Zagrebu po 8.70, v Beogradu po 8.6850). V Zagrebu je bil tudi promet v grških bonih po 41. Na zagrebškem efektnem tržišču je bila Vojna škoda nadalje prilično čvrsta pri 197 do 200 brez prometa. Zaključki so bili le v 7 odst. investicijskem posojilu po 46.50 in v 7 odst. Blairovem posojilu po 32.50.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2312.07 — 2323.43, Berlin 1367.03—1374.83, Bruselj 803.57 do 807.51, Curih 1108.35—1113.85, London 191.49—193.02, Newyork ček 4174.93 do 4203.19, Pariz 225.43—226.55, Praga 170.79 do 171.65, Trst 304.90—307.30 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

Zagreb. Amsterdam 2312.07 do 2323.43, Berlin 1364.03 do 1347.83, Bruselj 803.57 do 807.51, London 191.42 do 193.02, Milan 304.90 do 307.30, New York kabel 4196.94 do 4225.19, New York ček 4174.94 do 4203.19, Pariz 225.43 do 226.55, Praga 170.95 do 171.65, Zürich 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.30, London 17.26, New York 375.— Bruselj 72.35, Milan 27.55, Madrid 43.40, Amsterdam 208.60, Berlin 123.35, Dunaj 58.50, Stockholm 89.25, Oslo 86.70, Kobenhavn 77.—, Praga 15.36, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.36, London 30.27, Milan 48.27, Newyork 654.72, Pariz 35.60, Praga 25.34, Curih 174.87, 100 S v zlatu 128.02 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 197 do 200, 7 odst. invest. 46.50 den., 8 odst. Blair 35 den., 7 odst. Blair 32.50 den., 7 odst. Drž. hip. banka 52 den., 4 odst. agrarne 27 den., 6 odst. begluške 33.50 den., Trbovlje 135 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 197 do 200, za avg. 196 den., 7 odst. invest. 45 do 47, 4 odst. agrarne 27 do 28, 7 odst. Blair 32.50 do 33.50, 8 odst. Blair 35 do 36, 7 odst. Drž. hip. banka 53 bl., 6 odst. begluške 33 do 34, bančne vrednote: Nar. banka 3650 den., PAB 216 do 218; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 145 do 152.50, Trbovlje 140 do 160, Isis 25 bl.

Beograd. Vojna škoda 201.50, 201 zaklj., 6 odst. begluške 34, 33.90 zaklj., 7 odst. invest. 45.50, 4 zaklj., 4 odst. agrarne 26.50 bl., 8 odst. Blair 34.50 bl., 7 odst. Blair 33 zaklj., 7 odst. Drž. hip. banka 50 bl., Narodna banka 3820 bl., PAB 220 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13, Državne železnice 15.90, Trboveljska 14.75, Alpine-Montan. 12.62.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 7. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za julij 99.25, za september 102.25, za december 105, za marc 109; **koruza:** za julij 57, za sept. 61.50.

+ **Winnipeg,** 7. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za julij 80.50, za okt. 83.50.

+ **Ljubljanska borza** (7. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. — Nudijo se (vse za slovensko postajo) plačilo 30 dni: **Pšenica** (po mlevski tarifi): baška 76 kg po 272 do 277.50; baška 77 kg po 283 — 287.50. **Koruza** (po mlevski tarifi): baška promptna po 122.50 — 125; za julij po 130 — 132.50 **Moka:** baška »0« po 420 — 425; banatska po 430 — 435.

+ **Novosadska blagovna borza** (7. t. m.) Tendenca čvrsta. Prometa je bilo 65 vagonjebanatska, sremska 225.50 — 230. **Koruza:** baška, sremska 72 — 74; okolica Sombor 73 — 75; slavonska, baška bela, baška za avgust 76 — 78; sremska za avgust, pariteta Indjija 76 — 78; baška, ladja Sava in Begej 76 — 78; baška, ladja Tisa 77 — 79. **Oves:** baški, sremski in slavonski 87.50 do 92.50. **Ječmen:** baški in sremski, 64/65 kg 98 — 100; poletni 66/68 kg 100 — 102.50. — **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 350 — 365; »2« 330 — 345; »5« 310 — 325; »6« 285 — 290; »7« 185—195; »8« 65—67.50. **Otrobi:** baški, sremski beli 95 — 100.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (7. t. m.). Tendenca neenotna, promet srednji. **Pšenica:** za oktober 11.75 do 11.78; **koruza:** za marc 7.05 — 7.07, za julij 8.23 do 8.26, za avg. 8.26 do 8.28.

ŽIVINA.

+ **Prašičji sejem v Mariboru.** Na včerajšnji sejem za prašiče v Mariboru so pripeljali 192 prašičev, prodali pa so 125. Cene so bile naslednje: za 5 do 6 tednov stare prašiče 125 do 160 Din, za 7 do 9 tednov stare 200 do 250 Din, za 3 do 4 mesece stare 280 do 350, za 5 do 7 mesecev 460 do 550, za 8 do 10 mesecev 650 do 670, za enoletne prašiče pa 6860 do 750 Din. Kilogram žive teže je veljal 7.50 do 8.50 kg, mrtve teže pa 10.50 do 11 Din.

Kdo enkrat uporabi SHELLTOX ta ne zahteva drugo

Iz magistratnega gremija

Ljubljana, 7. julija.

Magistratni gremij je na nocojšnji seji odklonil tri prošnje za buffete. — Zadruga gostilničarjev je zahtevala, naj se prepove štirim mesarjem prodaja klobas po mestu, češ, da vrše nelojalno konkurenco gostilničarjem. — Prodaja klobas se je dovolila samo na štirih mestih, in sicer na Mestnem trgu, na Krekovem trgu, pred Figovcem in na križišču Knafljeve in Šelenburgove ulice. — Drugod se dovoljenja ukinejo.

Gospodarski referent je predlagal, naj se vsled nujne potrebe ustanovita dve javni telefonski govorilnici v Ljubljani in sicer ena v bežigrajskem in ena v trnovskem okraju. Stroški bodo znašali 13.040 Din.

Ker v magistratnem poslopju občutno primanjkuje prostorov, se preseli prosvetni oddelek iz poslopja mestnega načelstva na Mestnem trgu v Trgovski dom v Gregorčičevi ulici, kjer odda Trgovsko bolniško podporno društvo mestni občini 6 sob proti plačilu 1500 Din mesečne najemnine. S tem bo nekoliko razbremenjeno mestno načelstvo in se bodo mogli uradi, ki jim najbolj primankuje prostora, arhiv, knjižnica, ekspedicijski urad itd., nekoliko razširiti.

Odobrila se je nabava blaga za službeno obleko nižjim uslužbencem mestnega načelstva. Pri nakupu se bodo upoštevale tvrdke »Noblesse« (Ravnikar), I. C. Mayer (ki nabavi zimske suknje za dohodarstvene uslužbence), tvrdke Fabiani in Jurjovec, Janko Češnik in Teokarović & Comp. iz Paračina; dobava čevljev se odda po partiiah večini tvrdk, ki so predložile ponudbe. — Izdelavo oblek in zimskih sukenj bodo oskrbele tvrdke Kersnič, Iglič in Tomšič. Nabava čepic se bo ponovno razpisala.

Nadalje je razpravljal gremij o ureditvi tivolskega ribnika, ki se bo izvršila po načrtih prof. Plečnika, čigar projekt se razteza tudi na regulacijo mestne vrtnarije in okoliških parcel. Po omenjenem načrtu se zasade ribnjaki z vodno floro, namesti se bazen za vodne živali in namestu ribnjaka se uredi vrt s tekočo vodo. Na ta način se spoji mestna vrtnarija in njen okoliš z arhitekturo parka in bodočega vodnega parka. — Mestni vrtnariji je gremij naročil, naj izdela približni proračun stroškov za te preureditve in preskrbi kredit, nakar se bo načrt postopno izvedel.

Stavbna dovoljenja so prejeli: Fr. Žagar za zgradbo trinadstropne stanovanjske hiše na vogalu Slomškove in Resljeve ceste; Charlotte Varda za adaptacijo in prizidek dvoriščnega poslopja na Karlovški cesti 1; dr. Matej Lavrenčič za hišo v Spodnji Šiški; Fr. Škoporec za zgradbo shrambe v Podjunski ulici; Marija Herman za prizidek stopnjic in drvarnic v Devinski ulici; Hišne kanalizacije so bile odobrene: Frančiški Podržaj na Krakovskem nasipu, Martinu Kovaču v Koseskega ulici; Ivanu Podobniku v Koseskega ulici; ustanovi Marije Svetine na Tyrševi cesti, Mariji Ahčin v Bergantovi ulici.

Uporabna dovoljenja so prejeli: Josip Reich za adaptacije na Poljanskem nasipu, dr. Edvin Suher za hišo v Smoletovi ulici; Marija Rupnik za hišo na Zeleni poti; Stane Češnovar za hišo v Mencingerjevi ulici; Josip Škraba, Ivan Škraba in Jakob Škraba, prva dva za hiše na Ižanski cesti, zadnji v Črni vasi; Janko Kovič za hišo v šentpeterskem predmestju, Fr. Zelenik za hišo v Mencingerjevi ulici, Ivan Zelen za hišo ob Tyrševi cesti; Anton in Elizabeta Velkavrh za hišo ob Verovškovi ulici, Justi Čekada za adaptacijo izložbenega okna na Vidovdanski cesti, Martin Erjavec za hlev, Cesta v Mestni log, Peter Jenko za delavnico na Celovški cesti.

Končno je bila dovoljena vpeljava kanalizacije še Iv. Zelenšku v Mencingerjevi ulici in Pekovskemu društvu.

Prekmurska kronika

Murska Sobota, 7. julija.

V prejšnjem tednu nas je obiskal ban g. dr. Marušič, ki smo ga prav lepo sprejeli. G. ban se je za prisrčen sprejem zahvalil z lepim nagovorom, ki ga je zaključil z vzklikom Nj. Vel. kralju in domovini. Nato se je g. ban napotil v občinsko hišo, kjer je sprejemal deputacije različnih društev in korporacij.

Dan nato je Mursko Soboto obiskala skupina profesorjev, ki je dospela v Prekmurje v svrho proučavanja tukajšnjih razmer. V nočnih urah so se pripeljali z avtobusom iz Čakovca. Tukajšnja društva so jim pripravila zabaven večer na vrtu Benkove restavracije ob sodelovanju tukajšnjega sokolskega jazz-orkestra. Naslednjega dne so se profesorji odpravili na Srebrni breg in tromejnik in na Kapelo. Udeleženci izleta so se prav laskavo izrazili o lepotah naših krajev in o gostoljubnosti tukajšnjega prebivalstva.

Pred dnevi je bil na dunajski umetnostni akademiji diplomiran za arhitekta gospod Fran Novak iz Murske Sobote. Gospod Novak, ki je dovršil srednjo tehnično šolo v Ljubljani, je vzbudil s svojimi modernimi zgradbami v Murski Soboti splošno pozornost. Pred kratkim je bil tudi nagrajen z drugo nagrado za idejno skico železničarske kolonije v Sarajevu.

Krajevni odbor Rdečega križa v Murski Soboti je odposlal te dni bolehno deco v otroško zdravilišče v Bakarcu. V tej skupini so samo dečki. V mesecu avgustu pa bo odšla v zdravilišče skupina deklic. Da se je mogla ta akcija izvesti, gre zahvala odboru, ki je zbral potrebna sredstva.

Potujoča kmetijska razstava pride v Mursko Soboto v torek 11. t. m. Slovesna otvoritev bo ob 8. uri. Ker se obeta velik naval občinstva, je lokalni odbor v Murski Soboti razdeli občine po skupinah, ki bodo na določeno uro prišle na vrsto. Razen ogleda razstave bodo tudi kmetijska predavanja, kjer bodo predvajani filmi in skioptične slike. Predavanja se bodo vršila v Sokolskem domu ob 10., 11., 14. in 18. Ob 11. bodo tudi demonstracije o kastraciji petelinov. Od premožnejših se bo pobirala vstopnina po 2 Din.

Ni še dovolj žrtev tihotapske strasti ob naših mejah. 19 letni Makari Štefan iz Motovilcev, čigar starši so na sezonskem delu v Vojvodini, je 1. t. m. nalagal svojega starega očeta in staro mater, da bo šel v log nabirat gobe. V resnici je pa ubral drugo pota, in sicer je na skrivnem mestu prekoračil državno mejo. Na Madžarskem si je v družbi neznanega tihotapca nakupil večjo množino tobaka za pipo. Nato sta se oba vrnila v našo državo pod Stroškim vrhom v območju občine Čepincev. Pa sta kljub vsej previdnosti imela smolo. Službujoči graničar jih je po predpisu pozval, naj obstaneta. Ker se pozivu nista odzvala, se je graničar moral poslužiti strelnega orožja in je trikrat ustrelil proti njima. Tihotapca sta v naglem begu izginila v tamošnjem borovem gozdičku. Graničar ni vedel, da je enega tihotapca pogodil in smrtno ranil. Oba tihotapca sta bežala, dokler niso ranjenega Makarija zapustile moči, da se je zgrudil. Prišli so mu na pomoč vaščani, ki so ga za silo obvezali in ga odpeljali na dom v Motovilce, kjer je pol ure nato podlegel poškodbam.

Tempo časa zahteva

da ste zavarovani proti nezgodam. Naročite »Jutro«, nezgodno zavarovanje je zastonj pri

Zavarovalnici „TRIGLAV“

Radio

Sobota, 8. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Radio - orkester. — 19: Problem izobraževanja našega naroda. — 19.30: Zunanjepolitični pregled (dr. Jug). — 20: Koncert orkestra »Grafike«. — 21: Kuplete poje g. Bajde. — 21.30: Čas, poročila. — 21.45: Radio - orkester in jazz.

Nedelja, 9. julija.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Potovanje po Evropi in tujski promet. — 10: Prenos tabora Zveze bojevnikov z Žalostne gore pri Mokronogu. — 12: Plošče. — 15: Kmetijska ura. — 15.30: Valčki in koračnice (radio - orkester). — 16.30: Ljudska igra »Vražja ženska«. — 20: Duetna ura gg. Gostiča in M. Rusa. — 20.45: Citraški tercet »Vesne«. — 21.30: Čas, poročila. — 21.45: Radio - jazz.

BEOGRAD 12.30: Orkester. — 15: Popoldanski koncert. — 19.30: Narodne pesmi. — 20.30: Slušna igra in koncertni večer. — 22.35: Plošče. — ZAGREB 12: Koncert na ploščah. — 20.30: Orkestralen koncert. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20.50: Prenos iz Brna. — 22.20: Plesna glasba na ploščah. — BRNO 19: Prenos iz Prage. — 21: Orkestralen koncert. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.15: Simfoničen koncert. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 10.10: Arije in pesmi. — 11.25: Simfoničen koncert. — 15.35: Komorna glasba. — 16.45: Lahka glasba. — 19.40: Klavirski koncert. — 19.20: Vojaška godba. — 20.45: Opera »Glumači« na ploščah. — 2.15: Ciganska godba iz Budimpešte. — BERLIN 20.10: Spevoigra. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.30: Operni orkester in solisti. — Lahka in plesna glasba. — MÜHLACKER 19.50: Klavir. — 20.05: Operetna glasba. — 23: Nočni koncert iz Monakovega. — 1.45: Sodobni nemški skladatelji. — BUDIMPEŠTA 19.30: Skladbe Joh. Straussa. — 21: Mešan program. — 22: Lahka glasba. — 22.15: Ciganska godba. — RIM 17: Orkester. — 20.45: Operetni večer.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

7. julija.

Ljubljana 7, 763.0, 14.6, 85, SW1, 10, 0.2, dež; Ljubljana 13, 762.4, 18.8, 70, S2, 10, —, dež; Maribor 7, 762.5, 13.0, 80, mirno, 10, 5.2, dež; Zagreb 7, 763.3, 14.0, 80, SE1, 10, —, dež; Beograd 7, 763.0, 14.0, 80, W2, —, 0.3, dež; Sarajevo 7, 764.8, 12.0, 70, mirno, —, —, —; Skoplje 7, 764.1, 13.0, 60, mirno, —, —, —; Split 7, 763.0, 20.0, 60, SE1, 1, —, —; Kumbor 7, 762.6, 17.0, 80, mirno, 3, —, —; Rab 7, 763.1, 19.0, 60, mirno, 9, —, —; Vis 7, 762.8, 19.0, 60, SE1, 5, —, —

Temperatura: Ljubljana —, 14.0; 23.0, —; Maribor 17.0, 11.0; Zagreb 18.0, 11.0; Beograd 20.0, 9.0; Sarajevo 25.0, 6.0; Skoplje 22.0, 6.0; Split 26.0, 17.0; Kumbor —, 14.0; Rab —, 17.0; Vis —, 16.0

v elektrotehniko (14 poglavij) in uvod v vedo o električnih strojih (11 poglavij). Lepo ilustrirani knjigi daje posebno vrednost strokovni elektrotehnični slovar. Skupno z izvrstno knjigo prof. dr. ing. Milana Vidmarja »Zanimivosti iz elektrotehnike in njenega gospodarstva« (izdala Tiskovna zadruga) tvori ta knjiga trdni temelj domače elektrotehnične literature.

Ernest Tiran. Dušica. V založbi knjigarne Fr. Leskovšek v Celju je nedavno izšla lično opremljena mladinska knjiga Ernesta Tirana »Dušica«. Pisatelj Josip Ribičič je zadel bistveno odliko tega spisa, ko je o njem napisal to-le sodbo: »Duh naših pratik veje iz dela, naivnost in primitivna miselnost naših pradedov je našla v »Dušici« nov izraz. Ta zamisel je dala delu poseben poudarek domačnosti. Zares, tudi odrasel čitatelj, če le najde toliko miru in srčne preprostosti, da bo hotel vstopiti v svet, ki ga odkriva avtor »Dušice«, bo z užitkom prečital to dobro mladinsko knjigo. Spisana je s fantazijo in obenem z ono toplo naivnostjo, ki odlikuje svetniške legende. Srečko Pečar je prispeval h knjigi nekoliko preprostih ilustracij.

Ivan Vuk, V znamenju Halleyeve repatice. (Iz najdenih zapiskov vojnega ujetnika.) Nedavno je izšla v čedni opremi in z ilustracijami Ljubivoja Ravniharja delno avtobiografična povest Ivana Vuka »V znamenju Halleyeve repatice«. Pisec se je doslej oglašal v raznih revijah in kot prevajalec iz ruščine. Mikavno pripovedovane prigode vojnega ujetnika v daljni Rusiji bodo marsikateremu bivšemu ujetniku osvežile spomin na leta podobnih izkušenj, doživljajev in hrepenenja.

Studijo o Dinku Politeu, znanem politiku, publicistu in nacionalnem preporoditelju Dalmacije (1854—1903), je spisal in izdal pri »Merkantile« v Zagrebu dr. Cvjetko Škarpa. Okrog 60 strani obsegajoča knjiga je lep donesek k jugoslovanski politični zgodovini.

Ksaverija Meška »Volk spokornik« je pravkar izšel v slovaškem prevodu. Že pred leti so ga dobili v prevodu našega rojaka prof. Skrbinška tudi Čehi.

Jacka Londona »Železna peta« (Gvozdena peta) je izšla v hrvaškem prevodu A. D. Batrinskega v Zagrebški »Biblioteki Epohe«.

Nova sezona v praškem Narodnem divadlu. Praško Narodni divadlo bo otvorilo novo sezono s ciklom ljudskih iger, ki se bo pričel dne 26. avgusta in bo trajal do 10. septembra. Na sporedu so med drugim »Prodana nevesta«, »Sen kresne noči«, »Rusalka«, »Jan Hus«, »Poljub« in razne velike opere iz svetovnega repertoarja.

Henry de Jouvenel, dosedanji francoski poslanik v Rimu, je izdal pri Plonu v Parizu biografski spis »La vie orageuse de Mirabeau«.

Smetanovo »Prodano nevesto« so minule dni v Pragi celotno posneli na gramofonske plošče. Delo je trajalo tri tedne in se je izvršilo pod umetniškim vodstvom šefa opere Narodnega divadla Ostrčila. »Prodana nevesta« obsega 30 delov na 15. ploščah.

Državna razredna loterija

Dne 7. julija so bili v drž. razredni loteriji izžrebani naslednji večji dobitki:

251.000 Din srečka štev.: 99.864
30.000 » » » 91.085
10.000 » srečki » 27.950 in 82.142
8.000 » srečke » 2.344, 2.610, 6.171, 10.213, 41.229, 63.667, 97.164
5.000 » » » 10.964, 11.788, 12.643, 13.722, 72.748, 74.398, 81.870
2.000 » » » 16.539, 16.940, 20.795, 26.183, 35.220, 53.251, 53.774, 56.257, 62.894, 65.836, 71.874, 76.580, 80.833, 95.487.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Iz življenja in sveta

Vojaške godbe so se zbrale v Parizu

V francoski prestolnici so se sestale vojaške godbe številnih držav v svojih domačih uniformah na miroljubno tekmovanje, da pokažejo svoje sposobnosti. Na sliki obisk zastopnikov teh godb na grobu Neznanega vojaka.

Dežela opija

Pravi vzrok kitajske slabosti

Mednarodna konvencija o proizvodnji in trgovini mamil, ki so jo letos sprejeli v okviru Društva narodov, bo dala tej ustanovi krepko orožje v roke, da zajezi zastrupljevanje civiliziranega sveta z utihotapljenimi in pod roko prodanimi mamili. Le malo ali nič pa ne bo zalegla, vsaj za dogleden čas, v deželeh, kjer je, kakor na Kitajskem, vprašanje mamilnih strupov vprašanje trdne, poštene uprave in poljedelsko vprašanje.

Kitajski kmet še ni ničesar slišal o Društvu narodov in v pretežnem delu države nima osrednja vlada nanj nobenega vpliva. Lokalni mogočnik, bodisi roparski vodja, bodisi »general«, odločuje po svoji glavi in ta glava se ne briga za odredbe osrednje vlade, ki bi bila morda voljna napraviti red in obvarovati ljudstvo strašne zastrupitve. Lokalni mogočnik je vedno potreben denarja, da lahko plača svoje oborožene pristaše in da si za negotovo bodočnost naloži potreben fond — na Kitajskem pa ne gre nobena stvar tako v denar kakor opij, zato je v interesu lokalnih »veličin«, da pridela kmet v njihovem področju čim več tega strupa, ki je kakor kmetovo življenje osebna last odločilnih činiteljev.

Po previdnih cenitvah, ki se opirajo na ogromno razsežnost makovih polj in na priljubljenost, ki jo uživa njih pridelek v vseh družbenih slojih, se mami na Kitajskem z opijem najmanj 30, a gotovo celo do 50 milijonov oseb, to je sedmi del vsega prebivalstva. Najmanj tri četrtine kitajskih težakov, znanih kulijev, dokazujejo s sivobledo barvo svojega obraza in srepim pogledom, da so sužnji uničujočega mamila. V provinci Fukien, kjer se razprostirajo makova polja neprekinjeno na daljavo 250 km in kjer pridelajo več opija nego riža ali žita, so razmere obupne, a še obupnejše morda na severu province Šansi, kjer je osem desetin vsega obdelanega sveta makovo polje.

Lansko leto je nankinška vlada izdala poseben edikt za iztrebitev opijskega zla. Edikt je vseboval stroge odredbe — ki so ostale ob samovoljnosti in požrešnosti lokalnih odločilnih faktorjev na papirju. Za vzgled naj rabijo razmere v provinci Fukien. Tu so mornariške oblasti osnovale posebne pristaniške inspektorje, ki so iskali na ladjah opij in so ga našle ogromne množine — a ga niso zaplenile, temveč so lastniki za večjo ali manjšo »globo« (po naše podkupnino) smeli prevažati svoje blago kamorkoli so hoteli. Istočasno je guverner province Fukien ukazal svojim vojakom, naj delijo med kmete makovo seme in jih z grožnjami z visokimi davki v primeru neposlušnosti prisilijo do pridelovanja strupene droge.

Kmetje so se večinoma vdali. Ko so pridelek poželi, se je guverner nenadoma »spomnil« na davno pozabljen zakon, po katerem je pridelovanje opija nedovoljeno, in je odredil zaplembo žetve. To je priljubljen trik med kitajskimi tirani in tiraniči, da izsilijo iz ljudi velike vsote denarja. Kdor noče plačati ali pa ne more in prosi milosti, ga postavijo, kakor v provinci Fukien, pred puško...

V teh razmerah seveda ni čudno, da ne pride pobijanje opijske nesreče nikamor in da ta nesreča zajema celo čedalje širše plasti naroda. Dokler je imela republikanska vlada še nekaj moči v rokah, kakor okrog l. 1917., niso na kitajskem pridelali skoraj nobene makove glave. V sedanji anarhiji je vsak poskus izboljšanja iluzoren ali pa ga lokalni činitelji, kakor smo videli zgoraj, izkoristijo na bestialno premeten način v svoj prid.

Zakaj se je »maršal« Čingsuliang tako branil prepustiti Mandžurijo Japoncem? Zakaj se je »general« Tangjulin tako »pogumno« ustavljal mandžursko-japonski invaziji v Džeholu? Oba moža sta navadna razbojnika. ki sta imela v teh dveh deželah ogromne dohodke iz nepreglednih makovih polj. Po eni strani izžemanje nesrečnega ljudstva, po drugi strani navajanje v strast, ki ga mora spraviti v popolno telesno in duševno pogubo. Ni čudno, da je Kitajska, kjer prebiva vendarle šestina vsega človeštva ,danes kolos na lončenih nogah, ki ga lahko prekucne vsak sunek od zunaj.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo **»Franz Josefovo« vodo** tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. **»Franz Josefova« grenčica** se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najstarejša zemljanka

je Mehičanka Martino de la Roca, ki trdi, da šteje 170 let, torej celo desetletja več nego turški Metuzalem Jaro Aga. Če ustrezajo njene navedbe resnici, tedaj se je stara mamka rodila v zadnjem letu sedemletne vojne in je bila ob času bitke pri Waterlooju že v letih starih mater.

Izročitev atentatorja Matuschke

Kakor smo včeraj poročali, so avstrijske oblasti začasno izročile železniškega atentatorja Silvestra Matuschko budimpeštanski sodniji, kjer bo zaslišan glede atentata pri Bia Torbagyu. Slika kaže atentatorja s težkimi verigami na roki in nogi pri prihodu na madžarsko ozemlje.

Metulji podobni suhim listom

Med prirodoslovci se je že čisto vdomačila navada, da vidijo prilagajanje živalstva k okolici tudi tam, kjer je samo naključje in manjka pojavu temeljni razlog: varstvo pred opasnostjo ali kritje pred plenom. Vzhodnoindijski metulj vrste Kalima je znamenit po tem, da so njegova krila na spodnji strani popolnoma enaka suhemu listu. Površni opazovalci so zato brž zaključili, da seda metuljček na suhe veje med suhe liste in je zato popolnoma varen pred sovražniki. V nekaterih zbirkah je kalima res postavljena med suho listje in treba je ostrega očesa ter precejšnjega daru opazovanja, da človek razloči metulja od suhega lista. Vendar pa je vse to falzifikat, kajti angleški prirodoslovec E. F. Green, ki je podrobno opazoval kalimo v prirodi, poroča, da v tem primeru ne gre za nikako zaščit. prilagajanje. Metulj namreč nikoli ne seda na suhe vejice in med suho listje, marveč redno na deblo. Pri tem pa se ne zaveda zaščitne prednosti svojih kril, ker jih prav često odpira in zapira ter vzbuja pozornost s prelepo sijajno modrino zgornjih strani svojih kril. Živalca postopa tedaj zelo nesmotreno in naravnost izziva svoje zasledovalce. Gorečnost učenjakov pa je tudi ta pojav strpala pod zakon o smorenosi prirode, in s tem zakrivila netočnost, nad katero se razburjajo nekateri poznavalci indijskih metuljev.

Telovadna organizacija na Češkoslovaškem

O intenzivnosti, s katero se na Češkoslovaškem poleg najrazličnejših sportov goji telovadba, govori ogromno število članov raznih tamošnjih telovadnih zvez. Ta čas je preko 900.000 oseb, ki so včlanjene v telovadnih organizacijah češkoslovaške narodnosti (komunistični telovadci, ki so včlanjeni v Federaciji delavskih telovadnih društev, tu niso všteti), nemška telovadna društva pa štejejo okrog 200.000 članov. Češkoslovaška se ponaša torej z dosti več nego milijonom oseb, ki goje telovadbo sistematično, sokolski telovadci pa zavzemajo v tej ogromni organizaciji seveda prvo mesto.

Bivši argentinski drž. predsednik dr. Hypolito Irrigoyen

je umrl v Buenos Airesu. Irrigoyen je bil dvakrat izvoljen za najvišjo funkcijo v argentinski državi, v zadnjem decembru pa ga je vrgla nasprotna stranka in aretirala. Umrl je kot nje ujetnik.

Umor iz sočutja

V novembru lanskega leta je praška zdravnica dr. Pavla Klafterova iz sočutja ustrelila svojega nečaka, 14 letnega srednješolca, ki se je pri eksperimentiranju s kemikalijami tako težko poškodoval levo roko, da so mu jo morali odrezati; tudi v obraz je dobil tako težke poškodbe, da mu je pretila popolna oslepitev. Klafterova je izvršila svoje dejanje na pobudo svoje sestre in dečkove matere Ide Pochobradske. Obe ženski so aretirali, a po končani preiskavi je državni tožilec predlagal, naj se nadaljnje postopanje proti njima ustavi, ker sta dva zdravnika izvedenca podala izjavo, da sta obtoženki delovali pod vplivom trenutne duševne zmedenosti.

O tem predlogu se je na pobudo pravosodnega ministrstva vršil te dni ponoven posvet zdravniških izvedencev, da se ugotovi, ali niso dani pogoji za obnovitev kazenskega postopanja. Na tem posvetu so ugotovili soglasno, da sta obe ženski bili ob času dejanja v resnici duševno zmedeni in da sta dedno psihopatsko obremenjeni. Na podlagi te izjave se je ta afera s sodne strani dokončno likvidirala.

Poroka z drevesom

Med Hindujci v nekaterih delih Britske Indije vlada nenavaden običaj, ki ga je rodilo, kakor čestokrat v podobnih primerih, praznoverje. Hindujec, ki je bil že dvakrat vdovec in bi se rad v tretje oženil, ne pride do nove žene kar tako brez ovinkov, kajti to, kar pomeni pri nas število 13, pomeni v tistih krajih število 3 — nesrečo in smrt. Mož, ki se neposredno oženi s tretjo ženo, bo gotovo težko obolel in umrl. Da se pa izognejo tej nevarnosti, so si možje izmislili dober, poceni in preprost trik: v tretji zakon stopijo s kakšnim — drevesom. Šele po tem začasnem zakonu se poročijo s tretjo ženo.

Poroka z drevesom, običajno s kakšno platano ali neko vrsto mimoze, se izvrši z mnogimi ceremonijami in slavnostmi. Drevo okrasijo s cvetjem, ga trikrat pokropijo z blagoslovljeno vodo in mu ob vznožje postavijo često prav dragoceno žensko oblačilo. Nato ovije »ženin« okoli debla ogrlico, kakršne nosijo poročene ženske — in poroka je končana. Ker je pa možu čestokrat na tem, da postane čim prej spet vdovec, drevo po tej proceduri — posekajo in sežgejo. Tako si ženin otvori prosto pot do novega zakona — s tretjo ženo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

PRAVKAR JE IZŠLA
NOVA ŠTEVILKA
ilustrirane tedenske revije
„ŽIVLJENJE IN SVET“
z naslednjo vsebino:

Dr. Vladimir Bartol:
SODOBNI NAUK O ŽIVLJENJU (dalje)
GRM — GROM (k)
KURJE OKO (k)
NOVA KNJIGA O SLOVANSKIH APOSTOLIH (k)
PRIBOR RAZNIH ŽIVALI (s slikami)
KIRURGIJA PRED 5000 LETI
DOLOČITEV SPOLA V MATERINEM TELESU (dr. n.)
PREHRANJEVANJE SKOZI NOS
ČEZ TRI DNI BO NEVIHTA (Najmlajša panoga vremenoslovja — nj)
STOLETNICA FOTOGRAFIJE (nj — s slikami)
PLINSKE KONSERVE
NAŠ JEZIK (Sonce ali solnce? — dr. Anton Debeljak)
IZ »MINIATUR« (Marijana Železnova-Kokalj)
VROČI LED
SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA
Cvetko Golar:
GOSPODAR PŠENICA (dalje)
KAJ POMENI BITI »NEDOTAKLJIV« (s slikami)
DOŽIVLJAJI V DŽUNGLI (dalje)
EDUARD CLAPAREDE
RIBJE OLJE PROTI PREHLADU
MODERNA ŽENSKA IN SPORT (Sport kot ženski poklic)
KARIKATURA
ZA MISLEČE GLAVE
ALI ŽE VESTE
ŠAH
ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO
ZNAČILNO

Zvezek vsebuje poleg tega še dosti zanimivega drobiža in lepih slik.

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko ter stane trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2.—. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Otvoritev največje prekocelinske vodne poti

S slikovitimi slavnostmi, pri katerih so nastopale tudi skupine Indijancev v izvirnih nošah, so otvorili te dni novi prekop med velikimi jezeri na severu Zedinjenih držav in Mehiškim zalivom. Ta nova vodna pot je dolga več nego 2500 km

Iznajdljivost slamnatega vdovca

V Berlinu-Schönebergu je bival majhen uradnik, skrben mož in oče sedemletnega dečka. Nikoli se ni zgodilo v njegovi družinici kaj posebnega. Nekega dne pa je odšla žena z otrokom k svojim staršem na počitnice in mož je postal slamnati vdovec. Prva dva tedna se je solidno dolgočasil v svojem stanovanju, potem ga je nekega večera prijelo in je stopil v najbližjo gostilno. Tam je bilo tako prijetno, da se je odločil prebiti v tej prijetnosti vsak večer.

Ker pa ni imel za takšne zabave dovolj razpoložljivega kapitala, se je moral ogledati za kakšen nov vir dohodkov — ki ga je našel na nepričakovan način. Stopil je na zadevni urad in prijavil tam rojstvo novega otroka. Ker si je sam ponaredil izjavo neke babice in je bila stvar tako neznansko okorno uprizorjena, so mu verjeli brez nadaljnjega in bolniška blagajna mu je izplačala stroške za porod in dojenje. To je zadostovalo za nekaj časa,

Ker mu je zadeva tako dobro uspela, je imel pogum, da je poskusil v drugič, ko mu je zmanjkalo denarja. Tokrat je prijavil smrt deteta (ki se ni nikoli rodilo), a tudi smrt svoje žene. Na ta način je prejel podporo za bolezenske in pogrebne stroške. Končno je ponaredil poštni pečat na potrdilu o plačani najemnini — ki je ni bil nikoli plačal. Tedaj se je njegova žena vrnila in po naključju je prišlo vse na dan. Spregovorilo je sodišče, ki ga je obsodilo na osem mesecev ječe.

Brez opere ne more živeti

Kodanjski listi poročajo o mladem možu, ki je prihajal petnajst let vsak večer v belem delovnem plašču v tamošnjo opero in prisostvoval na svetilničarjevem mostu vsaki predstavi ,ne da bi bil tu nameščen. Ko je bil še čisto majhen, ob začetku svojih šolskih let, ga je vzel nekoč neki prijatelj njegovega očeta s seboj v teater, kjer je deloval kot svetilničar. Dečko je rasel in je postal mladenič, toda večer za večerom je sedel s svojim starim prijateljem na mostu. Pred kratkim se je zgodilo, da je ta prijatelj umrl in na njegovo mesto je prišel drug svetilničar. Navzlic temu je mladi mož zahajal še vsak večer v belem plašču na most, dokler ga niso nekega dne vprašali, kaj tu prav za prav išče. Novi svetilničar je bil o njem poročal ravnateljstvu in ravnateljstvo je mladega človeka zaslišalo. Povedal je, da nima pravice do teh obiskov, a se je pa nanje tako navadil, da bi mu bilo brez njih umreti. Denarja za vstopnino nima preveč. Ravnatelj je mož, ki ima dovolj srca za umevanje takšnega navdušenja, a vendar je moral mladeniču povedati, da bo moral svoj visoki sedež pač za vselej ostaviti. Naslednji večer so ga videli, ko je kupil pri večerni blagajni vstopnino za galerijski sedež — bila je to prva vstopnica, ki jo je kupil v svojem življenju. Vest se je raznesla med operno osobje in čez nekoliko dni je interveniralo vse to osobje, s pevci in godbeniki vred, pri ravnateljstvu, da bi dalo mlademu možu prost sedež za trajno. Tako se je tudi zgodilo in mladenič lahko znova posluša vsak večer svoje opere.

Meteor zažgal hišo

V Besançonu je padel zvezdni utrinek na neko hišo, jo zažgal in upepelil. Tri osebe so bile ubite, tri pa težko ranjene, med temi neki oče, ki je skočil s svojima dvema hčerkicama v naročju skozi okno drugega nadstropja iz goreče hiše.

KARIKATURA

SVETOVNA GOSPODARSKA KONFERENCA
Prihod na konferenco
(Blagovolite si ogledati smotreno opremo)
(»Providence Bulletin«)

ANEKDOTA

Nesramno

Viktor Hugo (franc. pesnik in pisatelj 1802—1885) je bil nekoč v Južni Franciji v gledališču. Blizu njega je stala skupina mladih ljudi, ki ga ni poznala ter se stalno smejala in ga motila pri gledanju.

— To je nesramno!, je vzkliknil Hugo.

— Kako mislite to, je vprašal nekdo med njimi.

— Mislim, da je nesramno, če vas hočejo prekričati na odru.

VSAK DAN ENA

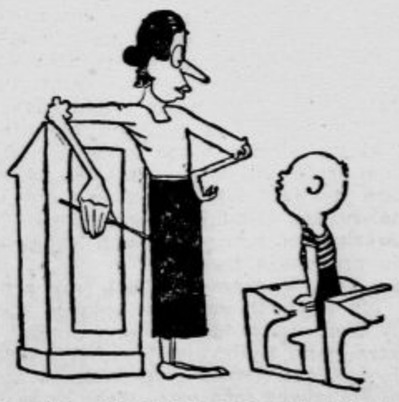

»Tonček, ali mi lahko poveš kakšno lastnost vode?«

»Da. Če se umivamo, postane voda črna!« (»Nebelspalter«)

SPORT

Državne tekme za prvenstvo v kajaku

Najmlajši sport v naši državi, nedvomno pa tudi najlepši, se je razvil že tako, da se bodo prihodnjo nedeljo na Savi od postaje Sava do Hrastnika vršile že prve tekme v veslanju na divjih vodah, v kajaku, za jugoslovensko državno prvenstvo.

Določena, 18 km dolga proga je za tekmovanje zelo pripravna in zanimiva, ker bodo vsi tekmovalci morali pokazati vso svojo sposobnost zaradi brzic, od katerih sta važnejši ena pri gradu Prusniku in druga pred vhodom v predor pri Hrastniku. Tekmovalni čolni ne bodo smeli biti obremenjeni, niti imeti krmilo, pa bo zato pot k uspehu tem težja. Ljubljansko moštvo, ki se je v teku kratkega, komaj enoletnega svojega obstoja v samostojnem Kajak klubu že prav dobro pripravilo, bo nastopilo s tremi čolni, in sicer enim dvosedežnim in dvema enosedežnima. Borba z Zagrebčani — Beograd namreč še nima svojega Kajak kluba — bo gotovo prav zanimiva in žilava, ker sta obe moštvi prav dobro uvežbani.

Startali bodo v presledkih po pet minut od privoza v Savi, cilj pa bo pri hrastniškem prevozu. Med vožnjo tekmovalci ne smejo postajati, niti izstopati, veslati pa morajo po določenem delu struge, ker bi bili sicer od tekmovanja izključeni. Zmagovalec si bo priboril naslov prvega jugoslovenskega državnega prvaka v veslanju na divjih vodah.

Ta dogodek, ki bo za naš mladi kajak sport zelo pomemben, bo gotovo pridobil ljubljanskemu klubu in sploh temu sportu še mnogo novih članov in prijateljev, kakor po svoji lepoti in romantiki tudi zasluži. Doslej je bilo temu lepemu sportu posvečeno vse premalo pozornosti, pa se je le moglo zgoditi, da so vse najlepše, najbolj romantične in najbolj zanimive naše reke preveslali v lahkih, platnenih čolničih Nemci, pa tako nam odvzeli največjo draž, ki vsakega kajkavca privlači, namreč to, da še neraziskano in nepreveslano reko obide prvi. Poleg tega, da je ta sport gotovo izredno zdrav, je tudi zelo zanimiv, ker se odpirajo človeku popolnoma novi vidiki, nevidni človeku na trdni zemlji, ker so številne soteske sploh neprehodne, razen na malem čolniču po divjih vodah, ki so si jih izklesale svojo pot med skalovjem.

Tekma se bo vršila v nedeljo 16. t. m. ob vsakem vremenu s startom ob 14.45.

Lahkoatletski tromatch Beograd : Ljubljana : Zagreb v Beogradu

Ljubljanska kluba Ilirija in Primorje sta pred nekaj časa stopila v stike z lahkoatletskim komitejem JLAS v svrho perfektuiranja lahkoatletskega dvomatcha med reprezentancama Beograda in Ljubljane. Prejela sta odgovor, da je komite že perfektuiral match z Zagrebom, da pa z veseljem pristane na arangement tromatcha Beograd : Zagreb : Ljubljana v Beogradu 23. t. m. Ljubljana je predlog že sprejela, toda odločitev je v rokah Saveza v Zagrebu. Ta tromatch bi bil revija preko 50 najboljših jugoslovenskih atletikov ter bi prekašal vsa tekmovanja posameznikov za državno prvenstvo v zadnjih letih.

Pogajanja med Ilirijo in Primorjem z ene strani in Savezom v Zagrebu z druge strani za arangement lahkoatletskega dvomatscha Zagreb - Ljubljana sta končala z negativnim rezultatom, ker je Ljubljana stala na stališču, da mora gmotni riziko in arangement prevzeti Savez kot nekak ekvivalent za prireditve, ki jih Savez na svoje stroške pripravlja reprezentanci Zagreba. Savez je to stališče odklonil. Ljubljanska kluba sta nato stopila v stike z zagrebškimi klubi, od katerih sta Concordia in Hašk v načelu pristala na dvomatch, dočim sta Makaby in Marathon odklonila.

SK Zalog. V nedeljo ob 14.30 naj bodo na našem igrišču: Butara, Boben I. in II., Ambrož, Kralj, Kocjančič, Mejač, Perhavec, Završnik I. in II., Jaka, Fatur, Haus, Židan Stane, Strah.

SK Sloga. V nedeljo ob 9. naj bodo na igrišču Ilirije: Premerl, Starman III., Trobec, Sotovšek, Starman I., Senčar II., Starman II., Praunseis, Senčar I., Mrkvička, Podrekar. — Rezerve: Osterman, Lejka. Reditelji: Sušnik, Keržič, Barl. Igra se prijateljska tekma s Sparto.

SK Jugoslavija : SK Olimp 2 : 2 (2 : 1). V četrtek je bila na Glaziji prva tekma za pokal Mo v Celju. Ker je SK Laško izjavil, da ne bo sodeloval v tem tekmovanju, sta kot prvi par nastopila Jugoslavija in Olimp. Obe moštvi sta nudili pomanjkljivo kombinatorno igro in zlasti Olimp je bil pred nasprotnikovim golom zelo nesiguren. Moštvo Jugoslavije je igralo zelo ostro. Sodnik je v 35. minuti prvega in 30. minuti drugega polčasa izključil dva igralca Jugoslavije, ob koncu igre pa je neopravičeno diktiral enajstmetrovko proti Jugoslaviji, s katero je Olimp izenačil. Tekma je bila zelo živahna in ostra. Gola za Jugoslavijo sta padla v 8. in 12. minuti prvega polčasa, za olimp pa v 33. minuti prvega in 45. minuti drugega polčasa. Sodnik g. Janežič je prezrl mnogo očitnih napak ter z nekaterimi napačnimi odločitvami razburil igralce in občinstvo. Tekmi je prisostvovalo okrog 250 gledalcev.

Pokalna tekma med klbici SK Celja in Olimpa bo v petek 14. t. m. ob 18.30 na Glaziji. Zmagovalec te vesele, povsem svojevrstne tekme bo prejel ilovnat pokal. Sodelovala bosta celjska železničarska godba in gabrski orkester. Čisti dobiček tekme je določen za rodbine brezposelnih trboveljskih rudarjev.

Olimpijski dan v Mariboru bo letos 16. julija. Prireditve so pod pokroviteljstvom olimpijskega odbora. Izvedejo jih Teniški odbor vseh mariborskih klubov: 15. in 16. avgusta prvenstvo Maribora gospodov in dam posamezno, pravico udeležbe imajo vsi mariborski klubi z največ tremi gospodi in dvema damama. Igra vsak z vsakim na točke, best of three. — Poverjeništvo JLAS: tek skozi mesto za moštva in poedince, start 16. avgusta ob 11. na Koroščevi cesti (Ljudski vrt), cilj Trg svobode. Medklubski odbor LNP JNS. Turnir vseh mariborskih klubov, ob 16. na igrišču Maribora v Ljudskem vrtu. Razdelitev nagrad zmagovalcem bo po nogometnem turnirju na igrišču.

Mariborski veslaški klub bo imel 10. t. m. ob 20. v igralni sobi hotela »Orel« svoj izredni občni zbor, na katerega se vabijo vsi člani in vsi oni, ki imajo interes na vodnem sportu. Na dnevnem redu je reorganizacija društva in pa razgovor o prireditvah v okviru »Mariborskega tedna«.

Službene objave iz OZDS pri LNP. Delegirajo se za 9. julija t. l.: v Čakovcu igrišče ČSK ob 17. prvenstvena tekma ČSK : SSK Celje g. dr. Planinšek (rez. g. Mohorko), prijateljska tekma v Domžalah SK Domžale : SK Litija g. Martelanc, v Ljubljani ob 17.30 na igrišču Primorja Hermes : Zarja g. Ramovš, ob 9.30 na igrišču Ilirije Sloga : Sparta g. Galič Alojz.

Službene objave LHP. SK Ilirija se na njeno prošnjo dovoli gostovanje na Jesenicah dne 8. julija v nočni in dne 9. julija v dnevni tekmi proti nesaveznemu klubu SK Gorenjcu. Za TKD Ateno se čitata s pravico nastopa dne 15. julija Schiffrer Tita in Kavčič Boža.

Turnir v Kamniku. V nedeljo gostuje v Kamniku skupina Ilirijinov in nastopi proti Kamničanom, ki se prav lepo razvijajo in imajo za širjenje teniške igre velike zasluge.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 19. morajo biti pred Emono zaradi nedeljske tekme: Marc, Jeršek, Bervar, Boncelj II., Strnad, Petrič I., Svetic III., Vahen I. in II., Race, Sovinc, Osterman. Vodja moštva je g. Vrhovnik.

Uprava teniških igrišč Ilirije sporoča, da je za mladino znižan sezonski prispevek na Din 100 in se prijave sprejemajo dnevno, dopoldne in popoldne na igrišču v garderobi. Predviden je tudi mladinski turnir, ki se bo vršil pred zaključkom sezone.

Ljubljanski table-tenis podsavez. (Službeno.) Danes ob 20. seja pripravljalnega odbora pri Keršiču.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20. strogo obvezen sestanek vseh igračev. Ob 20.30 seja odbora nogometne sekcije. Vsi točno.

SK Reka. Jutri ob 9.30 morajo biti na igrišču Hermesa Velkavrh T., Malavašič F., Beseničar I., Bačar, Ferl, Ladi, Tine, Zucatto, Oto, Slavko I., Ivan D., Pikič, Bojan, Dane, Srečo, Korle, Drage, Nani, Pino, Broni, Ane, Zinke, Erjavc, Rožmanc, Korl'.

TKD Atena (lahkoatletska sekcija). Danes od 17. dalje reden trening na igrišču v Tivoliju. Privedite s seboj nove članice.

Po svetu

Kakor smo že zabeležili, so Nemci tudi vse svoje sportne organizacije prilagodili novemu duhu in novemu režimu. Državni sportni komisar Tschammer und Osten je združil vse sportne in telovadne organizacije v 15 strokovnih zvez, ki bodo ne samo v organizatornem, temveč tudi v sportnotekmovalnem oziru popolnoma samostojne in enotne za vso državo. Po strokah so po novem zveze razdeljene takole: telovadna zveza (za telovadbo, gimnastiko, poletne igre in sabljanje), nogometna zveza (za nogomet, rugby in cricket), lahkoatletska zveza (za lahkoatletiko in rokomet), težkoatletska zveza (za boks, rokoborbo, težko atletiko, jiu-jitsu in dviganje uteži), plavalna zveza (za plavanje, waterpolo in reševanje življenja), teniška zveza s hockeyem (za tenis, hockey, golf in ping-pong). Zveza za kegljanje in biljardiranje, zimskosportna zveza (za smučanje, drsanje, hockey na ledu, bob, sankanje in vožnjo na koleščkih), zveza za vodne sporte) (veslanje, jadranje in vožnjo z motornimi čolni), zveza za potovanje (taborenje, alpinistiko in bivanje na prostem), kolesarska zveza; zveza za motociklistiko in avtomobilizem, zveza sportnih zdravnikov in učiteljev in končno zveza sportnega tiska. Osrednja vodstva vseh teh zvez morajo biti v Berlinu. Ta preureditev bo sicer sprva stala nekaj žrtev, pozneje pa jim bo gotovo spet prinesla velike koristi. Smernice, ki so vodile državnega sportnega komisarja in notranjega ministra pri tej veliki spremembi, so v kratkem te-le:

»Telovadba in sport nista za to, da bi pospeševala osebno zadovoljstvo zasebnikov; telesne vežbe so važen del življenja in osnovna sestavina narodovega nacionalnega vzgojnega sistema.«

*

V glavnem se je Nemčija za novo ureditev sportnega življenja ravnala po italijanskem vzgledu. Italijani so seveda s svojo organizacijo že mnogo dalj in se s posebno vztrajnostjo pripravljajo za prihodnjo olimpiado. Za izvežbanje svojih nogometašev, ki jih čakajo prav letos hude preizkušnje, so nedavno otvorili posebno vzgojno šolo za trenerje. Na zavodu so prevzeli poučevanje teoretičnih predmetov sami znani sportniki, profesorji in zdravniki. Praktična stran je bila poverjena Madžaru Reveszu, ki je svoječasno deloval v Nemčiji. Kdo ve, ali ne bo vse to še premalo?

*

Amaterski plavači na Danskem so nedavno izgubili dva močna stebra. Svetovna prvakinja v prsnem plavanju Elza Jacobsen in odlična plavačica v prostem plavanju Lilly Andersen sta se zapisali med profesionale. Jacobsenova, ki je postavila svetovna rekorda na 100 m (1:25.8) in 200 m (3:03.4), je že nastopila svoje mesto kot plavalna učiteljica v Kodanju, Andersenova pa se je v istem svojstvu preselila na Norveško.

*

Znani finski metalec kopja Matti Järvinen je na Finskem nekje postavil nov svetovni rekord v svoji stroki. Kljub dežju je kopje trikrat zalučal nad 70 m daleč; najboljši met mu je uspel na 74.28 m, s čemer je precej izboljšal svoj svetovni rekord z dolžino 74.02 m iz l. 1932.

*

Ameriški atleti kažejo letos velik napredek. V zadnjem času je bilo objavljenih že več presenetljivih rezultatov z onstran luže. Zdaj poročajo, da je drugoplasirani olimpijec Jack Keller v Evanstonu tekel na 120 y z zaprekami celo 14.1 in dosegel nov svetovni rekord. Dosedanji rekord je z desetinko sekunde slabšim časom branil njegov rojak Percy Beard.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Sportni drobiž

Tekme za Davisov pokal so se zasukale do evropskega finala. V tretjem kolu so morali najprej Nemci občutiti veliko znanje Japoncev. S 4:1 so morali na lastnih tleh izstopiti iz nadaljnjega tekmovanja; edino točko jim je rešil Cramm. — V Eastburneu so Angleži odpravili Italijane, prav tako s 4:1. — Čehoslovaki so v Pragi s 5:0 porazili Grke. Končno so se srečali Angleži in Čehi, spet v Angliji, kjer so morali odnehati Čehi, Avstralija pa je s 3:2 poslala »na počitnice« Japonce.

Za evropske finale sta se torej kvalificirali Anglija in Avstralija, ki bosta nastopili v dnevih od 13. do 15. julija v Wimbledonu. Zmagovalec bo moral nato teden dni pozneje nastopiti v Parizu proti zmagovalcu ameriškega pasu Ameriki. Na zmagovalca tega srečanja pa čakajo Francozi!

Po novih določbah se bodo začele izbirne tekme za Davisov pokal l. 1934. že prihodnji mesec. Izbirnih tekem se ni treba udeležiti državam, ki so prišle do semifinalov, in sicer Avstralija, Anglija, Japonska in Češkoslovaška. Vsi ostali — razen Francije kaipak — pa morajo do jeseni nastopiti v izločilnem turnirju; najboljša štiri moštva se bodo nato srečala z moštvi, ki so po novih propozicijah izvzeta pri izbirnih tekmah. Izbirni turnir mora biti končan do 3. septembra.

Za novi način tekmovanja se je prijavilo 17 držav, nedavno žrebanje pa je določilo tudi nas sportnike v posameznih kolih. V 1. kolu morata nastopiti samo Belgija in Madžarska, v 2. kolu pa so nasprotniki sestavljeni takole: zmagovalec v srečanju 1. kola s Švedsko, Holandska z Rumunijo ter Poljska z Italijo, Monako s Švico ter Norveška z Jugoslavijo. Avstrija s Španijo ter Danska z Grško in Nemčija z Irsko. Skupina, v kateri bomo morali sukati orožje mi, je sestavljena dovolj srečno in prav nanovo, žal pa najbrž spet ne bomo mogli računati z večjimi uspehi. Do 20. avgusta — ko mora biti zadeva končana — lahko še upamo in ugibamo!

V Čikagu so se nedavno vršila ameriška dijaška prvenstva v lahki atletiki. Tekmovanja so prinesla vrsto izbornih rezultatov, med njimi tudi nekaj svetovnih rekordov. Jack Torrance je izboljšal svetovni rekord s kroglo na 16.10 m, Ralph Metcalfe, ki je že 100 y pretekel v famoznem času 9.4, je v teku na 220 y s časom 20.4 postavil nov svetovni rekord. Odlična sta tudi časa dolgoprogašev Glenna Cunningham na miljo v novem ameriškem rekordu 4:09.5 in Charlesa Hornbostela na 880 y v času 1:50.9. Na 440 y je tekel Hardin 47.1, z zaprekami

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Proslave 70 letnice Narodne čitalnice v Kranju** se je poleg v našem poročilu navedenih društev in korporacij udeležila tudi Narodna čitalnica iz Kamnika s praporom in zastopstvom v narodnih nošah.

r— **Zvočni kino v Narodnem domu v Kranju** bo predvajal film »Princ iz Arkadije«. Posnetki so izdelani v Dubrovniku in na obalah našega Jadrana. Krasna godba in popevke skladatelja Roberta Stolza.

Iz Trbovelj

t— **Pomoč rudarskim družinam.** Po zaslugi banske uprave in županstva ter ostalih krajevnih činiteljev, JRKD in NSZ, ki so napravili vse, da so bili merodajni činitelji o nevzdržnih prilikah po rudniških revirjih natančno poučeni, in zahtevali nujnih zasilnih ukrepov, bo dobilo siromašno delavstvo prvo pomoč za živila, in sicer bo nakazala banska uprava 50.000 Din, občina pa bo prispevala še 30.000 Din, tako, da bo v te svrhe na razpolago 80.000 dinarjev, za katere se bo nabavila moka, ki se bo razdelila po posebnem ključu. Po prizadevanju gg. bana in podbana se bo ustanovila mladinska kuhinja za otroke do 16. leta, ki bo začela delovati v najkrajšem času. Najbrže se bo to storilo na tak način, da se bo razširila že obstoječa šolska kuhinja. Kuhinja za brezposelne ostane in jo bo subvencionirala tudi banovina. Vendar pa bodo iz kuhinje za brezposelne izločeni vsi oni, ki ne bi hoteli sprejeti ponudenega dela, in pa oni, ki bi imeli opraviti z oblastmi zaradi nedostojnega obnašanja.

Iz Novega mesta

n— **Zadnja pot ge. Mikoličeve.** V sredo so meščani ob veliki udeležbi spremljali na zadnji poti go. Uršulo Mikoličevo, vdovo po trgovcu Mikoliču. Pokojna je bila splošno spoštovana zlasti zaradi svoje velike naklonjenosti do siromakov. Bila je skrbna mati, ki je dobro vzgojila osem otrok, pet hčera in tri sinove. Pokojnici blag spomin, žalujočim naše sožalje!

n— **Namesto cvetja na grob** blagopokojne ge. Uršule Mikoličeve so darovale odbornice KJS v Novem mestu 200 Din v društvene namene.

Iz Ptuja

j— **Sprejem modrega vlaka.** Dne 3. tega meseca je prispel v Ptuj modri vlak s potujočo kmetijsko razstavo. Na peronu se je zbralo mnogo občinstva, ki je prispelo z mestno godbo na čelu na postajo. K sprejemu so prišli tudi sreski podnačelnik g. Levičnik, mestni župan g. Jerše, predsednik sreskega kmetijskega odbora gospod Žunkovič, komandant mesta Ptuja podpolkovnik g. Sarac in komandant orožniške čete major g. Cvetković. Ko je dospel vlak, ga je sprejela mestna godba s koračnico. Goste je najprej pozdravil v imenu mesta župan g. Jerše, ki se je na koncu svojega govora spomnil najvišjega zaščitnika kmečkega stanu in pokrovitelja razstave Nj. Vel. kralja, kateremu je vzkliknil trikratni »Živio« s prisotnim občinstvom vred. Godba pa je intonirala državno himno. Za njim je imel lep nagovor predsednik kmetijskega odbora g. Žunkovič. Za sprejem in pozdrave se je nato v imenu uprave modrega vlaka zahvalil g. inž. Lukman.

j— **Dve nezgodi.** 8 letni posestnikov sin Petek Franc iz Dornave je padel s češnje tako nesrečno na glavo, da je dobil hude poškodbe in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. — 7 letnega Smodiča Mirka, posestnikovega sina od Sv. Andraža v Halozah, je povozil neznan kolesar na cesti pred hišo ter mu prizadejal hujše notranje poškodbe. Deček je moral v ptujsko bolnišnico.

j— **Regulacija potoka Grajene.** Grajena povzroča ob deževnem času hude preglavice mestu. Posebna komisija je te dni ugotovila, da se bodo morali na nekaterih mestih zgraditi betonski oporniki. Meritvena dela se bodo izvršila avgusta, nato pa se bodo začela dela.

*

BLED. Zvočni kino Bled bo predvajal v soboto ob 21. in v nedeljo ob pol 16. in ob 21. prekrasno rusko dramo po Tolstega romanu »Vstajenje«, »Tam na Volgi« in Foxov žurnal.

GORNJA RADGONA. Potujoča kmetijska razstava prispe v Slatino Radenci v nedeljo 9. t. m. in bo otvorjena ob 6.45 zjutraj. V Gornji Radgoni bo razstava otvorjena v ponedeljek 10. t. m. ob 7. zjutraj pod vodstvom načelnika tukajšnje podružnice Vinarskega društva g. Clotarja Bouvierja, tovarnarja iz Gornje Radgone. Razstava bo otvorjena od 7. do 10., nato pa sledi nekaj predavanj in praktičnih poučevanj (vinogradništvo, mlekarstvo, kopunjenje). Popoldne bo razstava otvorjena od 14. do 18. za kmetovalce iz Apačke kotline. — Tukajšnja podružnica CMD si je nadela nalogo, da ustanovi še to leto prepotreben otroški vrtec. Tudi naši občinski očetje pozdravljajo to misel in bodo dali na razpolago potrebne lokale. Podružnica CMD je razposlala te dni okrožnico na starše otrok, da prijavijo svojo deco. Starši, ki bi po naključju okrožnice ne prejeli, naj prijavijo in vpišejo svojo deco pri tajnici CMD podružnice ge. Cilki Müllerjevi.

JEŽICA. Kakor lani so tudi letos neki prijatelji Sokolstva potrgali skoro vse lepake za sokolski javni nastop, ki bo v nedeljo 9. t. m. ob pol 16. v Stožicah. Zato pozivamo prijatelje Sokola, da se v čim večjem številu udeleže te prireditve. To bo najlepši odgovor! **Napreden Ježičan.**

KOSTANJEVICA NA KRKI. Strelska družina si je napravila moderno urejeno strelišče, ki bo 23. t. m. slovesno otvorjeno. Vsa sosedna društva se naprošajo, da za ta dan opustijo svoje prireditve. Obenem se vabijo, da nas ta dan obiščejo. Avtobusne zveze iz Novega mesta in Brežic.

LOGARSKA DOLINA. Tujci so pričeli k nam že prihajati. Kaže, da bo letošnji obisk prav povoljen, kar Logarska dolina tudi zasluži. Avtomobilske zveze so zelo ugodne in prihajajo poštni avtobusi kakor tudi avtobusi mesta Celja v Logarsko dolino dokaj točno. Hvala gre spretnosti šoferjev, ki vozijo po tej ozki, ovinkov polni, a poleg tega zelo romantični progi. Želeti je le, da bi dobivali letoviščarji v Logarski dolini časopise in drugo pošto vsaj pol ure po prihodu poštnega avtobusa in ne ob 14.18, kakor se je to zgodilo na Cirilovo. Bilo bi vsekakor najbolje, če bi poštni avtobus dostavljal v Logarsko dolino pošto, če pa že to ne, vsaj časopise, kakor je bilo to lansko leto. Prosimo poštno direkcijo, da nam ugodi. Letoviščarji.

TACEN—ŠMARTNO. Jutri se bo vršila slovesna blagoslovitev nove brizgalne tukajšnjega gasilnega društva. Časten posel kumice je prevzela gospa Vida Novakova, senatorja soproga. Popoldne bo velika ljudska veselica na Koširjevem vrtu v Tacnu, čije dohodki so namenjeni za kritje stroškov brizgalne.

VISNJA GORA. Prejšnjo nedeljo je priredil višnjegorski Sokol na Pahovem hribu lepo uspel piknik, h kateremu se je prikradel tudi neznan žepar, ki je dvema osebama odnesel 200 Din. Zadevo ima v rokah orožništvo. V torek se je ponesrečil kontrolor višnjegorske davčne uprave g. Lukec Leopold. Peljal se je s kolesom mimo Suhega mlina pri višnjegorski železniški postaji. V ostrem ovinku pa se mu je nenadno nastavila ovira, ki se ji ni mogel izogniti. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil ključnico in je moral v ljubljansko bolnišnico.

Sokol

Spored sokolskih svečanosti ob razvitju prapora Sokola IV. dne 9. julija. Dopoldne ob 8. skušnje vseh oddelkov. Ob 13.30 zbirališče bratskih društev na Krekovem trgu pred Mestnim domom. Ob 14. odhod povorke z godbo in konjenico po Mestnem trgu, Starem trgu, Florjanski ulici, Karlovški cesti čez most na Dolenjsko cesto do telovadišča. Ob 15. razvitje prapora, nato povorka po Dolenjski cesti čez most na Privoz, čez Prule po Janežičevi ulici na Karlovško cesto in nazaj čez most po Dolenjski cesti do telovadišča, kjer bo razhod. Ob 16.30 otvoritev letnega telovadišča in javen telovadni nastop. Po telovadbi narodna veselica. — Društvo prosi hišne posestnike, da bi okrasili hiše, mimo katerih se bo vil sprevod.

Sokolska župa Ljubljana. V nedeljo, 9. t. m. razvije sokolsko društvo Ljubljana IV svoj društveni prapor, kateremu kumujeta Nj. Vel. kralj Aleksander I. po svojem zastopniku in županja ga. Olga dr. Pucova. Istočasno pa otvori to mlado in marljivo sokolsko društvo svoje lastno telovadišče. Da bo ta svečanost čim veličastnejša pozivamo članstvo ljubljanskih in okoliških društev, da se te sokolske manifestacije udeleži v čim večjem številu v kroju in z društvenimi prapori. Zbirališče članstva v kroju in društvenih praporov je v nedeljo 9. t. m. ob ¾ 14. uro na Krekovem trgu pred Mestnim domom, odkoder odkorakamo ob 14. uri v povorki z godbo na čelu in sokolsko konjenico skozi mesto na Dolenjsko cesto. Zdravo! Župna uprava.

Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo, da se v kar največjem številu udeleži jutrišnje svečanosti ob razvitju prapora Sokola IV v slavnostnem kroju. Zbirališče ob 13.30 na Krekovem trgu pred Mestni domom, od koder bo odhod skupaj z ostalimi društvi na telovadišče na Dolenjski cesti.

Sokolsko društvo Ljubljana III. sporoča vsem bratom in sestram, da bo Sokolsko društvo Ljubljana IV. v nedeljo dne 9. julija 1933 razvilo svoj društveni prapor na letnem telovadišču ob Dolenjski cesti. Obenem bo istega dne slavnostna otvoritev letnega telovadišča z vsakoletno javno telovadbo. Vse brate in sestre pozivamo, da se te slavnosti polnoštevilno udeleži v slavnostnem kroju. Zbirališče v nedeljo ob 11. uri pop. na našem letnem telovadišču, odkoder odkorakamo na glavno zbirališče pred Mestni dom. Zdravo! Uprava.

Zletni znaki. Gospodarski odsek zletnega odbora sporoča, da ima v zalogi še nekaj zletnih znakov, ki jih kot spominske znake na I. pokrajinski zlet prodaja po ceni 3 Din v pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste).

Sokol na Vrhniki priredi jutri svoj letni javni nastop na dvorišču brata Lenarčiča. Nastopili bodo vsi oddelki domačega društva in zmagovalna vrsta ljubljanskega Sokola. Pri prireditvi, ki se bo vršila ob vsakem vremenu, bo sodelovala godba Sokola I. iz Ljubljane.

Sokol v Litiji priredi letni telovadni nastop, spojen z veselico, jutri v nedeljo ob pol 16. Nastopijo vsi oddelki. Vstopnina znižana, tako da bo vsakomur dostop omogočen. Prireditev bo na prostoru pri občini. Čisti dobiček je namenjen za dozidavo gledališkega odra, ki se že gradi. Železniške zveze zelo ugodne na vse strani.

Trboveljski Sokol je imel 2. t. m. na letnem telovadišču letni nastop. Ob zvokih Delavske godbe so prikorakali na obširno telovadišče vsi oddelki, deca pa se je razvrstila v črkah A M (Aleksander, Marija). Starosta br. Pleskovič je pozdravil vse navzočne in zavrnil očitke nasprotnikov, da je Sokol brezverski in fašistovski. Najidealnejši svečeniki vseh ver in v Češkoslovaški najradikalnejši delavski voditelji so naši sokolski bratje. Na koncu govora je naglasil iskreno vdanost Sokolov kralju Aleksandru in kraljevski družini. Po govoru br. starešina je godba zaigrala državno himno, ki jo je številno občinstvo poslušalo stoje. Sledile so telovadne točke, ki so vse pokazale lep napredek. Načelnik br. Bizjak in načelnica s. Štihova sta s svojim prednjaškim zborom dosegla lepe uspehe in sta lahko zadovoljna. V vseh oddelkih je nastopilo okrog 800 telovadcev in telovadk (članov, članic, dece in naraščaja), kar je sicer lepo število, a za Trbovlje še vedno premalo.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

SLABIM!

Krepite svoje živce, jačite organizem in tudi V postanete zopet močni, energični in za delo sposobni. Sodobni človek živi v prilikah skrajne živčne napetosti: depresija, nespanje, predčasna ohromelost, preutrujenost, fizična in živčna, eto, na čem mnogi tope. Med tem je znanstveno ugotovljeno, da regulira ekstrakt iz življenjske žleze zdrave in močne živali (»Kalefluid«), vsedši v organizem, sekretorno delovanje vseh žlez, krepi ves organizem in uravnotežuje živčni sistem tako, da postane človek ponovno močen, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek.

VSEM ONIM, ki se zanimajo za zdravljenje z »Kalefluidom«, pošljemo brezplačno detajlno literaturo, zahtevajte: Beograd, Njeguševa 5, Miloš Marković. »Kalefluid« se prodaja v lekarnah in drogerijah. 8299

Odobreno od ministrstva zdr. S. br. 10637/1933 l.

ZNIŽANE CENE! ZNIŽANE CENE!

TELETINA

zadnji del . . . . . kg Din 10.—
prednji del . . . . . „ „ 8.—
se prodaja na stojnici pri zmajskem mostu in za Bežigradom, Janševa ulica 15.

Müller.

Sprejmemo dobre

TKALSKE MOJSTRE

izurjene na vseh vrstah mehaničnih tkalskih statev (gladki, karo, šaft, revolver, žakar) za izdelavo bombažnega blaga ter blaga iz umetne svile.

Ponudbe samo prvovrstnih moči z referencami (od tujcev samo oni, ki imajo dovoljenje za zaposlitev) poslati na: Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »G 388«. 8324

1. AVGUSTA ODDAMO

v sredini mesta

stanovanje

dveh sob, predsobe, kuhinje in drugih pritiklin. Ponudbe na ogalsni odd. »Jutra« pod »IV. nadstropje«. 8213

KDOR ŽELI

zidati lastno hišo, poravnati svoje dolgove, prevzeti posestvo, izplačati doto svojim dedičem, daje posojila pod najugodnejšimi pogoji in na dolgoletna odplačevanja. 7483

„KREDIT“

gospodarska zadruga, r. z. z o. z., CELJE, Aškerčeva ulica 3 (poleg hotela »Pošte«).

Hotel

NA MORJU

v glavnem mestu Dalmacije se odda takoj v zakup. Hotel je dobro obiskovan. Reflektanti naj se obrnejo na »Novosti« Split pretinac 91. 8278

Kadar potujete,

vzemite s seboj

BOTOT

MILO ZA ZOBE

praktično je, ker je v nezlomljivi škatlici, in ekonomično.

Traja 3 mesece.

D. PECHMAJOU & CIE., ZEMUN

James Oliver Curwood: 46

Hči divjine

Roman

Samo še čez te gore — nekam na ono stran. Kar lahko se mu je zdelo. Ne bo ga strah samega nadaljevati pot, če mu stari Tovaskuk ne bo hotel pomagati. Da, sam pojde. Z Barijem bosta že našla pravo smer. Na Barija se je neomajno zanašal. Skupaj sta bila svoji nalogi kos. Čez teden ali dva tedna dni bosta videla dekle.

In tedaj — —

V zarji zahajajočega solnca je dolgo strmel v njeno sliko.

16. POGLAVJE.
Ta medved je moj

Ko sta David in njegov mešanec dospela v Tovaskukovo vas, je bil baš teden »velikega slavja«. Tovaskuk je bil najvzhodnji privrženec češčenja totemov, in vsak izmed njegovih štiridesetih ali petdesetih ljudi je spominjal Davida »lovca vragov« na šotornem platnu Snežnega lisjaka. »Našemljeni so kakor peklenščki,« je rekel mešancu. Tovaskuk sam si je bil nadel velikansko medvedjo glavo, iz katere je štrlela dvojica bivoljih rog, ki je bila z zahodnih prerij kdo ve kako zašla v te kraje, in njegov posebni posel je bil, da je med solnčnim vzhodom in zahodom vsaj po šest ur na dan uganjal razne burke okoli svojega totemskega kola in neprestano pel žalobne prošnje k režeči se pošasti, ki je ždela na njem. Dan Davidovega prihoda je je bil četrti »kezikav« praznika, »dan dobrega lova«, in Tovaskuk in njegovi ljudje so bili že vsi izmučeni od vnetih molitev, naj bi prihajala divjačina z gorá naravnost pred vhode njihovih šotorov, da bi jo mogli s kar najmanjšim trudom pobiti. Tisti večer je Tovaskuk obiskal Davida v njegovem taboru nekoliko više ob reki, da bi videl, kaj je moči dobiti od belega moža. Debel je bil strahovito — od same lenobe; David se je kar čudil, kako zmaguje svoj posel pri totemskem kolu. Mirno je sedel in opazoval razgovor starega glavarja z njegovim mešancem Jacquesom, trudeč se, da bi uganil pomen njunih kretenj in zmrdljajev.

Ko je Tovaskuk vstal iz svojega ždečega položaja in z globokim vzdihom odšel, mu je Jacques vse ponovil. Tovaskuk je bil rekel, da je čez gore strašna pot. Nekoč je že bil ob Stikinu. Sporekel se je bil s svojim rodom in krenil s pristaši na vzhod, a polovica jih je bila pomrla — pomrla zato, ker niso hoteli zapustiti svojih dragocenih totemov in jih je radi tega zajel prezgodnji sneg. Čez gore je bilo deset dni hoda. Potnik se je moral mnogokrat vzpeti nad oblake. Tovaskuk je bil sklenil, da ne pojde nikoli več na to pot. Upanje je bilo samo eno. Glavar je imel Kija, mladega medvedjega lovca. Kijev obraz je bil še gladek. Ni si še bil zaslužil ostrog — da se tako izrazimo — in komaj je čakal, da bi izvršil kako veliko dejanje, posebno še, ker je bil zaljubljen v vračevo hčerko Kvak-a-pisju, kar pomeni metulja. Kijo naj gre, da dokaže Metulju svojo hrabrost. Tovaskuk je bil šel ponj. Seveda Kijo za takšno nalogo ne bo hotel plačila. To dobi on, Tovaskuk. Ponudenih dve sto dolarjev v zalogah mu zadošča.

Kmalu potem se je Tovaskuk vrnil s Kijem. Kijo je bil še zelo mlad in vitek kakor podlasica, a njegove oči so bile vdrte in potuhnjene. Prisluhnil je. Seveda pojde. Do zliva Pitmanove reke in Stikina pojde, če mu Tovaskuk zagotovi Metulja. Tovaskuk, ki je z očmi požiral zaloge (Jaques jih je bil razložil za vabo), je prikimal. »Jutri,« je nato rekel Kijo, željan novih prigod. »Jutri odrinemo.«

Še tisti večer je Jacques skrbno pripravil dva oprtna tovora za Davida in Kija, zakaj poslej ni bilo moči potovati drugače kakor peš. Davidov tovor je tehtal s puško vred petdeset funtov. Jacques ju je spremil iz tabora in še enkrat zaklical Davidu, naj »pazi na tega vražjeokega Kija«.

A Kijo ni bil tak kakor njegove oči. Kaj kmalu se je pokazal zelo priljudnega in prikupnega dečka. Govorice belih mož ni bil vešč, zato se je pa mojstrski izražal z rokami; in ko sta plezala na prvo goro in je David odkril v svojih nogah in na svojem hrbtu mišice, ki ni dotlej ničesar vedel o njih, se mu je Kijo veselo smejal in mu z živahnimi kretnjami zatrjeval, da se bo kmalu privadil. Prvi večer sta taborila malone pod vrhom gore. Kijo bi se bil rad zatekel v toplo dolino na oni strani, a nove mišice v Davidovem hrbtu in nogah so se upirale. V globljih dolinah so že zorele jagode, tu gori je bilo pa še mraz. Oster veter je bril s snežnih vrhov, in David je kar duhal rezko vlago oblakov. Tako visoko sta bila, da sta si ob ognju, ki sta ga zakurila z dračjem, komaj opekla nekaj slanine. Pa Davidu ni bilo mar težav. Od upanja in nestrpnosti mu je kri vroče plala po žilah. Bil je skoraj na koncu svoje poti! Zmagoval je v velikem boju. Zdaj ni bilo v njem nobenega dvoma več. Spet je mogel pogledati svetu v oči!

Dan za dnem sta prodirala proti zahodu. Ta pot čez hrbtišče gorovja je bila nekaj silnega. Dajala je Davidu drugačne pojme o merah vseh reči in o pritlikavi neznatnosti človeka. Zdelo se mu je, da sta na teh gorah kakor dve mravlji — dve ničevi, plazeči se mravlji. Tu je moral človek najti dušo in vero, če ni imel prej nikoli nobene. Kar prepadenost ga je obhajala nad svojo majhnostjo. Časih se ga je polaščal strah. Spoznaval je, da človek v velikem toku stvarstva ni dosti več kakor majhen pripetljaj, in da v tem stvarstvu ne more manjkati Boga. V Kijevih očeh, ko je časih gledal v dolino, je bila ta misel; misel, ki je nemara ne bi bil znal razložiti, velika resnica, ki je ni razumel, ki jo je pa čutil. Ta misel ga je delala vernega — pobožnega častilca totema. In Davidu je kajkrat prišlo na um, da mora biti v tem totemu prav tako božji duh kakor v ogoljenih molkih in slonovinastih križcih na prsih krščanskih žena.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Zastopnika za Slovenijo išče svetovna tovarna pisalnih strojev, ki nudi ocarinjeno skladišče. Gospodje z dobrimi zvezami in potrebnim kapitalom pridejo v poštev. Ponudbe na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28 — pod br. 231-49. 20209-5

Zastopnike za obisk gostilen, hotelov, kakor tudi privatnih strank iščemo za vse večje kraje v državi. Brezkonkurenčna stvar, visoka provizija. — Osebno se je predstaviti od 8. do 12. ure in pismene ponudbe na: Kovina d. d., Maribor, oddelek za kromiranje. 20461-5

Poverjenike in zastopnike sprejme »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 68. Za odgovor priložiti znamke. 20472-5

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Zastopnike išče posojilnica za obisk privatnih strank, za zaključevanje posojil! Ponudbe na: »Kreditna za druge«, Ljubljana, pp. 307 — Znamki za odgovor! 201-1

Hotelsko sobarico perfektno, staro od 35 let naprej, sprejmem v stalno službo. Potrebno vaj enoletno spričevalo hotelske službe. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 20341-1

Pedikerja za javno kopališče v Ljubljani sprejmem takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 20474-1

Dekle z dežele zmožno kuhe, ali vajeno pisave, dobi mesto gospodinje v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »111«. 20452-1

Krznar. pomočnika dobrega, zmožnega vseh boljših del, iščem za takoj. Isto tam se sprejme **krznar. vajenca** poštenega in iz dobre hiše. Naslov pove oglas. odd. »Jutra«. 19857-1

Postrežnico pridno in pošteno, srednjih let, za bolnico iščem za takoj. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Bolnica«. 20403-1

Trgovski pomočnik špecerijske stroke, vseskozi zanesljiv in dober prodajalec, z lepim nastopom, ne izpod 25 let star, dobi **mesto potnika** pri neki tukajšnji veletrgovini z vinom in špirituozami. Reflektanti ki posedujejo prima reference, naj pošljejo svoje ponudbe pod »Fikum« na oglasni oddelek »Jutra« do 15. t. m. 20345-1

Samskega uradnika 24—30 let starega, iz boljše rodbine, sprejmem. — Cenj. ponudbe samo s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Pension«. 20332-1

Brivskega pomočnika, praktikanta in frizerko sprejme takoj »Rapid«, Kolodvorska ulica št. 35. 20418-1

Železokrivca za manjše delo sprejme takoj stavbenik Gabrijelčič, Rožbova 21. 20436-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Starejša kuharica z dobrimi spričevali, želi mesto pri otročnikih, ali pa tudi kot gospodinja. — Cenj. ponudbe na naslov: A. J., Laško, Rimljanska št. 146. 20364-2

Poduradnik reduciran, z 10.000 Din kavcije, želi namestitve kot skladiščnik, pri lesni trgovini, ali kaj sličnega. Službo nastopi lahko takoj. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Marljiv 10.000«. 20386-2

Blagajničarka z dobrimi spričevali, išče podobno mesto ali kaj primernega. Nastopi lahko takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20443-2

Vajenci ke)

Fant iz dobre hiše močan, želi mesto vajenca v avtomehanični stroki. — Naslov: Vrečko, Pišece pri Brežicah. 20376-44

Vajenca pridnega in poštenega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejmem v trgovino mešanega blaga. Stanovanje in hrana v hiši, drugo po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 20344-44

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Otroške vozičke in kolesa kupite dobro in poceni pri S. Rebolj & drug, Vošnjakova 4. 171-6

Vsa Evropa rabi »FLOOR« voščilo za parkete in linoleum. (Floor parket metle, pokitura, rokavice). Moscalus **čudovito jajce** proti moljem. Zahtevajte pri Vašem trgovcu. — **JELODVOR, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8.** 20252-6

2 omari in postelja v dobrem stanju poceni proda hišnik v Nunski ul. št. 21. 20405-6

Damski frizerski inventar zelo dobro ohranjen ugodno naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 20392-6

Otroški vozički in gajbice zložljivi stolčki, igralni vozički, najcenejše pri M. Tomšič, Sv. Petra štev. 52 20439-6

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

Radio-aparat svetovne znamke, z elektrodinamičnim zvočnikom, pripraven za gostilne ali javne lokale, naprodaj. — Istotam naprodaj kuhinjska **kredenca** pripravna za gostilno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 20333-9

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Fotografi (amat.) iščejo se slike ekipne češkoslovaških častnikov iz sokolske poverke — 30 do 40 komadov. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »C. S. R.« 20362-7

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Dva avtomobila »Chevrolet« in »Essex« prodam tudi proti hranilni knjižici. Garaža Stupica, Ljubljana, Slomškova ul. 20416-10

Avtomobile in motocikle svetovnih znamk, najnovejše modele (nove in rabljene) kupite lahko proti hranilnim knjižicam pri avto tvrdki Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11 20401-10

Puch motor 250 v brezhibnem stanju in s plačanim davkom za leto 1933., za 4000 Din proda Gregorin, št. Vid nad Ljubljano. 20384-10

»Fiat« avto štirisedežen, malo rabljen, z majhno potrošnjo bencina, pod ugodnimi pogoji naprodaj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro vozilo«. 20288-10

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Poceni posojila počenši od 2000 Din do 500.000 Din, za vse svrhe, stanove in poklice, odplačljivo v malih mesečnih obrokih, dajejo »Stavbne Mobilne Zadruge«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I. — Iščejo poverjenike. 200-16

Vložne knjižice kupuje in prodaja najugodneje M. Jankole, kom. družba v Ljubljani, Selenburgova ulica 6/II. — Telefon 3052. 20273-16

Hranilno vlogo Mestne, Kmetske, odnosno Ljudske posojilnice — ali prenos dobroimetja kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Promptno«. 20427-16

Posojila daje na ugodno odplačevanje »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 68. Za odgovor priložiti znamko. 20471-16

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

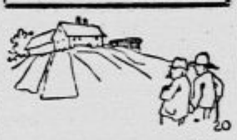

Enonadstrop. hišo trgovsko obrtno, v centru Ljubljane, na najprometnejši cesti prodam za Din 230.000. Polovico je plačati v gotovini, drugo prevzem hipoteke. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Zlata jama«. 20280-20

Staro stavbo primerno za adaptacijo — po možnosti v centru Ljubljane kupimo. — Prednost imajo stavbe, ki so zadolžene. Ponudbe brez posredovalca na oglasni oddelek »Jutra« pod »Naš dom«. 20394-20

V Kamniku ali okolici kupim hišo za letovanje. Predpogoj je vrt. Ponudbe z opisom in navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod značko »Kamnik«. 20259-20

Mlin naprodaj v prometnem industrijskem kraju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mlin«. 19597-20

Gostilna z mlinom in posestvom, v Motniku ob Dunajski c. in **kmečko posestvo** kjer se lahko redi 5—10 glav živine, naprodaj. Pojasnila daje Pibernik, Vejenje. 20385-20

Posestvo in mlin blizu Dobrne pri Celju, ob glavni cesti takoj prodam. Plača se lahko s knjižicami nekaterih celjskih posojilnic. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 20458-20

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Novo pohištvo zaradi selitve po zelo ugodni ceni proda Z., Podutik št. 33. 20363-12

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Pisarniške sobe in obcestni lokal po zelo nizki ceni odda drogerija »Hermes«, Miklošičeva cesta štev. 30. 20051-19

Dva lokala pripravna za trgovino ali obrt, na prometnem kraju odda Franc Vidmar, Podšumberi — Domžale. 20402-19

Dva lokala velika s skladiščem, manjši s telefonom in opravo takoj oddam. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Promet«. 20445-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Pekarno staro in vpeljano, v prometnem vinorodnem kraju oddam v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Prednost imajo oženjeni brez otrok, ali samci. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 20377-17

Gostilno in kavarno s kompletnim inventarjem takoj oddam v najem. — Vzamem tudi hranil. knjižico. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20406-17

Pekarno z inventarjem, v mestu na Štajerskem oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20447-17

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Mleko Din 1.65, zunaj mesta Din 1.75, dostavlja dnevno najmanj 20 litrov Mlekarna Dolsko, pošta Dol pri Ljubljani. 20365-33

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje na periferiji, z eno ali dvema sobama in pritiklinami iščem s prvim avgustom — najraje pod gozdom, s sadnim vrtom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Idilično«. 20360-21/a

Dvosob. stanovanje s kopalnico in pritiklinami, v mestu išče drž. uradnik brez otrok, za september ali kasneje. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Čisto 60«. 20420-21/a

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Enosob. stanovanje veliko, s pritiklinami takoj oddam v Franketovi ulici štev. 4 — Bežigrad. 20295-21

Trisob. stanovanje komfortno, s plinom, vrtom in pritiklinami oddam. Pojasnila: Cesta v Rožno dolino štev. 26/I. 20279-21

Dvoje stanovanj enakih, parketiranih, obstoječih vsako iz dveh sob, kopalnice in vseh pritiklin, takoj oddam po zelo zmerni ceni odrasli družini. Zelena jama. Prešernova ul. 15. 20116-21

Dvosob. stanovanje s kuhinjo, v podpritličju vile, sredi mesta takoj oddam. Ogledati v Knafljevi ulici 18/II. 19680-21

Stanovanje sobe in kuhinje takoj oddam v Mali vasi 49, Ježica 20404-21

Enosob. stanovanje v suterenu, s pritiklinami takoj oddam v Bolgarski ulici 17. 20399-21

Enosob. stanovanje lepo in čisto, v centru mesta poceni odda Oblak, trgovina — Rimska cesta 5. 20450-21

Dvosob. stanovanje z balkonom in pritiklinami oddam z avgustom v Ljubljani, Bolgarska ulica 26. 20414-21

Dvosob. stanovanje s kuhinjo, v novi vili, zelo solnčno in zračno, takoj oddam pod Rožnikom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20413-21

Trisob. stanovanje oddam z avgustom ali pozneje — ter **dvosob. stanovanje** z novembrom na Bleiweisovi cesti št. 9/II, levo. 20431-21

Moderno stanovanje tri- ozioroma štirisobno, v najlepšem centru oddam takoj ali z avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 20450-21

Enosob. stanovanje solnčno, oddam na Rimski cesti 23. 20431-21

Stanovanje 2 svetlih sob, preprosto, primerno za krojača, takoj oddam na Starem trgu 11a II. nadstr. 20446-21

Dvosob. stanovanje parketirano, z električno razsvetljavo in vrtom takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 20470-21

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Dve lepi sobi enopostelji, če mogoče s souporabo kopalnice iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Za dva meseca«. 20419-23/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (28)

Mesečno sobo elegantno, z dvema posteljama takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20228-23

Sobe oddaja dnevno ali mesečno, za 1 ali 2 osebi poceni hotel Tivoli. 20072-23

Sobo lepo opremljeno, s souporabo kopalnice, kakor tudi **prazno sobo** z vhodom s stopnjic takoj oddam v Tavčarjevi ulici. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20354-23

Sostanovalko sprejmem v Bolgarski ul. št. 26. 20406-23

Sobo z dobro hrano oddam takoj ali pozneje dvema osebama v Gregorčičevi ulici 12/I. desno. 20449-23

Sobo lepo in zračno, s posebnim vhodom oddam takoj ali pozneje v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20407-23

Sobo s 3 posteljami na planini Uskovnici, za poleti in pozimi po dogovoru odda Franc Arh, Srednja vas št. 66, Bohinj 20387-23

Separirano sobo oddam takoj ali s 15. julijem v Rožni ulici št. 3. 20039-23

Sobo s strogo separatnim vhodom, zraven Mišičeve kasarne oddam častniku. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20410-23

Lepo solnčno sobo z dobro hrano, v bližini Zvezde oddam dvema mladima gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20417-23

Sobo v centru čedno opremljeno, s posebnim vhodom in parketom takoj poceni oddam gospodični ali starejšemu gospodu. Nemeth, Stari trg št. 26/II. 20437-23

Opremljeno sobo v strogem centru takoj ugodno oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20438-23

Kam pa, kam?

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Na veselico s plesom ki se bo vršila v nedeljo v gostilni Dalmacija, vulgo Anžok, Šiška. Nudim pristna dalmatinska vina ter topla in mrzla jedila. Ivan Lassan. 20425-18

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Note za gitaro kupi Franjo Stingl, trgovec, Dobrovnik, Prekmurje 20428-26

Pianino »Förster« za 5000 Din proda Hutter, Maribor, Gajeva ul. 3/II. 20465-26

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Opozorilo! Radi 2 poskusov dobiti blago na moje ime, objavljam občinstvu, da ne sme nikdo izročiti blago ali kaj drugega na moj račun. — Franc Avšič, krojaštvo, Kamenskega ulica štev. 36 20433-31

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon. številko v bližini sodišča oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 20391-37

Med mestom in deželo posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

Prevečkrat sem se pudrala in . . .

izgubila sem tako zaročenca

Moja koža se je svetlikala in blestela, bila je raskava in pegava. Neki strokovnjak mi je dejal, da so to posledice prepogostega pudranja. Doznala sem tudi, da obstoja tajnost očuvanja sveže in prekrasne polti v enkratnem pudranju na dan. Ali, moj zaročenec me je medtem že zapustil. Ugotovila sem, da se puder Tokalon obdrži na licu pri vsakem vremenu štririkrat tako dolgo, kakor navadni pudri. Ta puder zožuje tudi razširjene znojnice in odpravlja vse sledove sijaja in bleska na licu.

Moja koža je mastna, ugotovila pa sem, da puder Tokalon iz smetanove pene tudi taki koži daje svežo in prekrasno polt brez bleska. Uspehi uporabe so ravno taki, kakor pri onih ženah, ki imajo suho in normalno kožo. Divni so občutki v zavesti trajno lepe polti podnevi in ponoči brez vednega pudranja.

Inserirajte v „JUTRU“

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospoda Kozamurnika

9.

Med tem, ko jo je gospod Kozamurnik popihal, so dobri ljudje rešili Jurja iz njegovega strašnega položaja. Oh, kakšen je bil srečneš! Blato mu je teklo z glave kakor čokoladna smetana, in svetil se je, rakor da bi ga bil namočil v kolomaz.

Reprezentančno stanovanje

v prvem nadstropju palače v centru Ljubljane, pet lepih velikih sob in dva kabineta z vsem komfortom in pritiklinami na razpolago za 1. avgust. Del stanovanja se lahko uporabi za pisarne, za zastopstva, eventualno se morejo vsi prostori uporabiti za poslovne prostore primernih podjetij, trgovskih družb ali za kake druge urade. Naslov se izve v oglasnem oddelku »Jutra«. 8212

NAZNANILO!

S TEM CENJ. OBČINSTVU VLJUDNO NAZNANJAM, DA OTVORIM Z DNEM

9. JULIJA T. L.

LETNO KOPALIŠČE NA JESENICAH

ZA OBILEN OBISK SE PRIPOROČA ANDREJ ČUFER, JESENICE

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.